

Indholdsfortegnelse - Bilag

Indholdsfortegnelse - Bilag	1
2.1 Beslutningssag: Udviklingsplan for turisme i Sjælland og øerne	2
Bilag 1: Udviklingsplan for turisme i Sjælland og øerne	2
Bilag 2: Opfyldelsen af pejlemærker 13-8-2024.....	83
Bilag 3: Aktiviteter i udviklingsplan for Sjælland og øerne 20240807	86
2.2 Beslutningssag: KKR Sjællands prioriteter til Handlingsplan 2025 i Greater Copenhagen EU Office	91
Bilag 1: GCPHEU Handlingsplan 2024	91
Bilag 2: Bestyrelsens prioriteter til Handlingsplan 2025_KKR Sjælland.....	105
2.4 Beslutningssag: Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025	107
Bilag 1: Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025 i Region Sjælland.....	107
Bilag 2: KKR Sjælland realiserede lærepladser på SOSU i 2023 og 2024 indsamlet af ankerkommunen fra kommunerne.....	109
2.5 Orienteringssag: Fordeling af praktikpladser socialrådgivere og sundhedsplejersker	112
Bilag 1: Henvendelse fra Absalon om ny og øget fordeling af kommunale praktikpladser til socialrådgiveruddannelsen	112
Bilag 2: seneste fordeling og opdateret beregning for fordeling af praktikpladser sundhedsplejerskestuderende.....	117
2.7 Orienteringssag: Ny Kapacitetsplan for fysioterapi	119
Bilag 1: Kapacitetsplan for Fysioterapi 2025- til politisk behandling	119
2.8 Orienteringssag: Politiske aftaler på erhvervsområdet: Aftale om et stærkere erhvervsliv (opfølgning på Frigast-rapport) og Aftale om iværksætterpakke	151
Bilag 1: Brev fra KKR Sjælland til regering og ordførere om Frigastudvalgets anbefalinger.....	151
4.2 Meddelelser fra KKR-formandskabet	154
Bilag 1: Følgemail af den 4. juli 2024 til Folketingspolitikere valgt i Sjællands Storkreds	154
Bilag 2: KKR Sjællands hørings svar vedr. Sundhedsstrukturkommissionens rapport	157
Bilag 3: Hørings svar fra Sundhedssamarbejdsudvalget i Region Sjælland - 06.08.2024 (002).....	162
Bilag 4: Artikel fra Berlingske den 5. august 2024.	166

2.1

**Beslutningssag: Udviklingsplan for turisme i Sjælland og
øerne**

An aerial photograph of a lush green landscape in Sjælland, Denmark, during sunset. The sky is filled with vibrant orange and red clouds, transitioning into a deep blue. The land below is a patchwork of green fields, forests, and small clusters of buildings. The sea is visible in the distance under a darkening sky. A large green rectangular box is overlaid on the left side of the image, containing white text.

UDVIKLINGSPLAN FOR

SJÆLLAND OG ØERNE

EN FÆLLES AMBITION FOR TURISMEN FREM MOD 2025

KOMMUNERNE I REGION SJÆLLAND

Greve Kommune

Lejre
Kommune

ROSKILDE
KOMMUNE

FAXE KOMMUNE

Holbæk
Kommune

VORDINGBORG
KOMMUNE

SOLRØD
KOMMUNE

Ringsted
Kommune

SORØ
KOMMUNE

SLAGELSE
KOMMUNE

Stevns
Kommune

NÆSTVED

KALUNDBORG
KOMMUNE

ODSØ
KOMMUNE

KØGE KOMMUNE

GULDBORGSUND

Udviklingsplan for Sjælland og øerne

Udviklingsplanen er finansieret af kommunerne i KKR Sjælland, Realdania, Region Sjælland, destinationselskaberne på Sjælland og øerne samt Dansk Kyst- og Naturturisme. Planen er udarbejdet af BARK Rådgivning med Lars Bernhard Jørgensen som konsulent.

Illustrationer kan benyttes med kreditering af BARK Rådgivning.

August 2020

Forord	4
Sammenfatning	5
Udviklingsplanen i lyset af corona	6
Introduktion	8
Strategisk afsæt	16
Vision og strategi	26
Vision	27
Pejlemærker	28
Succeskriterier	29
Markeder og målgrupper i 2025	31
Udviklingsprincipper for en bæredygtig turisme	34
Strategisk greb	36
Gentænk Sjælland og øerne	38
Fire stærke specialiseringer	40
Indsatser og tiltag	42
Stærke kraftcentre	44
Større oplevelsesværdi	54
Bæredygtig kapacitetsudvikling	60
Bedre adgang og mobilitet	68
Øget kendskab	71
Forankring og implementering	74
Åbningstræk	77
Tidsplan	78

FORORD

Turismen på Sjælland og øerne kan og skal mere!

Kommunerne i KKR Sjælland har ambitioner for turismen, og vi vil stille os i spidsen for at give den sjællandske turisme et markant løft som væksterhverv.

Der er meget at bygge på og potentiale til mere. Vi har en unik beliggenhed tæt på København og midt imellem store internationale markeder. Vi kan tilbyde en bred vifte af attraktive oplevelser med afsæt i vores kyster, natur, kultur og lokale fødevarer. Og i disse år investeres der massivt i nye attraktioner, oplevelser i naturen og overnatningssteder rundt omkring på Sjælland og øerne. Det skal vi bygge videre på!

Ambitionen er klar: Sjælland og øerne skal i 2025 have oplevet en markant vækst i turismeomsætning, overnatninger, døgnforbrug og gæstetilfredshed. Sjælland og øerne skal løfte sig til at være en markant national spiller drevet af stærke turismemæssige kraftcentre og unikke oplevelser med national og international appel og høj kvalitet.

Turismen skal være drivkraft for bæredygtig vækst på hele Sjælland og øerne og grundlag for levende lokalområder og erhvervsudvikling. Hverdagsliv, fritidsliv og turisme skal gå hånd i hånd, og turismen skal være med til at opretholde levende lokalsamfund med detailhandel, kultur og oplevelser – til gavn for både borgere og turister.

Med udviklingsplanen skaber vi en fælles forpligtende vision og strategisk plan for udviklingen af turisme som væksterhverv, som skal medvirke til at skabe større turismeomsætning og øge investeringerne i turismen. En fælles plan og ambition, som vi i samarbejde på tværs af kommuner, destinationsselskaber, erhverv og organisationer vil føre ud i livet for at løfte vores fælles mål – at turismen i endnu højere grad bliver en løftestang for en bæredygtig udvikling på Sjælland og øerne.

På vegne af KKR Sjælland og styregruppen for Udviklingsplan for Sjælland og øerne

Niels Hörup
Formand for KKR Sjælland og borgmester,
Solrød Kommune

Carsten Rasmussen
Næstformand for KKR Sjælland og borgmester,
Lejre Kommune

Helle Reedtz-Thott
Formand for styregruppen for Udviklingsplan for
Sjælland og øerne

SAMMENFATNING

UDVIKLINGS-PRINCIPPER

INDSATSOMRÅDER

1

Stærke kraftcentre

Der skal udvikles stærke kraftcentre, som med styrket overnatningskapacitet, kritisk masse og bedre sammenhænge i værditilbuddene kan blive markante feriedestinationer med national og international appel.

2

Større oplevelsesværdi

Den sjællandske natur og kultur skal bringes endnu mere i spil, og gode faciliteter skal få flere ud i naturen og til at bruge kulturen – både turister og lokale borgere. Stærkere reasons-to-go er afgørende for at tiltrække turister til Sjælland og øerne.

3

Bæredygtig kapacitetsudvikling

Sjælland og øerne skal have mere tidssvarende og markedsrelevant overnatningskapacitet, så der for alvor kan ske en vækst i turismen. Kapacitetsudviklingen skal imødekomme turisternes stigende interesse i bæredygtige ferieformer og skal i videst muligt omfang tage udgangspunkt i eksisterende arealer og bygninger.

4

Bedre adgang og mobilitet

Adgangsforholdene og forbindelserne til destinationerne skal øges og synliggøres, så den sjællandske infrastruktur styrkes. Den offentlige transport skal gøres endnu mere tilgængelig, både på det enkelte feriested, til resten af geografien og til hovedstaden.

5

Øget kendskab

Sjælland og øerne skal være en markant national spiller inden for turismen. Stærke fortællinger og must-sees skal profilere Sjælland og øerne, og den nye destinationsgeografi danner grundlag for øget gennemslagskraft og styrket samarbejde om markedsføringen.

TILTAG

1. Udviklingsplaner for stærke kraftcentre
2. Prioritering og udvikling af kapacitetsmæssige kraftcentre
3. Prioritering og udvikling af oplevelsesmæssige kraftcentre
4. Prioritering og udvikling af mulighedsområder

5. Faciliteter til aktivitet i naturen
6. Test af et rekreativt knudepunktssystem
7. Forretningsudvikling inden for outdoor-turisme
8. Styrk de lokale oplevelser
9. Udvikling af signaturattraktioner

10. Dialog med feriehusejere
11. Nye koncepter for feriehusområder
12. Udnyttelse af eksisterende boligmasse til feriehuslignende kapacitet
13. Transformation og opgradering af campingpladser
14. Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnatningssteder
15. Udvikling af lystbådehavne

16. Tiltrækning og udvikling af nye transportformer
17. Styrket samarbejde mellem transport og turisme
18. Styrkelse af forbindelser og adgang til den offentlige transport

19. Udvikling af tematiske og sammenhængende oplevelser
20. Fælles, målrettet markedsføringsindsats af ydersæsonen
21. Udvikling og synliggørelse af produkter til erhvervsturisme

SUCCESKRITERIER

Sjælland og øerne er **kendt nationalt og internationalt** for feriesteder, byer, natur og oplevelser med høj kvalitet.

Turismen er prioriteret kommunalt i form af investeringer og planlægning for turismen.

Sammenhængen mellem hovedstaden og det øvrige Sjælland og på tværs af Sjælland er styrket, og der er et stærkt samarbejde mellem aktørerne i hele geografien om at udvikle turismen.

Sjælland og øerne er præget af **stærke erhvervsaktører og tiltrækker investeringer** i udvikling af overnatningskapacitet, oplevelser, service og infrastruktur.

PEJLEMÆRKER

Turismen skal **bidrage til den grønne og bæredygtige omstilling** og en reduktion af drivhusgasudledningerne. De miljømæssige konsekvenser af turismen skal reduceres.

Hverdagsliv, fritidsliv og turisme skal gå hånd i hånd. Turismen skal være **grundlag for at opretholde levende lokalsamfund** med detailhandel, kultur og oplevelser.

Antallet af **kommercielle overnatninger skal øges med årligt 3%** fra ca. 4,8 mia. overnatninger i dag til 5,8 mia. overnatninger i 2025.

Den samlede **omsætning skabt af turisme skal øges med 2,25% årligt** fra 12,8 mia. kr. i dag til 15 mia. kr. i 2025. Det vil skabe lokal udvikling og vækst med øget jobskabelse på i alt 3.145 jobs.

Kvaliteten og døgforbruget skal øges, og den enkelte turist skal bruge markant flere penge. **Døgforbruget for feriegæster skal øges med 3% årligt** fra 550 kr. i dag til 675 kr. i 2025.

Kvaliteten af turistoplevelsen skal løftes og **gæstetilfredsheden for turister skal løftes** fra 4,5 til 4,6 på en femskala.

UDVIKLINGSPLANEN I LYSET AF CORONA

Ændret afsæt som følge af COVID-19 pandemien

Udviklingsplan for Sjælland og øerne er en langsigtet plan, der skal skabe grundlag for et markant løft af turismen på Sjælland og øerne.

Arbejdet med planen er iværksat, mens den globale turisme buldrede afsted med årlige, høje vækstrater. Udbruddet af coronavirus i starten af 2020 har sat en brat stopper for turismen og den opadgående vækstkurve i hele verden. Præmisserne er ændret, men behovet for langsigtet udvikling, som planen adresserer, er vigtigere end nogensinde.

Hvordan, hvornår og i hvilken form, turismen vil vende tilbage, er for tidligt at spå om, ligesom det heller ikke på nuværende tidspunkt står klart, hvilke langsigtede økonomiske konsekvenser epidemien vil få. Epidemien er stadig i gang, og forudsætningerne ændrer sig fra dag til dag. De forskellige prognoser peger dog alle på drastiske fald i turismen, hvis lige ikke er set før. Den seneste prognose fra UNWTO fra maj 2020 estimerer et fald i internationale ankomster på mellem 58-78% i 2020 afhængigt af, hvornår grænserne åbner, og at turismen først vil begynde at vende tilbage i 2021¹.

Selvom turismen lige nu lider et markant dyk, så er den internationale turisme kendetegnet ved robusthed og vedvarende vækst på trods af kriser, som f.eks. SARS, 9/11 og den globale finanskrisen. Efterdønningerne af corona-krisen vurderes dog mere omfattende end hidtil sete kriser, og det vil derfor tage længere tid, før

de internationale ankomster på verdensplan vil være på 2019 niveau igen. Tourism Economics vurderer, at det først vil ske i 2023².

Kickstart skal gå hånd i hånd med langsigtet udvikling

På den korte bane er der igangsat en række indsatser både på nationalt og lokalt plan, der skal afbøde konsekvenserne og kickstarte genopretningen af dansk turisme.

Det gælder en række nationale hjælpepakker til erhvervs- og kulturlivet med lønkomensation og kompensation for omkostninger til virksomheder, der oplever stor nedgang i omsætning eller har været tvangslukkede.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har reserveret midler fra den samlede destinationspulje til at genstarte dansk turisme i kølvandet på COVID-19 pandemien, herunder op til 10,3 mio. kr. til et tværgående landsdækkende markedsføringsprojekt rettet mod det danske marked og op til 15 mio. kr. til et tværgående landsdækkende projekt med det formål at kickstarte dansk turisme.

Lokalt understøtter man på forskellig vis erhvervet fra kommuner, destinationsselskaber, erhvervshuse og turist- og erhvervsforeninger gennem bl.a. støtte til markedsføring, produktudvikling, henstand og lignende.

De aktuelle hjælpe- og genopretningstiltag er helt afgørende for at kickstarte turismen igen. Udviklingsplanen er ikke en genopretningsplan, men en langsigtet plan, der står på skuldrene af disse tiltag.

Betydning for Sjælland og øerne

Udviklingen af turismen på Sjælland og øerne sker fra et nyt udgangspunkt ved indgangen til 2020. Derfor skal planens pejlemærker for vækst også inden udgangen af 2021 revurderes i lyset af effekterne af coronavirus og det ændrede udgangspunkt i 2020.

Konsekvenserne af coronakrisen rammer meget forskelligt fra destination til destination, afhængigt af, hvor destinationens gæster kommer fra. Sjælland og øerne har en stor andel af danske turister og landliggere, men også en vis variation i geografien, hvor de sydlige områder i Guldborgsund, Lolland og Vordingborg kommuner har mange udenlandske turister. Samlet set er Sjælland og øerne dog mindre afhængige af internationale gæster end f.eks. den danske Vestkyst.

På sigt kan danskernes ferie i Danmark dog ikke opveje tabet af internationale gæster, da den danske sæson er kort og ikke dækker sensommer og efteråret, hvor særligt tyskerne normalt holder ferie. Det er afgørende, at man fastholder den langsigtede ambition om at opbygge den internationale turisme på Sjælland og øerne, hvis ambitionen om et markant løft af turismen på Sjælland og øerne skal indfries.

NOTE 1: UNWTO: World Tourism Barometer, May 2020

NOTE 2: Tourism Economics: Global Travel Services, Updated outlook, 27. Marts 2020

Den ændrede rejseadfærd kan dog også komme Sjælland og øerne til gode. Danskerne, også dem som ikke normalt ville vælge Danmark, holder ferie i Danmark, og Sjælland og øerne rummer meget af det, turisterne efterspørger – med feriehuse, naturoplevelser, tryghed og god plads. Der er et åbent vindue med mulighed for at vinde markedsandele i det danske marked. Men det kræver, at det er synligt, hvad Sjælland og øerne har at tilbyde, og at der er et udbud af både overnatningsmuligheder, oplevelser og services. For konkurrencen internt i Danmark vil være hård, når alle destinationer skal hente deres gæster fra det danske marked.

Det kræver, at man fastholder fokus på den lange bane og investerer i den langsigtede udvikling af turismen, så Sjælland og øerne står stærkt på den anden side og er klar til at gribe det internationale marked, når turismen igen vender tilbage.

Ændrede tendenser og prioriteringer

Udviklingsplanen for Sjælland og øerne tager afsæt i en situation i 2020, som er kendetegnet ved en række ændrede tendenser og prioriteringer:

- **Primært fokus på hjemmemarked og nærmarkeder:** På den korte bane er hjemmemarkedet og nærmarkederne i Tyskland, Sverige, Norge og Holland endnu vigtigere. I første omgang, fordi grænserne indtil videre er lukkede, men også fordi rejseadfærden ændrer sig, og man holder ferie i hjemlandet eller nabolandene.
- **Ændret rejseadfærd:** Turisterne vil søge til steder, hvor der føles trygt. Destinationer, hvor man kan komme til i bil, hvor der er styr på rengøring og hvor der er mulighed for at holde afstand. Det gælder både i forhold til valg af destination og adfærd på selve destinationen i valget af oplevelser, aktiviteter og services.
- **Ferie i hjemlandet, natur og god plads:** Pandemien forstærker en række af de tendenser, som spirrede allerede inden udbruddet – og situationen rummer også en åbning for Sjælland og øerne. Vi holder mere ferie i hjemlandet og søger væk fra byerne, ud i naturen og i feriehusene ved kysterne, hvor der er god plads og mulighed for afstand.
- **Færre internationale turister med fly:** Det forventes, at den internationale, flybaserede turisme vil være længere tid om at komme tilbage på niveau, både på grund af regler om afstand, færre og dyrere flybilletter og færre penge mellem hænderne hos de potentielle gæster. Sjælland og øerne er i dag ikke så afhængige af disse turister, hvor størstedelen kommer med bil.
- **By-land sammenhængen i et nyt lys:** Fokus har været på at sprede turismen fra hovedstaden og til det øvrige Sjælland og øerne. Med færre internationale turister i København, vil fokus i højere grad være på at trække borgere fra hovedstadsområdet til Sjælland og øerne og på muligheden for at kombinere kyst- og naturferien på Sjælland og øerne med et besøg i Hovedstaden.
- **Hårdere konkurrence:** Konkurrence internt i Danmark om gæsterne mellem destinationerne vil blive hårdere, og også Nordtyskland må forventes at målrette sin markedsføring mod danskerne, når det igen bliver muligt at rejse over grænserne.
- **Udfordret turismeerhverv:** Turismeerhvervet, dvs. overnatning, spisesteder, butikker og oplevelser, er økonomisk pressede. Der er risiko for konkurser, tab af arbejdspladser og færre ressourcer i erhvervet til at investere i den fremtidige udvikling.
- **Behov for innovation og udvikling:** Ændret rejseadfærd og krav om afstand og hygiejne kræver udvikling af nye koncepter og forretningsmodeller i alle dele af erhvervet. Det stiller store krav til erhvervet, men er også med til at accelerere innovationskraften i erhvervet og skabe nye produkter og forretningsmodeller.

KAPITEL 1

INTRODUKTION

Udviklingsplan for Sjælland og øerne er kommunerne i Region Sjællands fælles plan for en ambitiøs og langsigtet udvikling af turismeerhvervet. Turismen skal være en bæredygtig udviklingsmotor, der kan skabe liv, aktivitet og økonomi i form af øget beskæftigelse og attraktivitet på stedet og derigennem bidrage til levende bymiljøer og lokalsamfund året rundt.

Turismen har de seneste ti år været i markant vækst, både nationalt og globalt. I Danmark lå turismen i 2019 25% over niveauet i 2008, og turismen er vokset kontinuerligt siden 2008/09 og frem til starten af 2020.

Turismen er allerede i dag et vigtigt erhverv i geografien og stod for en omsætning på 12,8 mia. kr. [i 2017]. Store dele af Sjælland og øerne uden for hovedstaden har de seneste år også oplevet en positiv befolkningstilvækst, stigende boligpriser og øget beskæftigelse, men udviklingen har været skævt fordelt. Og Sjælland og øerne har ikke oplevet samme vækstrater i turismen som resten af landet.

Selvom Sjælland og øerne rummer en tredjedel af alle danske feriehuse og ligger midt mellem store markeder i hovedstaden og Nordtyskland, står Sjælland og øerne kun for 10% af omsætningen inden for kyst- og naturturismen i Danmark. Efter flere år med stagna-

tion nåede Sjælland og øerne i 2019 for første gang niveauet fra før finanskrisen i antallet af overnatninger.

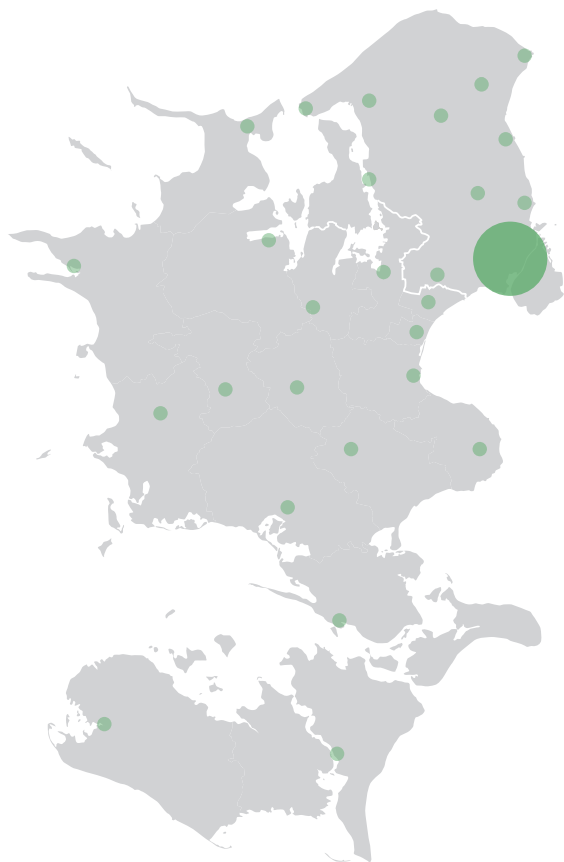
Med udgangspunkt i Sjælland og øerne

De 17 kommuner i KKR Sjælland har ambitioner for turismen og vil stå i spidsen for at give turismen et markant løft som væksterhverv. De 17 kommuner er derfor gået sammen med Dansk Kyst- og Naturturisme, de fire destinationsselskaber på Sjælland og øerne og Realdania om en fælles, prioriteret og gensidig forpligtende plan for udvikling af turismen på Sjælland og øerne. Udviklingsplanen skal indfri turismens potentiale til at skabe bæredygtig vækst på hele Sjælland og øerne.

Planen samtænker turismen på hele Sjælland og de omkringliggende øer, men med et geografisk og politisk udgangspunkt i de 17 kommuner i KKR Sjælland og de fire destinationsselskaber.

UDVIKLINGSPLANENS UD GANGSPUNKT: Planen samtænker turismen på hele Sjælland. Den konkrete plan har geografisk og politisk fokus på de 17 kommuner i KKR Sjælland. Der udarbejdes efterfølgende en tilsvarende plan med fokus på Nordsjælland og de øvrige rekreative områder uden for hovedstaden, som er en del af KKR Hovedstaden.

ET STÆRKT SAMARBEJDE PÅ HELE SJÆLLAND: Fælles for hele geografien – både kommunerne i Region Sjælland og i Region Hovedstaden – er den særlige styrkeposition, der ligger i koblingen mellem storby-, kyst-, kultur- og naturturisme samt erhvervturisme, som naboskabet til København og Malmø/Skåne giver mulighed for. Der kræver et nært samarbejde om udviklingen af den samlede geografi på tværs af administrative grænser for i fællesskab at løfte turismen på Sjælland og øerne.

Mod et tættere samarbejde

Turismen i Region Sjælland er nært forbundet til hovedstaden og Nordsjælland. Fælles for hele geografien er samspillet mellem storby-, kyst-, kultur- og naturturisme samt erhvervturisme, som naboskabet til København og Malmø/Skåne giver mulighed for.

Der arbejdes allerede sammen om at styrke sammenhængen i projektet Land og By, og der udarbejdes i direkte forlængelse af nærværende plan en tilsvarende plan med fokus på Nordsjælland og de øvrige rekreative områder uden for hovedstaden. Planen tager afsæt i den strategiske ramme, som er lagt med denne plan, men med et politisk og geografisk udgangspunkt i kommunerne i KKR Hovedstaden. Til sammen skaber det et koordineret og fælles grundlag for udviklingen af turismen på hele Sjælland og afsæt for et tæt samarbejde på tværs af administrative skel.

Projekter om flere turister til Region Sjælland

Udviklingsplan for Sjælland og øerne skal ses i tæt sammenhæng med projekterne Land & By og Vækstforløb for flere turister på Sjælland og øerne. Projekterne er finansieret gennem Vækstforum Sjælland og skal fremme tiltrækning af flere turister til Sjælland og øerne gennem udvikling af tilbud til internationale turister, fokus på digitalisering og dataopsamling samt styrke sammenhænge mellem land og by. Projekterne løber i perioden 2019-2021.

1) Styrkelse af sammenhænge

Projektet har til formål at understøtte og bidrage til et stærkere og mere sammenhængende turismesamarbejde på tværs af hele den sjællandske geografi. Målet er at øge turismestrømmen på tværs af land og by og forløse områdets fulde turismepotentiale gennem nye samarbejder, fælles projekter og indsatser. Projektet har fokus på en sammenhængende destinationsoplevelse, en sammenhængende turismeindsats og en sammenhængende plan.

2) Vækstforløb for flere turister på Sjælland og øerne

Projektets formål er at skabe et bedre match mellem udbuddet af oplevelser, serviceydelser og efterspørgslen fra en række prioriterede målgrupper. Målet er at styrke en række små- og mellemstore virksomheder inden for turismebranchen.

Udviklingsplanen sætter en fælles retning

Udviklingsplan for Sjælland og øerne udtrykker en fælles ambition for turismeudviklingen frem mod 2025. Udviklingsplanen indeholder anbefalinger til, hvad der skal til for at give turismen et varigt og markant løft som væksterhverv på tværs af kommunerne på Sjælland og øerne. Turismen skal som væksterhverv være grundlag for at skabe lokal vækst, øget beskæftigelse og bæredygtig lokal udvikling.

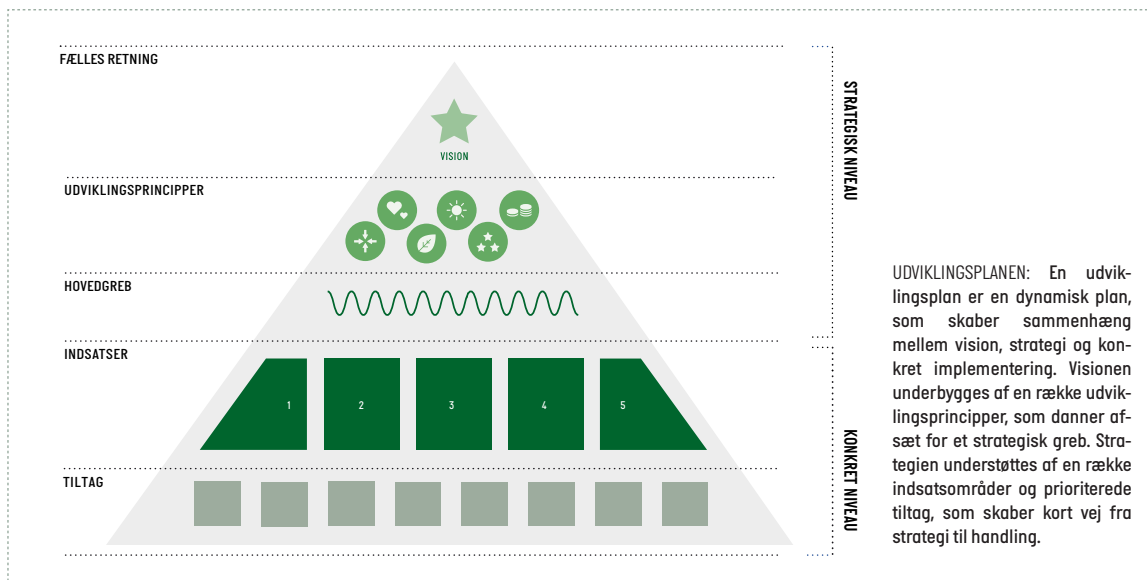
Planen udgør en overordnet, tværkommunal ramme for udviklingen, som det er op til kommuner, destinationsselskaber, grundejere, erhvervsaktører m.fl. at udfylde sammen og hver for sig. Udviklingsplanen for Sjælland og øerne udstikker retningen, men det er samtidig en dynamisk plan. Den kan løbende opdateres og videreudvikles, så den afspejler de aktuelle behov og favner de muligheder, der dukker op.

Udviklingsplanen har fokus på den fysiske og erhvervs-mæssige planlægning. Udviklingsplan for Sjælland og øerne er en mulighed for at arbejde målrettet med at bane vejen for nye offentlige og private investeringer, og den giver et fælles grundlag, der skaber sikkerhed omkring nye investeringer i turismen. Udviklingsplanen indeholder konkrete udviklingsindsatser, prioriterer steder med potentiale og danner grundlag for tiltag i de 17 kommuner og fire destinationsselskaber.

Udviklingsplanen har en tidshorisont frem mod 2025, men flere af tiltagene vil også skulle fortsætte efter 2025. Det er dog afgørende, hvis ambitionerne skal indfries, at der igangsættes tiltag med det samme og bygges videre på det, der allerede er i gang. Derfor lægger planen både op til tiltag, som skal igangsættes og realiseres nu og her, og peger på behov for tiltag og investeringer på længere sigt.

ROSKILDE FJORD, Foto: Ole Malling

Analysegrundlag for udviklingsplanen

Bag udviklingsplanen ligger et omfattende kortlægnings- og analysearbejde udarbejdet af analyseinstituttet Wilke og Kvistgaard Evaluering og Analyse. Kortlægningen og analyserne er opsamlet i tre delrapporter, som er udviklet i perioden juli-oktober 2019:

- En **kortlægning og analyse** af de stedbundne potentialer i den sjællandske natur og kulturarv og analyser af udviklingstendenser og værdiskabelse i overnatningskapaciteten samt turismeerhvervet.
- Et **sammendrag** for hver af de 17 kommuner i Region Sjælland med en overordnet beskrivelse af turismen i kommunen, grundlæggende fakta og opsummering af, hvad kommunen aktuelt arbejder med af nye tiltag.
- En oversigt over de sjællandske **styrkepositioner og potentialer** på grundlag af en sammenstilling af kortlægningen og analyser af markedet.

Alle data, der henvises til i udviklingsplanen, er baseret på Wilke og KVEAs kortlægning og markedsanalyse med mindre andet er anført.

Udviklingsplan for Sjælland og øerne bygger desuden oven på viden og erfaringer fra projekterne:

- Kernefortælling Det Sjællandske Ørige, 2018 – Seismonaut
- Fælles retning for turismen i Region Sjælland, 2017
- Vidensgrundlag til en Fælles retning for Sjællandsturismen, 2017 – ESHB

Et solidt grundlag og en involverende proces

Udviklingsplan for Sjælland og øerne bygger på en omfattende kortlægning og analyse af potentialer i det sjællandske turismeprodukt og efterspørgslen fra markedet. Samtidig er udviklingsplanen resultatet af en involverende proces og dialog. Der er gennemført interviews med medarbejdere fra de involverede kommuner, udvalgte erhvervsaktører og kulturinstitutioner. Repræsentanter for de 17 kommuner og fire destinationsselskaber har været samlet til fælles workshop, og der har været afholdt mindre, tematiske og geografiske workshops.

Destinationscheferne har fulgt arbejdet tæt og fungeret som arbejdsgruppe. En styregruppe bestående af repræsentanter fra de 17 kommuner i KKR Sjælland,

repræsentanter for destinationsselskaberne i KKR Sjælland, Dansk Kyst- og Naturturisme, Wonderful Copenhagen og Realdania har sat retningen for arbejdet. Derudover har arbejdet løbende været drøftet i KKR Sjælland. Turisめforum Sjælland, som repræsenterer erhvervet, har fulgt arbejdet. Processen har desuden været fulgt af den nationale følgegruppe, bestående af brancheorganisationer og relevante ministerier og styrelser, som blev etableret i forbindelse med Udviklingsplan for Vestkysten.

Udviklingsplan for Sjælland og øerne er finansieret af kommunerne i KKR Sjælland, Realdania, Region Sjælland, destinationsselskaberne på Sjælland og øerne samt Dansk Kyst- og Naturturisme.

STEDER PÅ SJÆLLAND OG ØERNE, DER VISER VEJEN

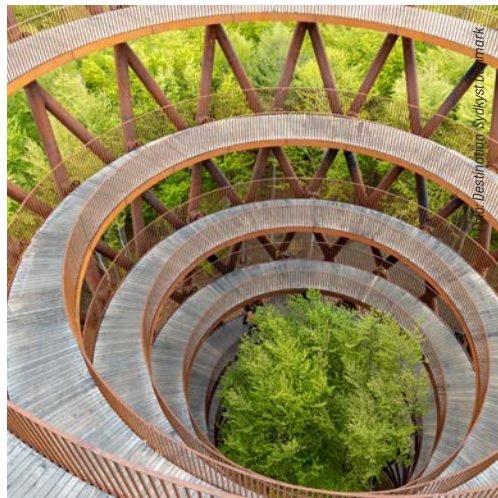

Dragsholm Slot

Midt i den naturskønne UNESCO Global Geopark Odsherred ligger det 800 år gamle Dragsholm Slot, hvor fortid, nutid og fremtid forenes. Dragsholm Slot viser, hvordan en ambitiøs satsning på lokale fødevarer og kvalitet kan sætte et sted på landkortet og være med til at understøtte fortællingen om Odsherred som destination.

Camp Adventure: Skovtårnet

Siden sin åbning i marts 2019, har Camp Adventures Skovtårnet oversteget alle forventninger og haft ca. 350.000 besøgende i 2019. Den massive succes vidner om tilstedeværelsen af et uindfriet turismebehov på Sjælland for den unikke, must-see attraktion med høj æstetisk, og ikke mindst "instagramable", oplevelsesværdi.

Møn: Camønoen og Dark Sky

Den 175 km lange vandrerute Camønoen har givet Møn et stærkt turisttilbud, der sammen med Møns Klint og udnævnelsen som Dark Sky Park er med til at profilere Møn, som en destination med autentiske og spektakulære naturoplevelser. Camønoen er et godt eksempel på, hvordan sammenbinding af stedsspecifikke potentialer, engagering af lokale drivkræfter og gennemført branding skaber grundlag for succesfuld destinationsudvikling.

Foto: Praktik Arkitektur

Stevns Klint: Besøgscenter og verdensarv

Med udnævnelsen af Stevns Klint til UNESCO Verdensarv i 2014 er der for alvor kommet fokus på den særegne natur og historie for området. Med etableringen af et nyt ambitiøst besøgscenter er attraktionen et eksempel på, hvordan offentlige og private investeringer kan gå hånd i hånd. Og med en arkitektur, der fortæller de lokale historier om kalken og klinten, viser attraktionen vejen til, hvordan den sjællandske natur- og kulturhistorie kan bringes i spil på nye måder.

Holmegaard Værk

Siden 1825 har Holmegård Glasværk været fanebærer for kunst, håndværk og kultur, både lokalt, nationalt og internationalt. Med genåbningen i foråret 2020 Holmegaard Værk et godt eksempel på, at der igennem samarbejde mellem museer, kommuner, virksomheder, fonde og filantropiske foreninger kan skabes attraktioner med afsæt i den sjællandske kulturhistorie, som er til gavn for både lokalsamfund og turister.

Foto: Museum Sydøstjylland

Knuthenborg Safaripark

En af de største attraktioner på Sjælland og øerne er Knuthenborg Safaripark med et årligt besøgstal på 326.000 – et tal, der er steget med hele 26,3 % fra 2017 til 2018. Med etableringen af luksustelte i Knuthenborg Camp viser parken nye koncepter for overnatningskapacitet af høj kvalitet. Luksusteltene har en enkel karakter og høj oplevelsesværdi, der spiller sammen med kerneproduktet.

Foto: VisitLolland-Falster

Foto: Destination Sydøstjylland

The Normans – Boutique Bed and Breakfast

Parret bag The Normans på Stevns har sat en ære i atmosfære, design, kvalitet og komfort, og de har formået at skabe et overnatningstilbud udover det sædvanlige. De har vist, hvordan et urbant, moderne høj kvalitetstilbud, selv i lille i skala og på landet, kan blive et turismemæssigt forbillede og sætte nye standarder for kvalitet.

Foto: BIRK København

Haveje – Feel Free

Strandcaféen Haveje ved Gudmindrup Strand tilbyder en oplevelse udover det sædvanlige ishus. Her serveres lokal økologisk is og burgere af høj kvalitet, og der afholdes koncerter og events for børn. Konceptets succes viser et uforløst potentiale for kystnære oplevelser og kvalitetstilbud, der kan skaleres. Der er således også åbnet en Haveje i Marielyst og Liseleje.

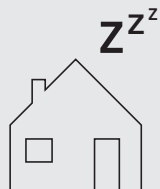
KAPITEL 2

STRATEGISK AFSÆT

SJÆLLAND OG ØERNE I TAL

KOMMERCIELLE OVERNATNINGER³

SJÆLLAND OG ØERNE

4,8 mio.

KYST- OG NATURTURISME I DK

39,8 mio.

DANMARK

56,0 mio.

TURISMEOMSÆTNING

SJÆLLAND OG ØERNE

12,9 mia. kr.

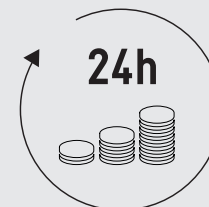
KYST- OG NATURTURISME I DK

63,2 mia. kr.

DANMARK

132,5 mia. kr.

DØGNFORBRUG FOR FERIEGÆSTER

SJÆLLAND OG ØERNE

550 kr.

KYST- OG NATURTURISME I DK

750 kr.

DANMARK

950 kr.

NOTE 3: Antallet af kommercielle overnatninger kommer fra den pr. februar 2020 senest tilgængelige statistik. Overnatningstallene dækker år 2019, mens opgørelsen af omsætning og døgnforbrug bygger på målinger for året 2018.

KILDE: Danmarks Statistik og VisitDenmark.

AREAL / KM²

7.725

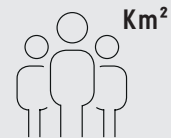
KYSTSTRÆKNING / KM

1.823

INDBYGGERE

837.087

INDBYGGERE / KM²

108

KOMMUNER

17

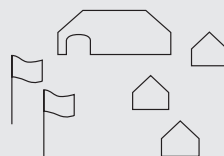
FERIEHUSE

68.656

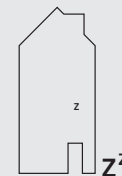
CAMPINGPLADSER

62

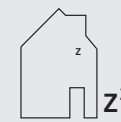
FERIECENTRE

12

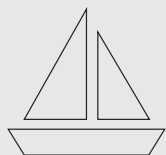
> 40 SENGE
HOTELLER

58

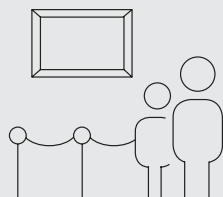
MINDRE HOTELLER

67

LYSTBÅDEHAVNE

78

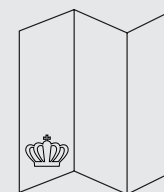
MUSEER

50

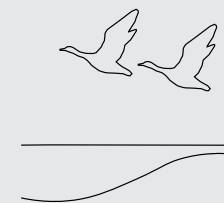
UNESCO-UDMÆRKELSER

4

NATIONALPARKER

1

NATURPARKER

3

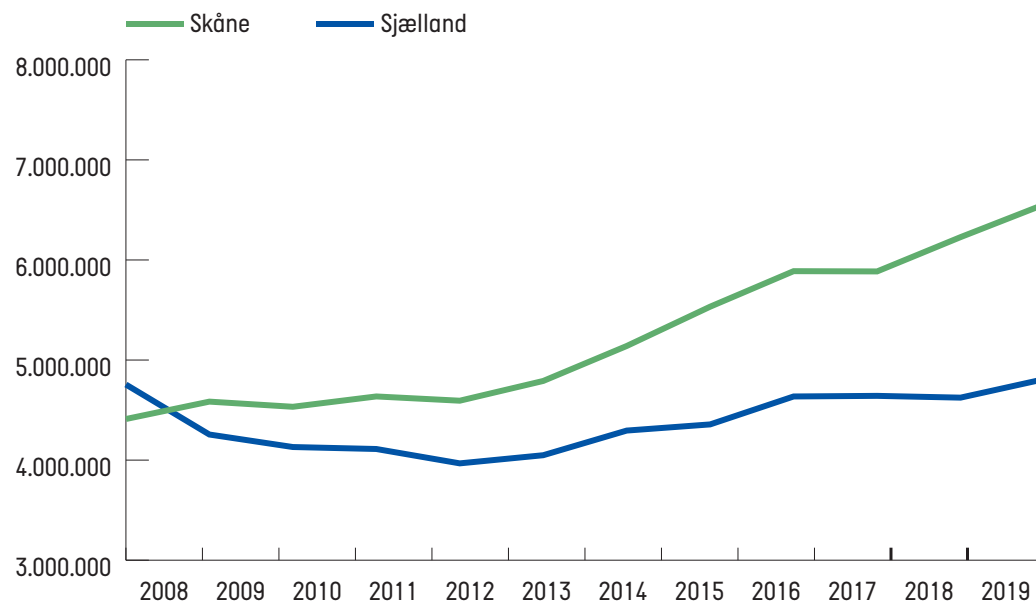
Et markant løft af turismen på Sjælland og øerne

Turismen på Sjælland og øerne er et vigtigt erhverv, som bidrager til lokale jobs, og siden 2013 har Sjælland og øerne igen oplevet vækst i antal overnatninger. Og der er meget at bygge videre på: mange oplevelser i naturen, en rig kultur og historie, flere museer, idylliske små-øer og kvalitetsfødevarer.

Samtidig er der gode takter, som viser, at der er et marked for kvalitet og en vilje og evne til at investere i udvikling af den sjællandske turisme. Det gælder eksempelvis et oplevelsesprodukt som Knuthenborg Safaripark, det nyåbnede Camp Adventure og et høj-kvalitets overnatnings- og spisested som Dragsholm Slot.

Desuden er der en lang række ambitiøse udviklingsprojekter på tegnebrættet i hele geografien. Over de kommende år realiseres nye attraktioner og udvikles eksisterende til en samlet værdi af mere end 680 mio. kr., bl.a. Holmegaard Værk, Kongehallen i Sagnlandet Lejre, besøgscenter ved Stevns Klint, Brorfelde Observatorium og Vikingeskibsmuseet i Roskilde. Der er således en række store investeringer at bygge videre på.

Imidlertid har Sjælland og øerne ikke haft del i væksten i samme omfang som andre dele af Danmark. Sjælland og øerne er i dag den region i Danmark, som har færrest kommercielle overnatninger årligt, og i forhold til antallet af overnatninger er Sjælland og øerne blevet markant overhalet af Skåne. Med en samlet udviklingsplan for Sjælland og øerne er målet at give turismen et varigt og markant løft, så regionen får del i væksten i turismen – og turismen dermed kan være løftestang for en bæredygtig, lokal udvikling.

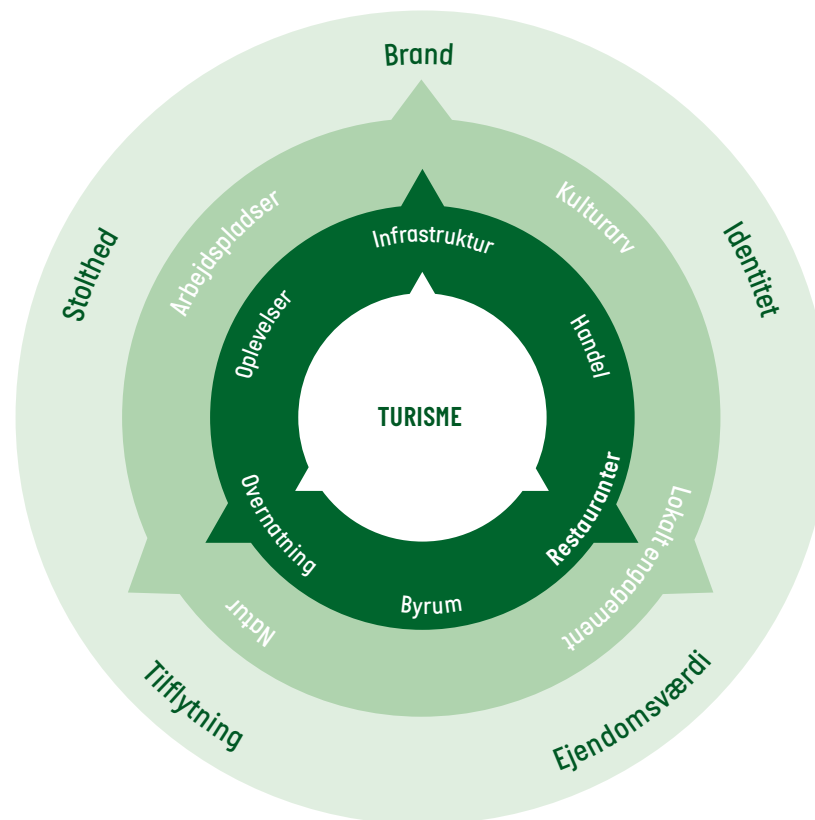
UDVIKLING I ANTAL ÅRLIGE OVERNATNINGER: I slutningen af 00'erne havde Region Skåne og Sjælland og øerne (Region Sjælland) nogenlunde lige mange antal overnatninger. I dag har Region Skåne ca. dobbelt så mange. Væksten kommer særligt fra indbyggere i de omkringliggende større byer, der efterspørger korte ferier og getaways og er båret frem af en vækst i gode overnatningssteder og fokus på gode spisemuligheder.

Turisme skal skabe bæredygtig udvikling

Mens store dele af Sjælland og øerne de seneste år har oplevet befolkningstilvækst, stigende boligpriser og øget beskæftigelse, har særligt de kystnære kommuner på Sjælland, som ligger længst fra hovedstaden, ikke fulgt med den nationale vækst i BNP pr. indbygger. Disse områder er sårbare over for konjunkturændringer og har brug for flere ben at stå på i form af nye erhvervs muligheder og stedbundne jobs, hvis og når der sker ændringer i den eksisterende erhvervsstruktur. Samtidig er det også i disse områder, at turismen har den største økonomiske betydning.

Vækst i turismen skal være en udviklingsmotor, der skaber liv, aktivitet og økonomi i form af øget beskæftigelse og attraktivitet på stedet og derigennem bidrager til at understøtte levende bymiljøer og lokalsamfund året rundt. Det skal understøtte jobskabelse og et mere robust arbejdsmarked i de dele af Sjælland og øerne, som oplever urbaniseringens konsekvenser. Turismen skal være med til at opretholde et kundegrundlag for detailhandel, restauranter, kultur og naturoplevelser, som kommer både borgere og turister til gavn.

Udvikling af turismen skal ske i dialog med lokalsamfundene. Opbakning fra lokalsamfundene er afgørende for en bæredygtig vækst i turismen, hvor turismen kommer alle til gode. Her spiller Sjælland og øerne også en vigtig rolle i forhold til – på længere sigt – at sprede turismen fra hovedstaden og dermed understøtte en mere bæredygtig turismeudvikling.

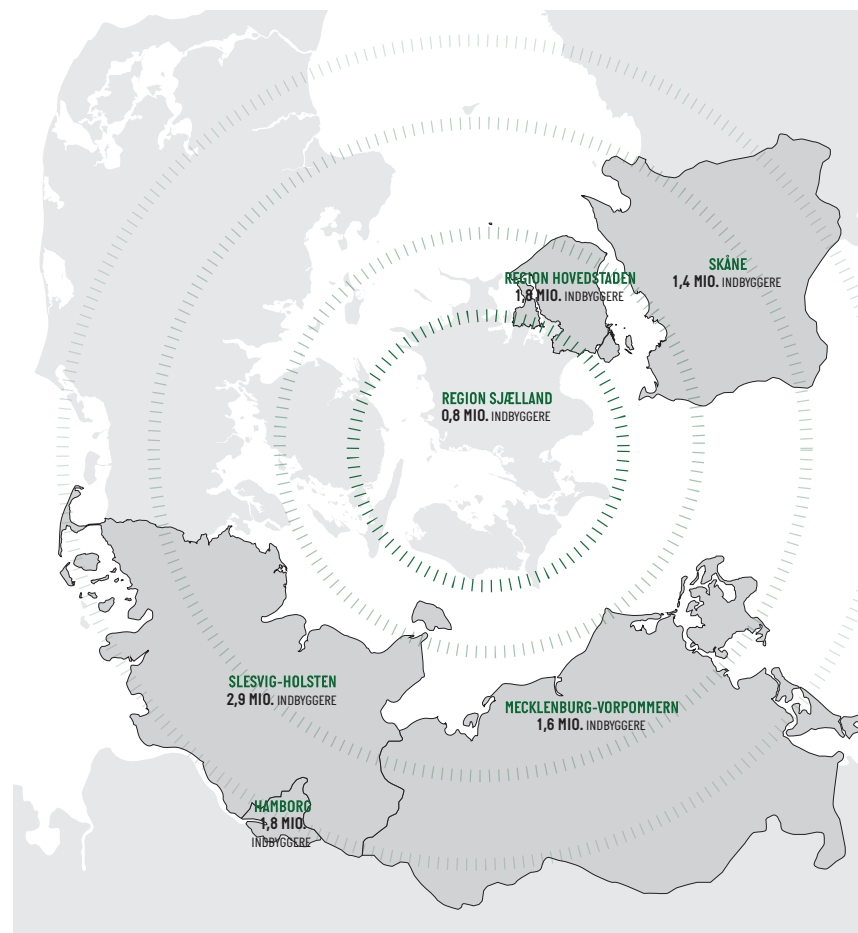
TURISME SKAL SKABE BÆREDYGTIG UDVIKLING: Turismen skal være en udviklingsmotor, der skaber liv, aktivitet og økonomi til gavn for både borgere og turister og bidrager til både social, miljømæssig og økonomisk bæredygtighed.

Et marked i udvikling

Samtidig står Sjælland og øerne overfor en ændret markedssituation indenfor de næste ti år. Åbningen af Femernforbindelsen, forventet i 2028, kan potentielt blive en *game changer* for turismen på Sjælland og øerne. Køretiden fra f.eks. Hamborg bliver i fremtiden reduceret til omkring tre timer til Midsjælland, og det meste af Sjælland vil dermed stå med et opland svarende til de store kystdestinationer såsom Blåvand, Søndervig og Hvide Sande på Vestkysten og et samlet markedsgrundlag på 10,4 mio. mennesker. Dertil kommer de internationale turister, som hvert år besøger København.

At udnytte det markedspotentiale kræver en målrettet indsats i forhold til udviklingen af høj kvalitetsprodukter til både de eksisterende og nye målgrupper. Der skal være en grund til, at det nordtyske publikum skal køre til Sjælland frem for f.eks. de store destinationer langs Vestkysten eller ved den nordtyske Østersøkyst. Og der skal være tilbud af en høj kvalitet til københavnere og internationale besøgende i København, som gør det attraktivt at forlade byen for en stund.

Der skal bygges videre på de forretningsmodeller, samarbejder og brands, der allerede fungerer. Indsatsen skal samtidig professionaliseres, kommercialiseres og skaleres, så turismeerhvervet kan løfte sig fra det lokale til et nationalt – og internationalt – niveau, og så der profiteres af den geografiske nærhed til store markeder i hovedstaden og Nordtyskland.

MARKEDSPOTENTIALE: I fremtiden har Sjælland og øerne har et potentielt marked på 10,4 mio. mennesker inden for en køreafstand på tre timer.

KILDE: Danmarks Statistik, Statistiska Centralbyron og Statistisches Bundesamt

TRENDS OG TENDENSER

Turismen i vækst

Den globale turisme har gennem en længere årrække oplevet vækst og kunne se frem mod vækst, der år efter år fortsatte, drevet af nye vækstmarkeder, voksende middelklasse og stigende rejselyst. Det globale udbrud af coronavirus i starten af 2020 har sat en brat stopper for turismen og den opadgående vækstkurve. Hvordan, hvornår og i hvilken form, turismen vil vende tilbage, er for tidligt at spå om, men turismen har før vist sin evne til at rejse sig igen oven på kriser. På længere sigt vil turismen formentlig igen kunne se ind i vækstscenarier, men i en anden form og indhold, end vi kender turismen i dag.

Natur som ramme om nærvær

Natur og landlige omgivelser får en vigtig rolle i at levere rammer for ro, nærvær og fællesskab. Det giver en tiltrængt modsætning til det urbane, som er præget af fart, foranderlighed og høj stimulering. Vi skal gøre mere, nå mere og være flere steder på én gang – både online og offline. Turisten søger at balancere et hektisk hverdagsliv med autentiske oplevelser i og med naturen – fra de rolige og gratis aktiviteter, som alle kan være med i herunder vandring, badning m.m. til de mere nicheprægede og specialiserede oplevelser som f.eks. gastronomi, outdooroplevelser og simple living.

Forandret demografi og livsstil

Ændret demografi med flere rejsevante ældre påvirker markedet. Det gælder især Tyskland, hvor seniormarkedet kommer til at fylde markant mere. Hvor det tidligere hed 50+, hedder det nu 70+. Disse grupper har ofte en lang rejsehistorie for langtursrejser. De vil fortsat gerne rejse, men med en præference for destinationer, der ikke ligger så langt væk. Samtidig opstår der nye målgrupper: flergenerationsrejser, flerfamilieture, venneture, m.m.

Staycation og bæredygtige ferier

Hensynet til bæredygtighed vil slå igenem. Samtidig med at der har været en global vækst i turismen, begynder nye tendenser at formes. Klimaforandringer og bæredygtighed er blevet en stadig større del af bevidstheden, hvilket kommer til udtryk i nye forbrugsmønstre, alternative ferietyper og et større fokus på forskellige rejseformers klimaaftryk. Samtidig oplever mange nordeuropæere, at de sydeuropæiske somre er for varme, mens det tempererede nordiske klima er mere oplagt til en ferie. Endelig bliver tryghed og renlighed vigtige parametre som konsekvens af udbruddet af coronavirus.

CENTRALE MUST-WINS

Seks centrale udfordringer er afgørende at adressere i strategien for udviklingen af turismen på Sjælland og øerne, hvis ambitionen om bæredygtig vækst skal indfries:

Nærhed til hovedstaden skaber ikke nok synergi

København er Sjællands vækstcenter og turismemagnet. Muligheden for at kombinere kyst- og naturferien med en dag i storbyen og dens mange tilbud og attraktioner skiller Sjælland og øernes tilbud ud fra de øvrige danske kyst- og naturdestinationer. Sjælland og øerne har et stort potentiale i nærheden til København, som giver en merværdi til ferien. Desuden er det begrænset, hvor mange indbyggere og turister i København, der besøger Sjælland og øerne som andet end et udflugtsmål til dagsture eller ophold i eget feriehus. Der er et uforløst vækstpotentiale i getaways for indbyggere i hovedstadsområdet, som ikke er understøttet af det eksisterende udbud af oplevelser, overnatning og bospising.

Lavt kendskab – få must-sees

Sjælland og øerne er præget af en høj koncentration af oplevelser, men der er få markante attraktioner og feriesteder, der kan drive en udvikling og skabe brandværdi. Kun få steder, såsom Møn og Roskilde, står frem som egentlige besøgssteder. Det vidner om det begrænsede udbud af steder med national og international appel og et lavt kendskab til, hvad Sjælland og øerne kan tilbyde. Der er dog flere nye attraktioner på vej, og et større kendskab til produktet, stærkere attraktioner og klarere reasons-to-go, er afgørende for at tiltrække turister til Sjælland og øerne.

Lav kvalitet, lavt forbrug og kort sæson

Døgnforbruget hos kyst- og naturturister på Sjælland og øerne er lavt med 550 kr. mod 750 kr. for kyst- og naturturisme i hele landet. Det hænger dels sammen med overnatningsformer med lav værdiskabelse, og dels at udbuddet og kvaliteten af oplevelser, bymiljøer og services er lav. Samtidig har Sjælland og øerne en meget kort højsæson og ikke fat i skuldarsæsonerne, særlig efterårsferie og jul, som ellers er efterspurgte tidspunkter af det tyske marked. Der er et vækstpotentiale i udvikling af produkter, services, aktiviteter og events – der skal være noget at lave og komme efter, så både forbrug og sæson kan øges. Det er nødvendigt for at skabe grundlag for tilbud, der lever en større del af året, og som dermed skaber grundlag for et stærkere erhverv, øget kvalitetsudbud og i sidste ende et levende lokalsamfund.

Mangel på kommerciel og relevant kapacitet

I dag er feriehus og camping de primære overnatningsformer på Sjælland og øerne. Her er en tredjedel af alle feriehuse i Danmark placeret, hvoraf en stor del ligger i Odsherred. Det er en betydelig kapacitet, men den udlejes kun i begrænset omfang til kommercielt brug i dag. Størstedelen af feriehusene bruges af ejerne selv, som primært bruger deres huse i højsæsonen. Den eksisterende feriehuskapacitet skaber ikke den værdi, den har potentiale til. Ligeledes har camping-turister et lavt døgnforbrug og en lav værdiskabelse med kun 3,7% af det samlede turismeforbrug, og overnatningsformen er i generel nedgang. Der er på nogle af de eksisterende campingpladser et udviklingspotentiale til at skabe mere værdiskabende overnatningsformer.

Lav international appel

Nærmarkedet i Danmark, og særligt hovedstaden, er i dag det primære marked for Sjælland og øerne. Kun i Guldborgsund og Vordingborg kommuner er ca. 50% af turisterne internationale, målt på kommercielle overnatninger, hvoraf Tyskland, Sverige, Norge og Holland er de største markeder. En højere gennemtrængning på det internationale marked er afgørende, hvis vækstambitionen skal nås. Der er et større, uforløst potentiale blandt nordtyskerne – særligt voksne par uden børn.

Kort afstand – men afkoblet

Det meste af Sjælland og øerne kan nås inden for 1-2 timer i bil fra København og 3-5 timer fra Hamborg. Den sjællandske infrastruktur er knyttet sammen med København som centrum med togforbindelser til og fra København til Vest-, Midt- og Sydsjælland og en række lokalbaner. Bevægelsen internt på Sjælland og øerne med offentligt transport er dog ikke oplagt i dag, og det kræver ofte transport i egen bil at komme ud til Sjælland og øernes oplevelsesudbud. Med åbningen af Femern-forbindelsen, forventet i 2028, får Sjælland og øerne dog en hel anden tilgængelighed. Samtidig er det afgørende, at overnatning, oplevelser og services synliggøres og bindes bedre sammen, så turisternes mobilitet øges.

KAPITEL 3

VISION OG STRATEGI

VISION 2025

Sjælland og øerne skal være en markant national spiller drevet af stærke turismemæssige kraftcentre og unikke oplevelser med national og international appel. Turismen skal være drivkraft for bæredygtig vækst på hele Sjælland og øerne og grundlag for levende lokalområder og erhvervsudvikling. Og Sjælland og øerne skal være frontløber for at udvikle Danmark som bæredygtig turismemedestination.

PEJLEMÆRKER

Turismen skal være med til at fremme en positiv udvikling. Turismen på Sjælland og øerne skal bidrage til levende lokalsamfund, højere kvalitet, lokal stolthed, livskvalitet, mindsket miljøbelastning, jobskabelse og økonomisk vækst. Ambitionen er, at Sjælland og øerne i 2025 har oplevet en markant vækst i turismeomsætning, overnatninger, døgnforbrug og gæstetilfredshed.

Sjælland og øerne skal have et varigt og markant løft, og væksten i turismen skal være bæredygtig. Der skal balanceres mellem hensynene til miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed, og turismeudviklingen skal bidrage til opfyldelsen af FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling. Det indebærer også, at der som led i implementeringen af planen opstilles succeskriterier for at opnå en bæredygtig udvikling, og udvikles en model for at måle det.

Udviklingsplan for Sjælland og øerne skal bidrage til at indfri de nationale pejlemærker for vækst. Pejlemærkerne tager afsæt i den seneste nationale strategi for dansk turisme, udarbejdet i 2016. Fremadrettet skal udviklingsplanen bidrage til at indfri de pejlemærker for en bæredygtig turismeudvikling, som vil blive fastlagt i den kommende nationale strategi for dansk turisme.

Inden udgangen af 2021 skal styregruppen revurdere og evt. justere pejlemærkerne for vækst i lyset af effekterne af coronavirus og det ændrede udgangspunkt i 2020.

Levende lokalsamfund

Hverdagsliv, fritidsliv og turisme skal gå hånd i hånd, og turismeudviklingen skal være til gavn for både borgere, sommerhusejere og turister. Borgernes opbakning til turismen og de frivilliges engagement skal fastholdes. Turismen skal være grundlag for at opretholde levende lokalsamfund med byer, detailhandel, kultur og oplevelser i høj kvalitet.

Flere kommercielle overnatninger

Antallet af kommercielle overnatninger skal øges med årligt gennemsnitligt ca. 3% fra ca. 4,8 mio. overnatninger i dag til 5,8 mio. overnatninger i 2025. Væksten indebærer en stigning i antallet af overnatninger pr. indbygger til 6,8 mod de i dag 5,5 overnatninger. På landsplan er der i dag i gennemsnit 9,3 registrerede overnatninger pr. indbygger. Væksten i antallet af kommercielle overnatninger skal fordeles ligeligt på det nationale og de internationale markeder.

Vækst i turismeomsætningen

Det samlede turismeforbrug på Sjælland og øerne skal øges fra 12,9 mia. kr. til 15 mia. kr. i 2025. Pejlemærket bygger på en årlig gennemsnitlig vækst på 2,25%, hvilket svarer til de nationale vækstsmål. Det vil skabe lokal udvikling og vækst med øget jobskabelse på ca. 3.145 jobs.

Øget døgnforbrug

Kvaliteten og døgnforbrug skal øges. Den enkelte turist skal bruge markant flere penge under opholdet på Sjælland og øerne. Døgnforbruget for feriegæster skal øges fra 550 kr. i 2018 til 675 kr. i 2025. Pejlemærket bygger på en årlig gennemsnitlig vækst på 3%.

Højere gæstetilfredshed og kvalitet

Gæstetilfredsheden og kvaliteten af turistoplevelsen skal løftes. Målet for 2025 er, at turisterne giver en gennemsnitlig score for tilfredshed med oplevelsen på 4,6 på en femskala. I dag ligger den gennemsnitlige score på 4,5.

SUCCESKRITERIER

Følgende succeskriterier skal være opfyldt, før pejlemærkerne kan realiseres:

- Sjælland og øerne er kendt nationalt og internationalt for feriesteder, byer, natur og oplevelser med høj kvalitet.
- Turismen er prioriteret kommunalt i form af investeringer og planlægning for turismen.
- Sammenhængen mellem hovedstaden og det øvrige Sjælland og øerne og på tværs af Sjælland er styrket, og der er et stærkt samarbejde mellem aktørerne i hele geografien om at udvikle turismen.
- Sjælland og øerne er præget af stærke erhvervsaktører og tiltrækker investeringer i udvikling af overnatningskapacitet, oplevelser, service og infrastruktur.

MARKEDER OG MÅLGRUPPER I 2025

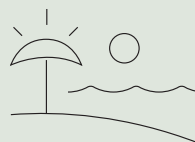
Udviklingsplan for Sjælland og øerne bygger videre på de kvaliteter – bl.a. kyst, natur, kultur og kulturhistorie – som allerede er i geografien i dag. Det handler om at gøre styrkepositionerne endnu stærkere og opbygge nye styrkepositioner med udgangspunkt i de eksisterende potentialer. I 2025 skal Sjælland og øerne tilbyde produkter inden for henholdsvis kyst og natur, udflugter og getaways og møder og konferencer.

Kyst og natur

Sjælland og øerne skal i 2025 i endnu højere grad være et eftertragtet feriested for længere ferieophold ved kysten – særligt fra det nordtyske marked. Sjælland og øerne rummer natur, strande og vand af meget høj kvalitet. Samtidig er der et fintmasket net af attraktioner og en nærhed til København som Danmarks hovedstad og oplevelsesby. Betydningen af disse stærke kvaliteter understøttes af undersøgelser af tilfredsheden blandt turister og undersøgelser af, hvad turister sætter særligt pris på.

Det sjællandske kyst- og naturprodukt appellerer i høj grad til familier med børn, som også har en præference for at holde længere ferier ved andre koldvands-

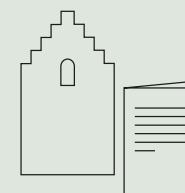
KYST OG NATUR

UDFLUGTER OG GETAWAYS

MØDER OG KONFERENCER

destinationer. Det gælder særligt turister fra det tyske marked, som allerede i dag vælger den sydlige del af Sjælland til. Potentialet fra Nordtyskland er stort, ligesom kyst- og naturproduktet også appellerer til det svenske, norske og hollandske marked.

Kyst- og naturproduktet er imidlertid også en markant driver for feriehusejerne, der især kommer fra hovedstadsområdet. Tyngdepunktet for denne gruppe har især været den nordøstlige del af Sjælland – især Odsherred, der rummer Danmarks største koncentration af feriehuse. I stigende grad rykker væksten i dette marked sig i sydvestlig retning, eksempelvis mod Sydsjælland og øerne.

I takt med at outdoor-relaterede ferieformer i de kommende år forventes at vokse, vil også segmenter inden for dette område være et potentiale for Sjælland og øerne. Det gælder eksempelvis vandring, cykelferie, lystsejls og lystfiskeri.

Udflugter og getaways

Sjælland og øerne skal i 2025 i endnu højere grad være et oplagt besøgsområde for udflugter og getaways. Sjælland og øerne rummer en enestående koncentration

af gamle købstæder, herregårde, kroer, museer m.m. De udgør unikke miljøer, arkitektoniske højdepunkter og monumenter fra Danmarks lange historie. Der er relativt få oplevelser, der har internationalt niveau, men det brede spektrum og den samlede mængde af dem er sammen med naturen et rigt udbud af oplevelser, som skaber grundlag for dagsudflugter og getaways, hvor motivet for ferien er at forlade storbyen i en til to overnatninger. Det er turister, der rejser efter gastronomi, gode kulturoplevelser, vandreture, ophold med kvalitet mv. Det er et marked, der ofte har en betydelig betalingsvilje, hvis ellers oplevelses-, overnatnings- og spiseproduktet er af høj nok kvalitet.

Udflugtsmarkedet finder i høj grad sine målgrupper i hovedstadsområdet blandt dets indbyggere og på sigt internationale turister. Det er især den østlige del af Sjælland og øerne med bl.a. Roskilde, der har fat i dette marked. Enkeltstående attraktioner med nok tiltrækningskraft har potentiale til at blive en del af udflugtsmarkedet.

Potentialet i getaway-markedet kommer primært fra hovedstadsområdet og Nordtyskland og i mindre grad fra andre dele af Danmark, Sverige, Holland og

Norge. Det har i mange år været storbyerne, som har mærket væksten fra denne del af markedet, men i de kommende år er det vurderingen, at væksten i stigende grad rykker ud i storbyernes nærmarkeder. Det opleves eksempelvis i Nordtyskland og ikke mindst i Skåne.

Møder og konferencer

Sjælland og øerne skal i 2025 være et stærkt tilbud for business-getaways i form af møder og konferencer. Som opland til Københavns store erhvervssektor har Sjælland og øerne et stærkt udgangspunkt for at arbejde med at udvikle tilbud inden for erhvervsturisme. Der er en koncentration af conference- og mødefaciliteter på særligt Øst- og Midtsjælland. Der er ofte tale om produkter, som ligger i unikke bymæssige, historiske og naturmæssige rammer.

Det er et marked, som både skaber høj værdi, oplever vækst og som har potentiale til endnu mere. Det er også et marked, som kan være med til at give mere robusthed for eksempelvis en overnatningsvirksomhed, der også appellerer til private getaways. Her kan møder og konferencer være med til at skabe forretning på hverdage og uden for den typiske turismesæson.

Marked i 2025

Væksten i 2025 skal primært komme fra det sjællandske hjemmemarked og fra nærmarkederne i Tyskland, Sverige, Holland og Norge. Sjælland og øerne skal profitere på beliggenheden mellem flere store markeder: København, som er landets største by og turistattraktion, Malmø og Skåne og de store tyske markeder i syd. I dag er 67% af de kommercielle overnatninger på Sjælland og øerne fra Danmark, og overnatninger i eget feriehus fylder meget i turismeomsætningen. Væksten i nationale og internationale turister skal gå i hånd i hånd. De nationale turister og feriehus ejernes brug af eget feriehus skaber grundlag for udbud og kvalitet, som er afsætt for at tiltrække flere internationale overnatninger.

Det sjællandske marked – særligt fra København

Region Hovedstaden har 1,8 mio. indbyggere, hvoraf 750.000 af dem er bosat i København. Her er et stort uindfriet markedspotentiale i kraft af landets største by med et indbyggertal i vækst, og hvor mange har en søgen efter oplevelser. Den største turistgruppe er feriehus ejerne, som er bosat i hovedstaden og har et feriehus på Sjælland og øerne. Dernæst kommer udflugtsturister, hvor flest bor i hovedstadsområdet og det øvrige Sjælland.

De internationale nærmarkeder – Tyskland, Sverige, Holland og Norge

Tyskland er i dag det næststørste nærmarked med en femtedel af de kommercielle overnatninger i geografien. Det tyske marked er kendetegnet ved, at de ofte vælger feriehuset som overnatningsform. Særligt for dette marked er også, at de ofte holder ferie i de danske skuldærsæsoner, hvilket giver et potentiale til udvidede sæsoner. Fremover vil der imidlertid også være et betydeligt potentiale fra Tyskland i gæster, der også søger andre overnatningsformer i forbindelse med især getaways.

Det svenske, hollandske og norske marked er lige nu hhv. det tredje, fjerde- og femtestørste marked i geografien. Svenske turister er miljø- og kvalitetsbevidste, og den klimavenlige afstand til Sjælland er en motivation for den svenske turist, som imidlertid efterspørger et større kvalitetsudbud.

Det hollandske marked har over en lang årrække fra 2008 til 2018 haft en 0-vækst, men vokser på landsplan – særligt på camping og feriehusudlejning. Det hollandske marked efterspørger, ligesom det svenske, gode natur- og kystoplevelser, og et fokuseret arbejde med at optimere og modernisere camping, kan

dermed tiltrække hollænderne. Et godt eksempel på dette er Camp Møns Klint, som i dag har stor tiltrækningskraft fra Holland.

Sjælland og øerne sidder p.t. på en relativt lille andel af det norske marked, som kun udgør 2% af det samlede antal overnatninger i geografien. På trods af et lavt overnatningstal, står nordmændene for 5% af turisme-forbruget i dag, hvilket vidner om et højt døgnforbrug.

Øvrige internationale markeder

Hovedstaden er også marked for de internationale turister, der er på ophold i København. Antallet af internationale overnatninger i København er over de sidste ca. 10 år fordoblet til ca. 9 mio. og forventes at stige markant de kommende år som følge af bl.a. øget hotel- og flykapacitet til hovedstaden. Det er i dag dog kun 2% af de internationale turister i København, der besøger Vest- og Sydsjælland (inkl. Lolland-Falster). Hovedparten af de internationale turister på Sjælland og øerne er udflugtsturister.

UDVIKLINGSPRINCIPPER FOR EN BÆREDYGTIG TURISME

Udviklingsprincipperne sætter retningen for en fremtidig bæredygtig turismeudvikling på Sjælland og øerne, der balancerer hensynene til miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed og bidrager til opfyldelsen af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Det gælder særligt mål 8. Anstændige jobs og økonomisk vækst, 11. Bæredygtige byer og lokalsamfund, 15. Livet på land og 17. Partnerskaber for handling.

Udviklingsprincipperne fungerer som et filter, som kommuner, destinationsselskaber, erhverv og øvrige aktører kan prioritere fremtidige indsatser, tiltag og projekter ud fra. Principperne leder frem til en række konkrete indsatsområder og tiltag.

Udviklingsprincipperne har generel relevans for kyst- og naturturismen og har således også været anvendt målrettet i forbindelse med Udviklingsplan for Vestkysten [2018].

Koncentrer udviklingen – skab kritisk masse

Koncentrer udviklingen af den kommercielle turisme på Sjælland og øerne omkring udvalgte kraftcentre, hvor der skal ske en udbygning, fortætning og samling af overnatning, oplevelser og services. De steder med størst potentiale skal udvikles som turistdestinationer, der selvstændigt kan drive en bæredygtig udvikling og vækst, som også rækker udover det nære lokalområde.

Ved at koncentrere og prioritere udviklingen skabes der stærke, levedygtige destinationer med kritisk masse. Det er en forudsætning for, at turismen skaber positive forandringer i og for lokalsamfundet med økonomisk vækst, jobskabelse, nye investeringer i lokalmiljøet, flere oplevelses-tilbud, bedre grundlag for at drive erhverv og i sidste ende mulighed for at tiltrække bosætning.

Beskyt og benyt

Skab bæredygtig turisme på stedets præmisser samtidig med, at kvaliteterne i Sjælland og øernes natur og kulturarv aktiveres. Den sjællandske natur er mild, venlig og indbydende, og samtidig byder Sjælland på mange muligheder for at opleve historiens vingesus. Den milde og indbydende natur og kyster, stedbundne kvaliteter og fortidsminder skal bevares, tilgængeliggøres og sættes i spil i oplevelsesmæssige sammenhænge, uden at der gås på kompromis med natur- og kulturværdier. Det vil skabe nye, attraktive besøgs- og oplevelsessteder for både lokale borgere og turister, få flere ud i naturen og på vandet, og samtidig være med til at skabe en større bevidsthed om natur- og kulturarvs værdierne.

Øg kvaliteten

Øg kvaliteten hele vejen rundt – i bymiljøer, gennem en styrkelse af oplevelserne, en differentiering og et kvalitetsløft af overnatningssteder, samt en styrkelse af spisesteder, fødevarer og services. Derudover skal der skabes flere high-end produkter. Bedre udbud og kvalitet i alle dele af værdikæden og flere muligheder for at bruge penge skal være med til at øge døgnforbruget og oplevelsesværdien for turisten. Højere kvalitet og øget udbud giver samtidig levende og attraktive lokalsamfund med butikker, spisesteder og oplevelser for borgerne.

Styrk de lokale særkender og kvaliteter

Styrk de lokale særkender og kvaliteter på Sjælland og øerne. Differentier produktet fra sted til sted med stærke lokalt forankrede reasons-to-go. Skab en klar rollefordeling, specialisering og profil mellem stederne, så lokale styrkepositioner står tydeligt frem, og så stederne – med hver deres særegne fortælling, tilbud og brand – styrker kendskabet til Sjælland og øerne og tiltrækker forskellige målgrupper på forskellige tider af året. Et større fokus på det enkelte steds kvaliteter er også med til at skabe lokal stolthed og identitet.

Tænk i flere sæsoner

Udvikl oplevelsesudbuddet, sammentænk faciliteter og prissæt produktet henover dagen, ugens dage og årets gang, så det samme sted kan rumme flere forskellige målgrupper på forskellige tidspunkter. Skab grundlag for varme senge og bæredygtige forretningsmodeller, der understøtter liv og aktivitet i lokalsamfundet hele året, og som fordeler turisterne over tid. Beliggenheden lige op ad Danmarks hovedstad, som lever hele året rundt, giver gode muligheder for at arbejde målrettet med udflugter og getaways uden for højsæsonen, bl.a. ved at sammentænke oplevelser i byen, i naturen og ved kysten.

Sammentænk investeringer – skab en positiv spiral

Sammentænk investeringer, så offentlige og private investeringer går hånd i hånd, og så investeringer kommer både borgere og turister til gavn. Med en målrettet strategisk satsning på udvalgte kraftcentre skaber man sikkerhed og retning for de private investeringer og får snebolden til at rulle. Det fjerner noget af risikoen for den enkelte investor, er grundlag for robuste forretningsmodeller og giver mere værdi for pengene – til gavn for både borgere og turister.

KAPITEL 4

STRATEGISK GREB

Sjælland og øerne skal løfte sig fra at være en lokal spiller med et fragmenteret udbud til at være en markant national spiller drevet af stærke turismemæssige kraftcentre med komplette værdikæder, kritisk masse og stærke autentiske brands med gradvis større international appel.

Sjælland og øerne opererer ikke i dag som én samlet destination, og det er heller ikke målet for fremtiden. Sjælland og øerne skal dyrke forskelligheden i de enkelte destinationer og gennem tematiske specialiseringer, der styrker rollefordelingen mellem de sjællandske destinationer, øge gennemslagskraften og differentiere produktet. Udviklingen skal ske gennem en prioritering af udvalgte kraftcentre, der skal skabe øget kritisk masse og drive udviklingen af turismen frem – til gavn for hele geografien.

Stærke kraftcentre skal drive udviklingen

For at Sjælland og øerne kan løfte sig til at være en markant national og international spiller, skal udviklingen koncentreret og prioriteres udvalgte steder i geografien. Der skal fokuseres på at videreudvikle de steder, hvor turismen allerede er veletableret, og de steder, hvor der er en spirende udvikling i gang, skal modnes. Kun herigennem får Sjælland og øerne mulighed for at mobilisere de fornødne ressourcer til at udvikle turismen til dens fulde potentiale.

Udviklingen skal koncentreret i stærke kraftcentre, som med styrket overnatningskapacitet, kritisk mas-

se og bedre sammenhæng i værditilbuddene kan blive markante feriedestinationer. Kraftcentre skal ikke kun drive sig selv, men skal løfte hele geografien gennem øget tiltrækning af turister og øget mobilitet og oplevelsessammenhænge mellem kraftcentre og de omkringliggende byer og steder.

Stærke sammenhænge mellem land og by

København er landets største attraktion og en af de primære drivere for turismen på Sjælland og øerne. Sammenhængen mellem hovedstaden og det øvrige Sjælland og øerne skal styrkes. Nærheden til København er afgørende for turismen på Sjælland og øerne. Der skal skabes endnu mere synergi og merværdi til ferien på Sjælland og øerne – og omvendt skal Sjælland skabe merværdi til borgere og turister i København. Det skal gøres gennem stærkere samarbejder og ved at binde kyst-, kultur-, natur-, storby- og erhvervsturisme sammen. Oplevelser og steder på hele Sjælland og øerne skal bindes stærkere sammen på tværs af land og by med fokus på en skarp fortælling og bestemte målgrupper, så værditilbuddet styrkes og differentieres.

Med afsæt i de nye, stærke destinationsselskaber, som er etableret eller er under etablering, skal der arbejdes hen mod et langt stærkere turismesamarbejde og stærkere sammenhænge på tværs af den Sjællandske geografi. Det skal skabe grundlag for ny samarbejder, nye fælles projekter og indsatser på tværs af geografien

Stærke specialiseringer

Der skal arbejdes med tematiske specialiseringer med afsæt i de eksisterende kvaliteter, som den sjællandske geografi byder på, for at Sjælland og øerne løfter sig fra det helt nære og får stærk national og international appel. Specialiseringerne skal danne afsæt for en stærkere rollefordeling internt på Sjælland og øerne og for en udvikling af stærkere oplevelsessammenhænge på tværs af geografien.

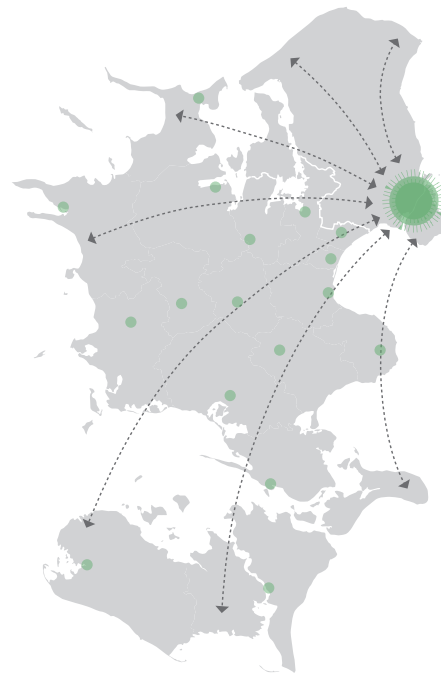
Markante must-sees – oplevelser, naturområder, historiske seværdigheder, attraktioner m.m. skal understøtte specialiseringer og både tiltrække turister og borgere fra hovedstadsområdet og internationalt, men også øge mobiliteten blandt turisterne internt på Sjælland, så de bevæger sig i en større radius end det helt nære lokalmiljø om det enkelte feriested.

Sjælland og øernes fortælle-mæssige ramme består af fire markante specialiseringer. De skal formidle, synliggøre og styrke Sjælland og øernes differentierede turismeudbud, og de skal danne afsæt for markedsføring på tværs af flere destinationsselskaber, hvor forskellige tilbud og produkter kan koncentreret i fire stærke fortællinger. Og fortællingerne skal skabe grundlag for prioritering af udviklingsindsatser, målgrupper og koncepter. De fire tematiske specialiseringer på Sjælland og øerne er Det rekreative åndehul, Naturens nærvær, Historien om Danmark og Det moderne Danmark.

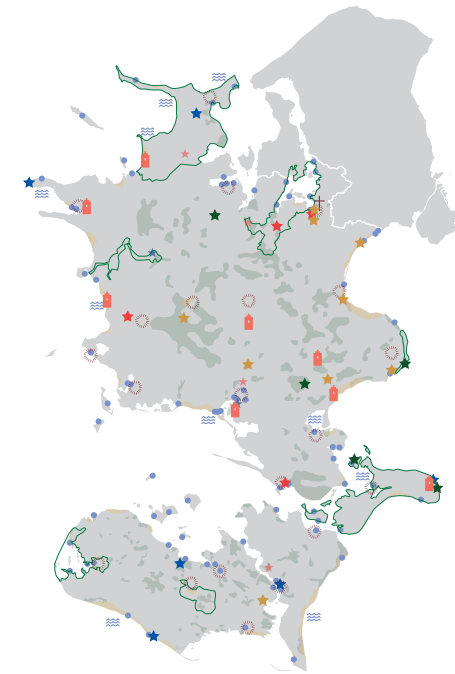
GENTÆNK SJÆLLAND OG ØERNE

STÆRKE KRAFTCENTRE SKAL DRIVE VÆKSTEN: Udviklingen skal koncentreres i stærke kraftcentre med fulde værdikæder, kritisk masse og national og international appel. Kraftcentrene skal drive væksten i turismen og skabe ringe i vandet til den omkringliggende geografi.

STÆRKE SAMMENHÆNGE MELLEMLAND OG BY: Stærkere sammenhænge skal skabe merværdi af nærheden til København, som er landets største attraktion og en af de primære drivere for turismen på Sjælland og øerne. Oplevelser og steder på Sjælland skal bindes stærkere sammen på tværs af land og by, så værditilbuddet styrkes.

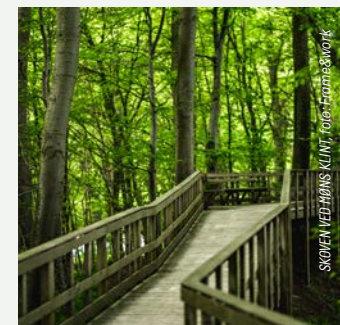
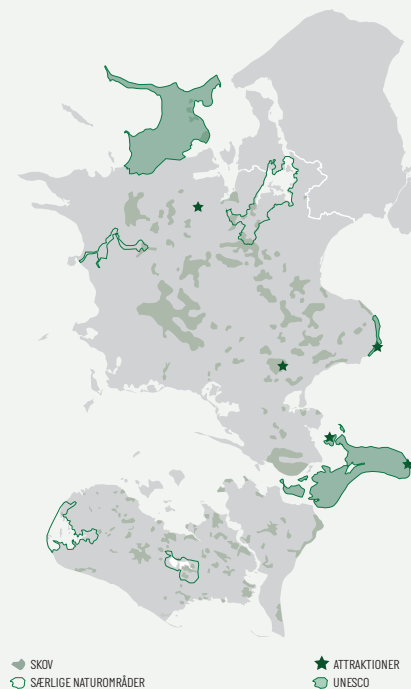
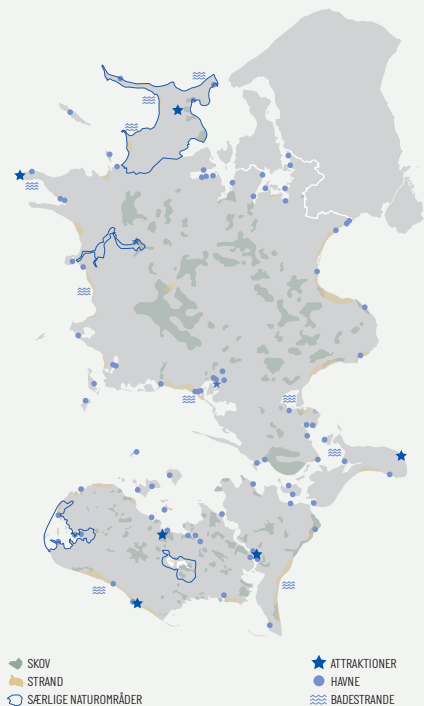
- DET REKREATIVE ÅNDEHUL
- NATURENS NÆRVÆR
- HISTORIEN OM DANMARK
- DET MODERNE DANMARK

STÆRKE SPECIALISERINGER: Fire stærke specialiseringer sætter Sjælland og øernes høje koncentration af oplevelser – oplevelsescentre, museer, kulturarv, naturområder og strande – ind i en større fortælle-mæssig ramme. Stærke specialiseringer skal skabe en klarere rollefordeling, øge mobiliteten og skabe større synlighed og gennemslagskraft nationalt og internationalt.

NOTE: Nordsjælland og de øvrige rekreative områder i Region Hovedstaden indgår i en tilsvarende plan og fremgår derfor ikke af de følgende kort.

FIRE STÆRKE SPECIALISERINGER

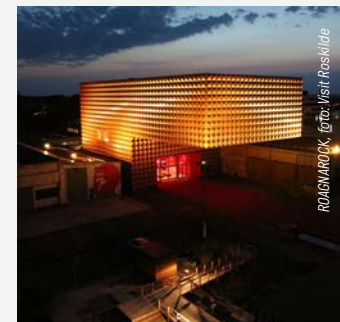
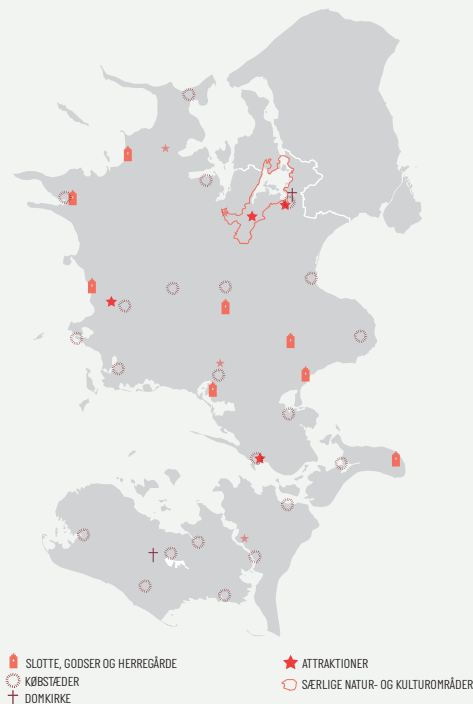

Det rekreative åndehul

Sjælland og øerne er omgivet af kyst og rummer et hav af rekreative åndehuller. Her er der smukke strande, frodige skove, fredelige kyster og små øsamfund, hvor man kan opleve den milde og venlige sjællandske natur langt fra storbyens stress og jag og samtidig befinde sig i kort køreafstand til hovedstaden. Lokale råvarer, gårdbutikker og specialprodukter understøtter oplevelsen. Fortællingen læner sig op ad den klassiske kystferie, der kendetegnes ved længere ophold i feriehus eller på campingplads med fokus på samvær, ro, fordybelse og afslapning og besøg til lokale feriebyer, havne og familieattraktioner. Geografisk er styrker og udviklingspotentialer f.eks. at finde i kyst- og naturområderne i Odsherred, ved Røsnæs, Præstø Fjord, Karrebæksminde, Lolland-Falster og de omkringliggende øer.

Naturens nærvær

Sjælland og øerne byder på vild og dramatisk natur, som ikke findes andre steder i landet. Den UNESCO-udpegede verdensarv på Stevns Klint gemmer på historien om dinosaurernes udslættelse, på Møn fortæller UNESCO-biosfæreområdet om det nutidige liv og arbejde i samspil med naturen, og i den UNESCO-udpegede Geopark i Odsherred opleves en helt særlig geologi. Naturens nærvær mærkes helt tæt på – med kroppen og med hjertet – om det så er suset i maven ved synet af de spektakulære, hvide klipper, der rejser sig fra det brusende hav, de store sammenhængende skovområder, naturparkerne og Nationalpark Skjoldungernes Land, eller når man forsvinder ind i stjernehimlen i observatoriet i Brorfeldt eller i Dark Sky Park på Møn.

Historien om Danmark

På Sjælland og øerne kan man opleve fortællinger om, hvordan Danmark blev skabt og har udviklet sig gennem tiden. Her er historier, der går helt tilbage til stenalderen, henover jernalderen, vikingetiden og middelalderen. Sagnlandet i Lejre, Vikingskibsmuseet i Roskilde, Trelleborg nær Slagelse og Borgcenteret i Vordingborg er eksempler på en række unikke attraktioner, som i dag understøtter fortællingen om vores fælles fortid. Den gennemgående fortælling er historien om Danmark – fra vikingetogter til de danske konger, hvor kulturhistorien og landskabet er tæt forbundet. De historiske spor formidles i landskabet og bebyggelsen – f.eks. i Nationalparken Skjoldungernes land, Roskilde Domkirke, købstædernes historiske bymidter og i de mange herregårde og herregårdslandskaber.

Det moderne Danmark

Særligt langs den østsjællandske kyst er det historien om den moderne tid, der dominerer: På Mosede Fort i Greve formidles historien om Første Verdenskrig, på Stevns fortælles historien om Den Kolde Krig og udvindingen af kalk, som også kan opleves på Faxe Kalkbrud, i Næstved kommer industriens historie frem, når Holmegaard Værk genopstår, og i Roskilde møder man rockens historie på Ragnarock. Geografien danner også ramme om et væld af gallerier, og den nyere historie og kultur formidles gennem et fintmasket net af kunstmuseer som Fuglsang Kunstmuseum på Lolland, Sorø Kunstmuseum og KØS i Køge.

KAPITEL 5

INDSATSER OG TILTAG

INDSATSOMRÅDER

1

Stærke kraftcentre

Der skal udvikles stærke kraftcentre, som med styrket overnatningskapacitet, kritisk masse og bedre sammenhænge i værditilbuddene kan blive markante feriedestinationer med national og international appel.

2

Større oplevelsesværdi

Den sjællandske natur og kultur skal bringes endnu mere i spil, og gode faciliteter skal få flere ud i naturen og til at bruge kulturen – både turister og lokale borgere. Stærkere reasons-to-go er afgørende for at tiltrække turister til Sjælland og øerne.

3

Bæredygtig kapacitetsudvikling

Sjælland og øerne skal have mere tidssvarende og markedsrelevant overnatningskapacitet, så der for alvor kan ske en vækst i turismen. Kapacitetsudviklingen skal imødekomme turisternes stigende interesse i bæredygtige ferieformer og skal i videst muligt omfang tage udgangspunkt i eksisterende arealer og bygninger.

4

Bedre adgang og mobilitet

Adgangsforholdene og forbindelserne til destinationerne skal øges og synliggøres, så den sjællandske infrastruktur styrkes. Den offentlige transport skal gøres endnu mere tilgængelig, både på det enkelte feriested, til resten af geografien og til hovedstaden.

5

Øget kendskab

Sjælland og øerne skal være en markant national spiller inden for turismen. Stærke fortællinger og must-sees skal profilere Sjælland og øerne, og den nye destinationsgeografi danner grundlag for øget gennemslagskraft og styrket samarbejde om markedsføringen.

TILTAG

1. Udviklingsplaner for stærke kraftcentre
2. Prioritering og udvikling af kapacitetsmæssige kraftcentre
3. Prioritering og udvikling af oplevelsesmæssige kraftcentre
4. Prioritering og udvikling af mulighedsområder

5. Faciliteter til aktivitet i naturen
6. Test af et rekreativt knudepunktssystem
7. Forretningsudvikling inden for outdoorisme
8. Styrke de lokale oplevelser
9. Udvikling af signaturattraktioner

10. Dialog med feriehusejere
11. Nye koncepter for feriehusområder
12. Udnyttelse af eksisterende boligmasse til feriehuslignende kapacitet
13. Transformation og opgradering af campingpladser
14. Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnatningssteder
15. Udvikling af lystbådehavne

16. Tiltrækning og udvikling af nye transportformer
17. Styrket samarbejde mellem transport og turisme
18. Styrkelse af forbindelser og adgang til den offentlige transport

19. Udvikling af tematiske og sammenhængende oplevelser
20. Fælles, målrettet markedsføringsindsats af ydersæsonen
21. Udvikling og synliggørelse af produkter til erhvervsturisme

Udviklingsplan for Sjælland og øerne indeholder fem prioriterede indsatsområder og 21 tiltag. Hvor nogle af tiltagene bidrager til at realisere visionen og ambitionen om vækst på den korte bane, bidrager andre til en realisering på den lange bane.

Det første indsatsområde er fokuseret på udvalgte, prioriterede områder i geografien. Det drejer sig om de såkaldte kraftcentre. De resterende fire indsatsområder er tværgående tiltag, som har et mere bredt fokus på hele geografien.

Mange af tiltagene kræver, at der løftes sammen på tværs af kommuner, destinationsselskaber, erhvervet, lodsejere, fonde, investorer og andre aktører. Andre tiltag skal løftes og implementeres af de enkelte kommuner og destinationsselskaber.

STÆRKE KRAFTCENTRE

Der skal udvikles stærke kraftcentre, som med styrket overnatningskapacitet, løft i kvaliteten og bedre sammenhæng i værditilbuddene kan blive markante feriesteder med national og international appel. De eksisterende kraftcentre skal prioriteres og styrkes. På sigt skal der opbygges nye kraftcentre, som kan understøtte et stærkere og mere differentieret værditilbud på Sjælland og øerne.

Kraftcentrene er prioriterede steder i forhold til at løfte den nationale målsætning om at skabe vækst og øget værdi fra turismen og tiltrække investeringer i kommerciel overnatningskapacitet. Kraftcentrene skal bidrage til – i tråd med udviklingsprincipperne – at koncentrere udviklingen og bl.a. herigennem skabe den kritiske masse, der er nødvendig for at udvikle destinationer, der kan leve hele året, og som kan tiltrække både nationale og internationale turister. Og dermed være grundlag for et styrket erhvervsliv og et mere robust arbejdsmarked.

Udviklingen af stærke kraftcentre er til gavn for hele geografien. Udviklingen i kraftcentrene skal være med til at løfte byer og attraktioner i den omkringliggende geografi ved at gøre det til en del af et stærkere værditilbud og sprede turisterne her til.

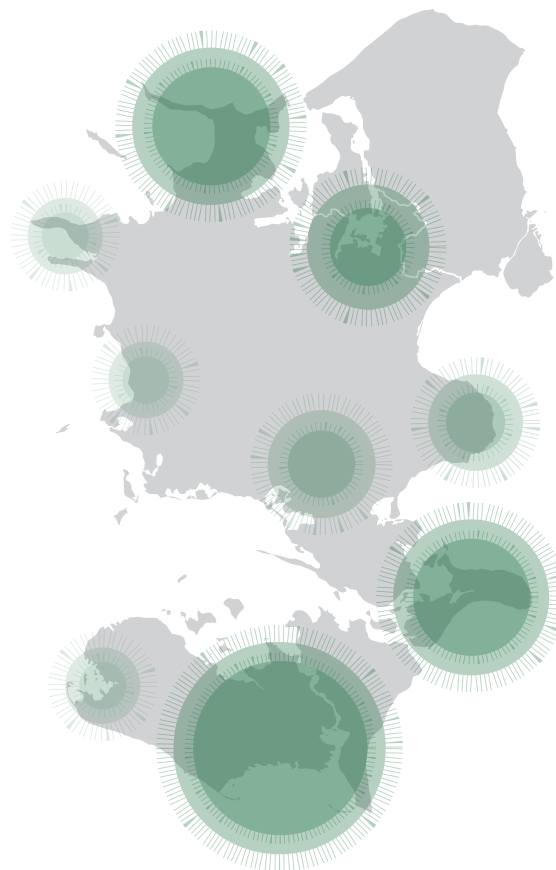
Med udpegningen som kraftcenter følger der en forpligtelse til i den enkelte kommune og destinationsselskab at gå foran i udmøntningen af principperne for en bæredygtig turismeudvikling og til at prioritere udviklingen

i kraftcentrene. De enkelte kommuner skal gå forrest og prioritere udviklingen af turisme i planlægningen og gennem offentlige investeringer, så kraftcentrenes potentialer kan realiseres allerede på kort sigt. Det skal danne grundlag for erhvervsudvikling og tiltrækning af investeringer.

Endelig er det væsentligt, at kraftcentrene etablerer et vidensgrundlag for en datadrevet udvikling. Øget brug af data, bedre datainfrastruktur og anvendelse af data på tværs af kommuner, destinationsselskaber og erhverv skal skabe større indsigt i turisterne og bedre grundlag for målrettet marketing, produktudvikling og beslutningsgrundlag for investeringer.

Styrk kraftcentre med stor kapacitet

Lolland-Falster, Odsherred og Møn er allerede i dag stærke kraftcentre med en stor koncentration af overnatningskapacitet. De rummer stor volumen målt på nationale og internationale overnatninger og turismeforbrug i tilknytning til den allerede eksisterende infrastruktur. Disse områder har potentiale til at drive

en bæredygtig udvikling allerede på den korte bane. Der skal fokuseres på at styrke de eksisterende kraftcentre, opbygge yderligere kritisk masse, løfte kvaliteten og skabe flere sæsoner, så der bygges videre på og skabes merværdi af den turismeinfrastruktur, der allerede eksisterer. Ambitionen er at løfte kvaliteten og gøre værditilbuddet så stærkt, at der er grund til og argument for, at turisten bliver en uge og gerne længere.

Udvikling af kraftcentre med stærke oplevelser

Roskilde og Fjordlandet, Stevns og Sydsjælland rum-

Kriterier for udpegningen som kraftcenter

Kraftcentrene er afgrænsede geografiske områder, som omfatter eksisterende feriesteder nær kyst og byer, hvor der er en koncentration af overnatningskapacitet og potentiale for en stigning i antallet af overnatninger og omsætning. Kraftcentrene er udpeget på baggrund af:

- Mange kommercielle overnatninger, herunder stort antal udenlandske overnatninger
- Turismen udgør en stor andel af områdets økonomi
- Væsentlig overnatningskapacitet
- Stedbundne potentialer i form af natur, kultur, byer, attraktioner, m.m.
- Turismen i området er en prioritet hos kommunen
- Der er investeret i turismen og/eller investeringer på vej

mer potentiale for at drive en vækst med afsæt i en koncentration af oplevelser, natur, kultur, kapacitet og kommende nye investeringer. De tre områder er på forskellige stadier i denne udvikling. Roskilde er allerede i dag et kraftcenter med Roskilde Festivalen og en stor koncentration af velbesøgte attraktioner, som trækker mange endagsbesøgende fra København. og Hovedstadsområdet. Stevns og Sydsjælland er mere i sin vorden.

Fælles for områderne er dog, at de i dag overvejende er udflugtsdestinationer. Med områdernes oplevelsesudbud er der et potentiale til i højere grad at fungere som getawaydestinationer med eller uden overnatning, men der skal arbejdes med at skabe værdikæder, som støtter op om og forlænger oplevelsen. Med en styrkelse af sammenhængene i geografien kan der samtidig skabes et øget turismeforbrug. Ambitionen skal her være at gøre værditilbuddet så stærkt, at der kan være grund og argument for, at både nationale og internationale turister bliver fra otte til 24 timer, og gerne op til 48 timer.

Røsnæs, Nakskov og den vestsjællandske kyststrækning er områder, som rummer potentialer i form af stedbundne ressourcer, kapacitet og investeringer på vej, men som ikke i dag er udviklede. Disse områder har potentiale til på længere sigt at kunne udvikle sig som nye ferieområder. De kan tiltrække nationale og på sigt internationale turister, fra eksempelvis det tyske marked, til længere ophold ved kysten, men her mangler oplevelser, overnatningskapacitet og udvikling af stedernes fysiske rammer. Potentialet for at opnå volumnen i disse områder ligger i væsentligt omfang i tæt sammenhæng med de eksisterende kraftcentre.

TILTAG:

Udviklingsplaner for stærke kraftcentre

Der igangsættes konkrete og fokuserede udviklingsplaner i kraftcentrene, der sætter en fælles retning for det enkelte kraftcenters udvikling som feriested og destination. Udviklingsplanerne skal bidrage til at skabe en øget værdi af de eksisterende kvaliteter og en stærkere sammenhæng mellem oplevelser, værditilbud og overnatningsmuligheder i området. Den enkelte kommune og destinationsselskab vurderer behovet for en udviklingsplan.

Planerne kan have forskellig karakter, fokus og omfang afhængigt af kraftcentrets udfordringer og potentialer. De skal samle de væsentlige aktører, involvere lokalsamfund og borgere og danne grundlag for fysisk udvikling og nye investeringer. Nogle steder vil der være behov for én samlet plan, andre steder er der behov for flere mindre planer med forskelligt fokus.

Planerne skal sikre en bæredygtig turismeudvikling i det enkelte kraftcenter i tråd med udviklingsprincipperne. Planerne skal sikre politisk prioritering og være grundlag for at arbejde strategisk med planlægning og realisering af offentlige investeringer, fremme private investeringer i overnatning og oplevelser samt modne kapacitetsprojekter gennem investordialog.

Hvornår: 2020-2022

Hvem: Kommuner og destinationsselskaber i kraftcentrene.

Hvordan: Den enkelte kommune og destinationsselskab definerer fokus og nedslag for de enkelte planer. Dette kan eventuelt ske i dialog med Dansk Kyst- og Naturturisme.

Prioritering og udvikling af kapacitetsmæssige kraftcentre

De eksisterende, kapacitetsmæssige kraftcentre er placeret omkring Lolland-Falster, Odsherred og Møn. Disse områder har allerede i dag stor volumen målt på turismeforbrug, overnatninger og kapacitet. På kort sigt vil en fokuseret indsats i disse områder få størst værdi i forhold til at opnå målene ud fra den store overnatningskapacitet, der er i områderne.

Kommuner og destinationsselskaber skal prioritere udviklingen i kraftcentrene. Udviklingsplaner skal skabe grundlag for at realisere tiltag, der styrker områdernes potentiale som kraftcenter på den korte og lange bane.

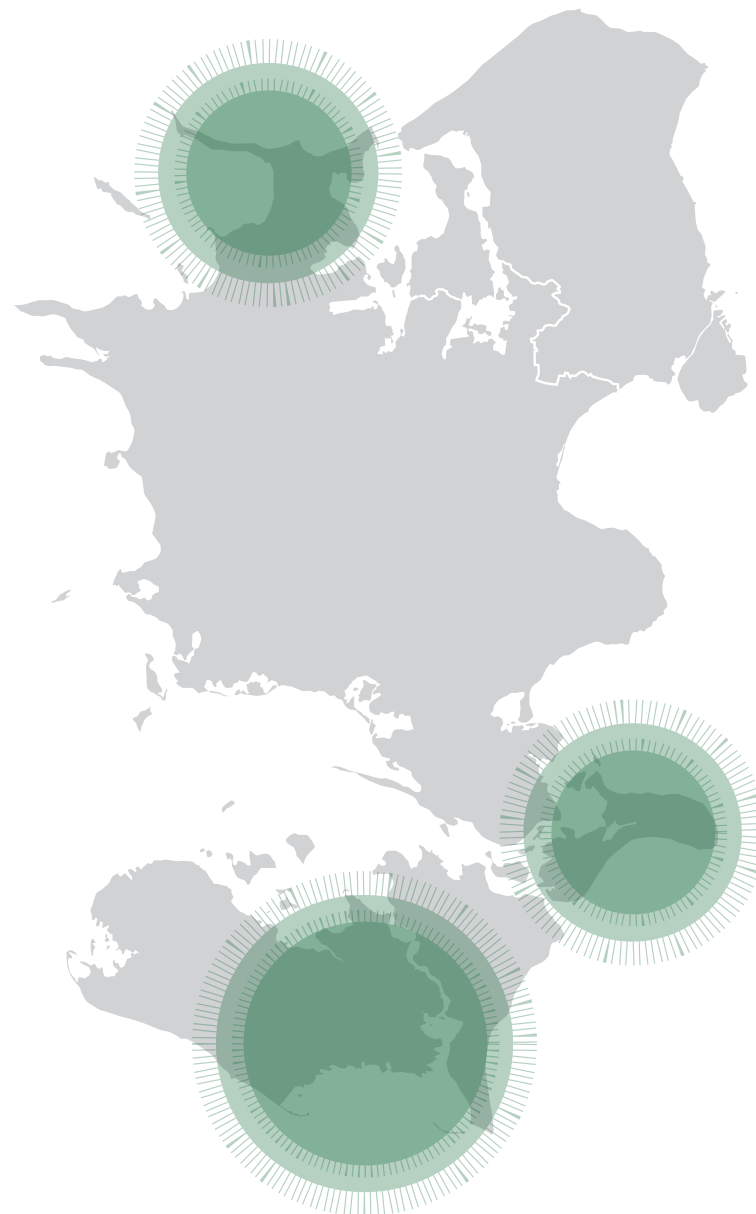
Det skal være fokus på at øge udlejningen af den eksisterende kapacitet og udvikle ny, bæredygtig og kommerciel kapacitet. Det er særligt i disse kraftcentre, at der skal arbejdes med større kapacitetsprojekter, og indsatsen med at tiltrække investeringer skal styrkes.

Et generelt løft i kvaliteten i oplevelser, services og bymiljøer skal være med til at øge døgnforbruget og tilfredsheden og være grundlag for, at turisten bliver en uge og gerne længere. Der skal arbejdes med at øge oplevelsesværdien og sammenhængen til de omkringliggende geografier, så oplevelsestilbuddet styrkes.

HVORNÅR 2021-2025

HVEM Destinationsselskab og kommune, i samarbejde med erhverv, organisationer, grundejere, borgere, m.fl.

HVORDAN Prioritering og udvikling af de stærke kraftcentre indgår i kommunernes planlægning og prioritering af midler. Destinationsselskaberne igangsætter og understøtter relevante projekter, herunder prioriterer søgning af puljer og midler til turismefremme til udvikling af kraftcentrene.

Udvikling af kraftcenter Lolland-Falster

Lolland-Falster er præget af få, men stærke aktører med stor turismevolumen: Lalandia har 520.000 besøgende årligt, og Knuthenborg Safaripark har 326.000. Dertil kommer et højt turismeforbrug, en international appel og en høj andel af kommercielle overnatninger, som f.eks. de mange overnatninger i lejet feriehus omkring Marielyst, der også er et yndet feriested for det tyske marked. Med en beliggenhed ved den kommende Femernforbindelse, der forventes at åbne i 2028, og et stærkt udviklingsfokus hos aktørerne har Lolland-Falster potentiale til i endnu højere grad at drive væksten på Sjælland og Øerne.

For at Lolland-Falsters potentiale kan udnyttes, er der behov for at udvikle overnatningskapaciteten, styrke feriestederne og skabe nye sæsoner. Fokus er både på at fastholde og styrke det stærke tilbud til børnefamilier og at udvikle nye kvalitetstilbud målrettet særligt get away og parferier med afsæt i de stedbundne kvaliteter inden for herregårde, unikke naturområder, købstæder, madkultur mv., som området rummer.

Der skal være fokus på at udnytte omplacerede sommerhusgrunde og udvikle ny kapacitet. Muligheder for at udvikle eksisterende campingpladser og havnemiljøer med mere værdiskabende og arealintensiv overnatningskapacitet skal afsøges.

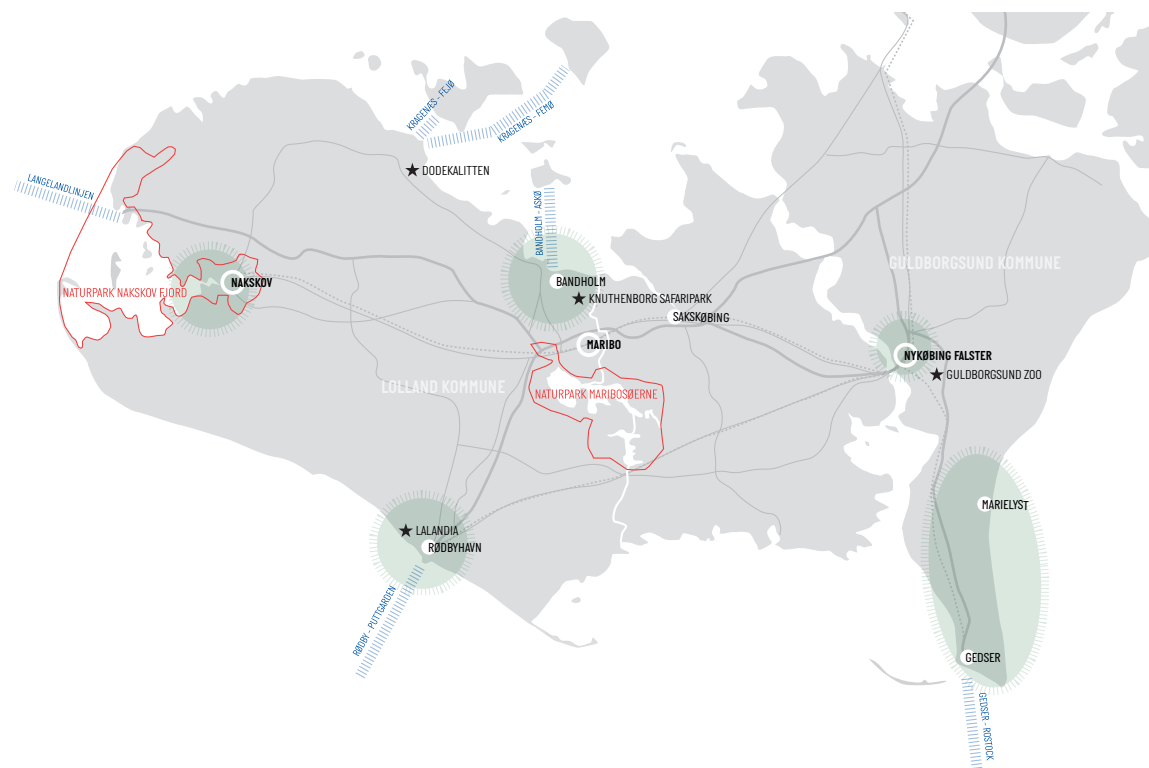
Der skal fortsat arbejdes med at binde oplevelser, overnatning og service på Lolland-Falster sammen og øger gæsternes mobilitet fra det enkelte feriested og ud i den omkringliggende geografi. Et element i det er også at øge værdiskabelsen af de store stiprojekter, der er gennemført de seneste år, f.eks. Naturlandet og den nationale cykelrute N8, så områdets oplevelser fremstår sammenhængende og tilgængelige.

Første skridt er at udarbejde planer for de tre nedslagspunkter: Marielyst/Sydfalster, Rødbyhavn og Bandholm. Marielyst og Sydfalster skal styrkes som feriemål gennem en samlet udviklingsplan. Planen skal forholde sig til udvikling og placering af ny kapacitet, videreudvikling af kvaliteten i bymiljøet i Marielyst og iscenesættelse af naturen på Sydfalster.

Som led i anlæggelsen af Femernforbindelse er planen at skabe et nyt forland ud for Rødbyhavn, som strækker sig 500 meter ud i Femern Bælt og indeholder nye rekreative naturområder med sandstrande,

laguner og et par mindre øer. Der skal være fokus på at styrke samspillet mellem det eksisterende knudepunkt omkring Rødbyhavn med Lalandia, udviklingen af forlandet og sammenhængen til eksisterende og ny feriehuskapacitet langs Lolland Sydkyst.

Omkring Bandholm, hvor bl.a. Knuthenborg og Bandholm Hotel er placeret, er der de senere år investeret både fra private aktører og offentlig side i at udvikle overnatning, oplevelser og faciliteter. Der skal være fokus på at forstærke og støtte op om den udvikling.

Udvikling af kraftcenter Odsherred

Odsherred Kommune rummer Sjællands største koncentration af overnatningskapacitet med 27.000 feriehuse. Kommunen har en høj turismeomsætning, hvoraf en stor del kommer fra ikke-kommercielle overnatninger fra sommerhusejere. Den lange kyststrækning med badestrande af høj kvalitet, gourmetoplevelser med lokale fødevarer og høj kvalitetsovernatning på Dragsholm Slot, Danmarks første UNESCO Geopark og et netværk af lokale fødevarerproducenter, gårdbutikker og spisesteder, som blomstrer i disse år, kendetegner kraftcenteret Odsherred. Her er en væsentlig attraktion i form af Sommerland Sjælland, en nyåbnet klatrepark og en nærhed til Holbæk, som regional handels- og kulturby, der bl.a. rummer den maritime hjemmehavn for nationalmuseets fartøjssamling og observatoriet Brorfelde. Odsherred har potentiale til i endnu højere grad at drive væksten og skabe værdi i hele den nordvestlige del af Sjælland, men der er behov for at styrke overnatningskapaciteten, f.eks. ved at øge udlejning af feriehuse, antallet af kommercielle overnatninger og brugen af eget feriehuse.

Brugen af eget feriehuse har stor økonomisk betydning og er med til at skabe grundlag for tilbud, der også gør området interessant for kommercielle overnatninger og som godt sted at bo. Den nære dialog med og involvering af feriehusejere i området skal fortsættes. Herunder at videreudvikle tiltag, der både kan tiltrække og engagere sommerhusejere og turister uden for sommersæsonen som f.eks. events og aktiviteter i efterårs- eller vintersæsonen. Samtidig skal der fortsat arbejdes med at få flere til at leje deres hus ud.

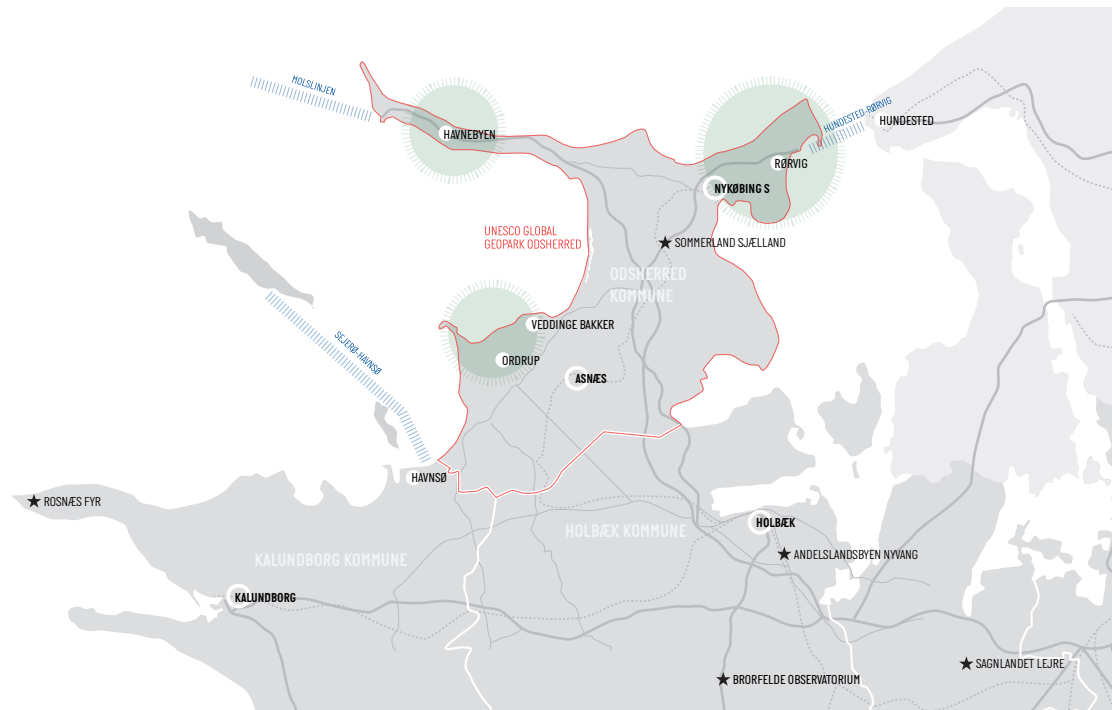
Første skridt er at skabe en plan for udviklingen af Rørvig/Nykøbing, Ordrup og Odden Havneby. Her skal arbejdes med at udvikle og løfte kvaliteten i bymiljøer og havne og afdække muligheder for ny overnatningskapacitet.

På tværs af geografien skal der arbejdes med at omdanne eksisterende kapacitet til mere markedsrelevante og arealintensiv udnyttelse. De eksisterende feriekolonier og campingpladser skal kortlægges og prioriteres i forhold til muligheder for omdannelse.

Samtidig er der brug for at øge oplevelsesudbuddet og styrke områdets sammenhæng til de omkringliggende geografier. Heri ligger bl.a. at fortsætte udviklingen og den turismemæssige værdiskabelse af stisystemer og iscenesætte særlige steder i landskabet. Det kan f.eks. være omkring Klintebjerg, og i området omkring "Bjergene" hvor Højderygstien skal

videreudvikles. F.eks. med en særlig "bjerggrute" for cyklister, som støtter op om den kommende Tour de France-etape i 2021.

Endelig skal der arbejdes med at øge områdets rækkevidde og oplevelsesværdi ved at udvikle oplevelsesmæssige sammenhænge, som f.eks. det tværkommunale projekt Istidsruten. Det kan være til Holbæk med fokus på handel og kultur, til Åmosen og Brorfelde med unikke naturoplevelser, til Røsnæs med vinture og naturoplevelser, til Hundested's havnemiljø, til Roskilde med handel, kultur og særlige attraktioner og til det københavnske oplevelsestilbud.

Udvikling af kraftcenter Møn

Møn tilbyder flere markante attraktioner som f.eks. Møns Klint, Camønoen, Dark Sky, Unesco Biosfære og Geocenter Møns Klint og en spektakulær natur i verdensklasse. Møn har en stor andel af udenlandske turister, og der er planer for udvidelse af overnatningskapaciteten på Møn. Samtidig er stærke aktører i gang med at udvikle skarpe brands med gennemslagskraft, og der arbejdes målrettet på at udvikle Møn som et modelområde for bæredygtig turisme.

Turismen er i dag i høj grad koncentreret omkring Møns Klint. Der skal ske en spredning af turismen til hele Møn og til en større del af året, så væksten i turismen sker i samspil og med hensyn til både den sårbare natur og lokalsamfundene. Første skridt er at skabe en samlet plan for en bæredygtig udvikling af hele området med afsæt i bl.a. biosfærecertificeringen og i tæt samspil med alle involverede aktører.

Møn har potentiale til i endnu højere grad at drive væksten i turismen på Sjælland og øerne, men det forudsætter en væsentlig øgning og differentiering af overnatningskapaciteten med mere værdiskabende overnatningsformer, der understøtter øens spektakulære naturoplevelser. Samtidig kræver det en udbygning af turismeinfrastrukturen og løft af kvaliteten i detailhandel, spisemuligheder mv. og en større spredning af turisterne geografisk og over en længere sæson.

Der skal arbejdes med videreudvikling af udvalgte campingpladser og mindre overnatningsenheder med høj kvalitet, som understøtter Møns særlige produkt. Her er der også et potentiale i at styrke havnemiljøerne med oplevelser, service og kapacitet.

Med afsæt i naturen, såsom Camønoen, Dark Sky, Møns Klint, Møn Biosfære og astroturisme skal der

udvikles kommercielle oplevelsesprodukter. Og Camønoen skal videreudvikles med yderligere støttefaciliteter, servicefunktioner og rekreativ infrastruktur, så oplevelsen kan rumme de mange aktive besøgende, og så der skabes kommerciel værdi af Camønoen.

Der skal være fokus på at udvikle området omkring Stege, både i forhold til bymiljø, oplevelse, handel og overnatning. Det eksisterende forsøgsprojekt om-

kring konvertering af Sukkerfabrikken i Stege til resort bør videreudvikles, f.eks. ved at undersøge muligheden for at etablere et kombineret byudviklings- og overnatningsprojekt som et partnerskab mellem flere aktører. Også omkring Hjelm Bugt er der arealer i spil til ny overnatningskapacitet. Muligheder for etablering af resort-lignende kapacitet bør konkretiseres, herunder testes i forhold til investorinteresse.

Prioritering og udvikling af oplevelsmæssige kraftcentre

De oplevelsmæssige kraftcentre er placeret omkring Roskilde og Fjordlandet, Stevns og Sydsjælland, som dog er på meget forskellige udviklingsstadier. Hvor Roskilde allerede i dag er en veludbygget destination, særligt for dagsudflugter fra hovedstaden og en stor omsætning fra erhvervsturisme, er Stevns og Sydsjælland mindre udviklede. Fælles for disse områder, er at der i disse år investeres massivt i at udvikle stedbundne potentialer, oplevelser og attraktioner med høj kvalitet.

Der skal ske en fokuseret indsats på at skabe værdi af disse investeringer og at styrke gæsteoplevelsen. Det skal ske ved at udvikle værdikæden rundt omkring oplevelserne med overnatning og spisesteder og binde oplevelserne sammen med andre oplevelser i geografien.

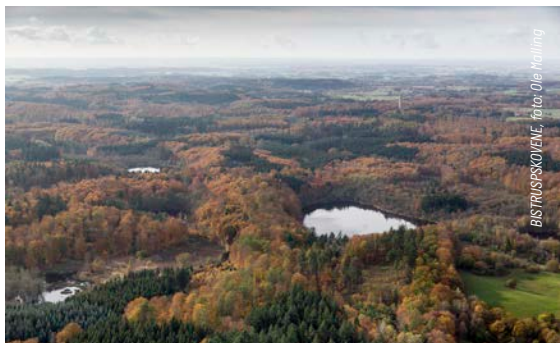
Oplevelser og attraktioner skal være med til at tiltrække gæster til områderne og til at bygge kraftcentret op som mål for endagsturisme, udflugter og getaways. Det kræver et nært samarbejde mellem kulturinstitutioner, kommune, destinationsselskab og erhvervsliv om at skabe helhedsoplevelser og tilbud, som understøtter at gæsterne bliver længere og øger døgnforbruget.

HVORNÅR 2021-2025

HVEM Destinationsselskab og kommune, i samarbejde med musser, kulturinstitutioner, erhverv, grundejere, borgere, m.fl.

HVORDAN Prioritering og udvikling af de stærke kraftcentre indgår i kommunernes planlægning og prioritering af midler, herunder midler og aftaler til museer og formidlingscentre. Destinationsselskaberne igangsætter og understøtter relevante projekter og samarbejder, herunder prioriterer søgning af puljer og midler til turismefremme til udvikling af kraftcentrene.

BISTRUPSKOVENE, foto: Ole Halling

STEVNS KLINT, foto: Frame & Værk

SKOVTÅRNET, foto: Ole Halling

Udvikling af kraftcenter Roskilde og Fjordlandet

Roskilde by og Fjordlandet omkring Nationalpark Skjoldungernes Land har en høj koncentration af populære turistattraktioner og en høj omsætning fra turismen. Med flagskibe som Roskilde Domkirke, Vikingeskibsmuseet og Roskilde Festival er Roskilde en kendt destination uden for landets grænser, og snart åbner Danmarks største kongehal i Sagnlandet Lejre. Med nærheden til København har Fjordlandet en helt særlig position, og allerede i dag er turismen her domineret af endagsbesøgende, både som ferie og erhverv. Ambitionen er, at området omkring Roskilde by, Lejre og hele Skjoldungernes Land i endnu højere grad skal tiltrække nationale og internationale turister til endagsbesøg og getaways, særligt fra hovedstaden.

Der skal arbejdes med at styrke og binde attraktionerne sammen, udvikles overnatningsmuligheder og skabes værdi af nærheden til København og jernbanenettet. Geografiens rekreative områder skal tiltrække aktive outdoorturister og lokale fra hovedstaden og det øvrige Sjælland. Nationalpark Skjoldungernes Land skal fortsætte udviklingen og udfolde produktet, som kombinerer attraktive naturoplevelser, fødevarer, som f.eks. Herslev, og kulturhistorie yderligere.

Udvikling af kraftcenter Stevns

Stevns Klint har oplevet stigende turisme efter udpegningen til UNESCO Verdensarv og har potentiale til at udvikle sig til et kraftcenter. Ud over selve klinten byder Stevns på en række stærke attraktioner såsom Koldkrigsmuseet, Stevns Fyr, Højerup Kirke og ikke mindst det kommende Besøgscenter Stevns Klint. Ambitionen er, at Stevns bliver en attraktiv destination for getaways fra bl.a. hovedstaden, Sverige og hele Danmark samtidig med, at der sker en fortsat udvikling af Stevns som udflugtsrejsemål.

Det forudsætter en styrkelse af de turismemæssige faciliteter og services, herunder overnatning, bespisning og transportmuligheder. Der skal skabes stærkere sammenhæng mellem de enkelte attraktioner og hovedstaden, stærkere sammenhænge internt på Stevns og mellem attraktionerne på Stevns og den omkringliggende kyst, herunder til Faxe Bugt, Præstø Fjord og Møn. Der er samtidig mangel på overnatningskapacitet på Stevns, og der skal arbejdes med at udvikle kapacitet målrettet getaway og services, så man kan udnytte det kommercielle potentiale i de oplevelser, som i dag langt hen ad vejen er gratis glæder for de besøgende.

Udvikling af kraftcenter Sydsjælland

Med Skovtårnet som ny turismemagnet, stærke lokale kræfter og investeringslyst omkring Gissselfeldt og det kommende Holmegaard Værk har Sydsjælland nogle markante og autentiske reasons-to-go at bygge en destination op omkring. Den idylliske og autentiske ferieby Karrebæksminde støtter med sine feriehuse og havnemiljø op om potentialet, og i kombination med Gavnø og de mange investeringer i Næstved byliv udgør Sydsjælland et udgangspunkt for et spændende kraftcenter. Ambitionen er at skabe fulde værdikæder, der styrker områdets samlede attraktionskraft, og tilbyder oplevelser, aktivitet, bespisning og overnatning, der kan forlænge gæsternes ophold.

Der skal derfor arbejdes målrettet med udvikling af overnatningskapacitet og service, såsom spisesteder og handel, for at støtte op om oplevelserne og skabe et grundlag for getaways og endagsturisme. Samtidig er der et potentiale for at styrke sammenhængen mellem attraktionerne og Næstved by og udvikle oplevelsessammenhænge til det øvrige Sjælland og København.

TILTAG

Prioritering og udvikling af mulighedsområder

Nakskov, Røsnæs og den vestsjællandske kyststrækning med Stillinge Strand og Halskov er mulighedsområder, som har potentiale til at udvikle sig til som nye ferieområder i fremtiden – i tæt sammenhæng med de øvrige kraftcentre.

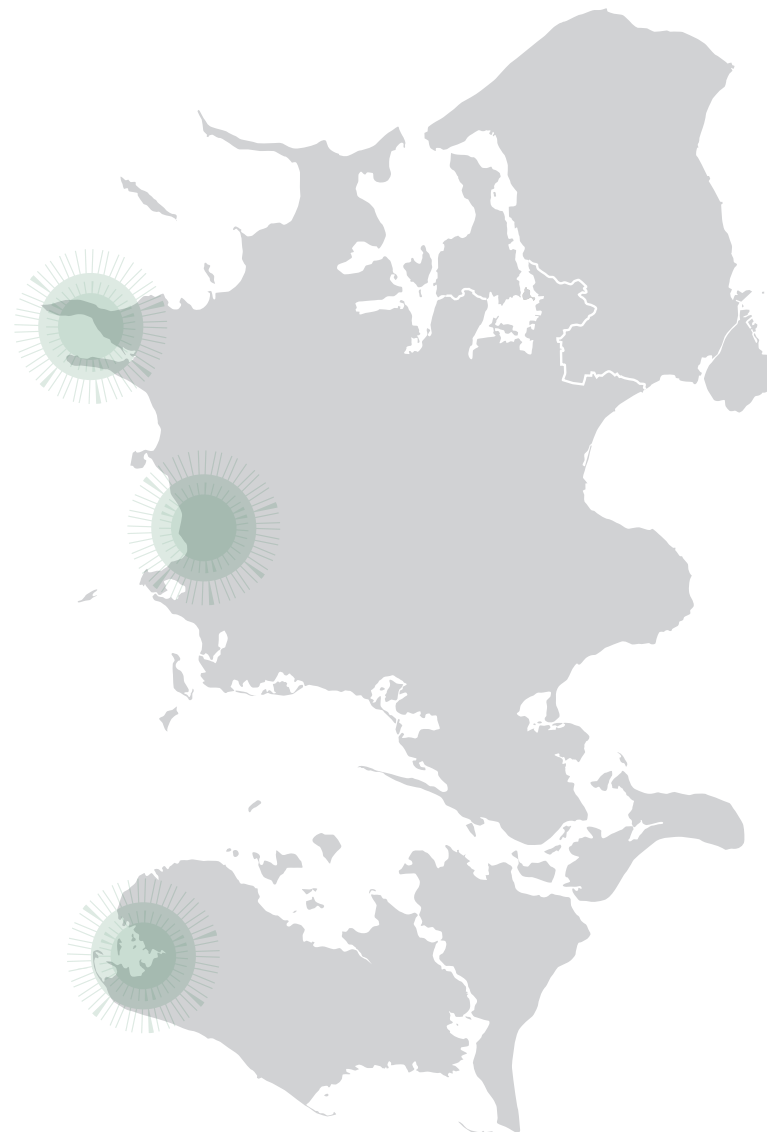
Sammenhængen til de kapacitetsmæssige kraftcentre skal dyrkes, og områderne skal udvikles, så der skabes synergi af den vækst, der skal ske i de kapacitetsmæssige kraftcentre.

Der skal være fokus på at udvikle oplevelser, overnatningskapacitet og services, og at sætte områderne på turisternes landkort som mulige feriemål. Det indebærer også et løft i kvalitet hele vejen rundt.

HVORNÅR 2023-2025

HVEM Destinationsselskab og kommune, i samarbejde med erhverv, organisationer, grundejere, borgere, m.fl.

HVORDAN Prioritering og udvikling af de stærke kraftcentre indgår i kommunernes planlægning og prioritering af midler, herunder midler og aftaler til museer og formidlingscentre. Destinationsselskaberne igangsætter og understøtter relevante projekter og samarbejder, herunder prioriterer søgning af puljer og midler til turismefremme til udvikling af kraftcentrene.

NAKSKOV HAVN, Foto: BARK Odagivning

RØSNÆS FIR, Foto: Visit Denmark

SJÆLLANDS VESTKYST, Foto: Visit Vestsjælland

Udvikling af Nakskov

Nakskov er ikke en turistdestination i dag, og der er brug for et markant løft af Nakskov, der kan gavne både lokale borgere og besøgende. Der ligger på nuværende tidspunkt en udviklings- og investeringsplan for Nakskov som turistdestination, og Lolland Kommune prioriterer i øjeblikket implementering af planen. Visionen for Nakskov er at skabe en langsigtet positiv udvikling af Nakskov med turisme som løftestang.

Der er derfor grund til at tro, at Nakskov kan realisere sine potentialer i form af et smukt og særligt fjordlandskab, en historisk bymidte og et levende maritimt miljø og sammen med kraftcentret omkring Rødby, Bandholm og Marielyst blive en del af et kraftcenter på Lolland-Falster.

Udvikling af Røsnæs

Røsnæs er Sjællands vestligste punkt, der med sit særlige naturområde og feriehuse har et potentiale for afkobling, simple living og ferie tæt på naturen. De senere år er der på Røsnæs sket en udvikling af den rekreative infrastruktur med Røsnæs Rundt, her er mange stærke lokale kræfter, og området har en nærhed til Kalundborg by. Med Dyrehøj Vingård byder Røsnæs på Danmarks største internationalt præmierede vingård. Røsnæs er et godt eksempel på, hvordan frivillige og lokale kræfter kan gå foran og skabe en minidestination med positiv indvirkning på turismen og bosætningen.

Ambitionen er, at Røsnæs kommer på landkortet som et stærkt feriemål på Sjælland og løftes fra at være et lokalt feriested til et regionalt og nationalt feriested med tætte koblinger til kraftcenteret Odsherred. Der er potentiale til at udvikle yderligere kapacitet – og udnytte den eksisterende – på Røsnæs, styrke sammenhængen til Kalundborg by og omvendt og arbejde med kommercialisering af bæredygtige naturoplevelser.

Udvikling af den vestsjællandske kyst

Den vestsjællandske kyststrækning med bl.a. Stillinge Strand og Halsskov byder på et skønt naturområde i udvikling, der samtidig har en nærhed til en af Sjællands unikke attraktioner: Trelleborg, der er én af Danmarks fem tilbageværende ringborge fra vikingetiden, og som er under kraftig udvidelse til et nationalt oplevelses- og videnscenter. Området har oplevet stor vækst i udlejningen af feriehuse gennem de seneste år og kombineret med investeringer i strand- og bymiljøerne og i aktiviteter og events rummer området potentiale til at udvikle sig til klassiske kystferiedestinationer.

Ambitionen er at skabe merværdi af investeringerne i Trelleborg til også at udvikle området som feriedestination og synliggøre, hvordan områdets skjulte perler kan betragtes som en række spændende oplevelser, der ligger som perler på en snor langs kysten. Der er behov for at skabe større synlighed, øget overnatningskapacitet, udnytte de eksisterende feriehusudlæg og udvikle områdets fysiske rammer, så der støttes op om den samlede ferieoplevelse.

STØRRE OPLEVELSESVÆRDI

Den sjællandske natur og kultur skal bringes endnu mere i spil, og gode faciliteter skal få flere ud i naturen og til at bruge kulturen – både turister og lokale borgere. Stærkere reasons-to-go er afgørende for at tiltrække turister til Sjælland og øerne.

Sjælland og øerne har et stærkt udbud af natur, kyst, kultur og kulturhistorie. Her er et fintmasket net af museer og oplevelser og 3,2 mio. årligt besøgende på de sjællandske attraktioner. Med en kystlinje på 1.823 km, mere end 100 godkendte badestrande, 78 lystbådehavne og en lang række beboede og ikke-beboede øer er Sjælland og øerne omgivet af kyst og vand, og på 30 minutter kan man nå kysten uanset hvor på Sjælland, man befinder sig. Og cykel- og vandreturismen har som udgangspunkt gode vilkår i geografien.

Sjællands kystlinje og ø-liv er mere uberørt, varieret og børnevenligt end mange andre steder i ind- og udland, hvilket kan være en af årsagerne til, at turisternes tilfredshed med oplevelsen af kyst, natur og strand i området ligger over det nationale niveau [4,8 på Sjælland og øerne mod 4,7 på landsplan].

Sjælland og øerne rummer mange unikke naturområder med verdensarv og kulturarv: Én nationalpark, tre naturparker og flere UNESCO-udmærkelser grundet verdensarv, geopark og biosfæreområde og flere udmærkelser er på vej.

Sjælland og øerne har en udtalt sammensmeltning af natur, geologi/landskab og historie, herunder kulturhistorie, for flere af de største naturoplevelser og seværdigheder på Sjælland og øerne. Særligt fortællinger om Istiden, Vikingetiden og Middelalder formidles i et samspil mellem natur, geografi og kulturhistorie gennem både landskabskvaliteter og kvaliteter i det byggede miljø, f.eks. i form af regionens mange slotte, godser, herregårde, kirker og klostre, cykel- og vandruter og i den store koncentration af historiske købstæder.

L.E.R.E. Foto: Ole Malling

Behov for et løft af det sjællandske oplevelsesudbud

Til trods for det stærke udbud spiller strand, kyst, hav, naturoplevelser og aktiviteter i naturen, såsom løb, vandring, cykling og lystfiskeri, en mindre rolle for turisternes valg af Sjælland som destination i forhold til kyst- og naturturisterne generelt i Danmark. De historiske købstadsmiljøer er intakte i visse byer, men flere byer er også ramt af tilbagegang i befolkning og en vigende detailhandel, der udfordrer byernes attraktivitet og den oplevede bykvalitet. Samtidig er Sjælland og øerne svagt repræsenteret blandt landets mest besøgte attraktioner. Der er kun syv attraktioner på Sjælland og øerne, som har mere end 150.000 besøgende årligt⁴.

Rundt omkring på Sjælland og øerne investeres der massivt i at udvikle nye og eksisterende attraktioner og i at styrke den kulturhistoriske fortælling. Det er afgørende, at denne udvikling fortsætter, og at der ligeledes arbejdes med at styrke den forretningsmæssige og turismemæssige værdi af investeringerne. Flere af oplevelserne på Sjælland og øerne skal have højere kvalitet, større volumen og kendskabet til dem skal udbredes, så de løftes fra et lokalt og regionalt niveau til et nationalt og internationalt niveau. Konkret skal flere attraktioner på Sjælland og øerne være i top 50 på attraktionslisten i Danmark, og flere attraktioner skal have national og international appel.

Købstæderne og handelsbyerne er vigtige støttefunktioner for både turismen og hverdagslivet. I mange kommuner er der allerede fokus på at udvikle og fremtidssikre bymidterne gennem planlægning, forskønnelse, nye funktioner og nye samarbejder. En øget turisme og styrkede bevægelsesmønstre fra ferieområderne kan give et bedre grundlag for handel, kultur og service i nogle af byerne.

Der er behov for fortsat at arbejde med adgangen til og mulighederne for at opleve Sjælland og øernes natur og kulturarv. Der skal udvikles og ske en iscenesættelse af den sjællandske kulturarv og en tilgængeliggørelse af kulturarven og oplevelser i kyst, strand, skov og fjord. Adgang til den nære natur er både til gavn for borgere, fritidsborgere og turister. Naturen er danskernes foretrukne sted at bevæge sig, men mange steder er adgangen til den helt nære natur stadig en udfordring, også selv om man bor lige op ad den. Bedre adgang til naturen og faciliteter til forskellige aktiviteter i naturen skal både være med til at skabe bedre muligheder for, at de lokale borgere kan bruge naturen, hvilket kan gavne livskvalitet og sundhed, tiltrække flere turister og øge oplevelsesværdien.

Ildsamlings af data om brugen af naturen og værdien af oplevelser skal understøtte vidensbaseret udvikling og skabe et bedre prioriteringsgrundlag for, hvor og hvordan oplevelser udvikles.

ROSKILDE DOMKIRKE. Foto: Michael Buick

NOTE 4: Attraktionerne er Aquadome – Lalandia Rødby, Knuthenborg SafariPark, Sommerland Sjælland, Vikingeskibsmuseet, Roskilde Domkirke, BonBon-Land, Skovtårnet Camp Adventure og Fyret på Røsnæs.

KILDE: VisitDenmark, Turistundersøgelsen 2017/særkørsel, Wilke/KVEA – Kvistgaard Evaluering og Analyse, Kortlægning og analyser af potentialet i turismeudbuddet [2019]

TILTAG

Faciliteter til aktivitet i naturen

Faciliteter, der gør det muligt at bruge naturen, er med til at fremme aktiviteter i naturen og kan samtidig være med til at styre, hvor gæsterne bevæger sig, så særlig sårbar natur friholdes for aktivitet. Samtidig kan faciliteterne bidrage til at formidle den lokale kulturhistorie i naturen. Faciliteter kan f.eks. være mountainbikespor, shelters, kajakbroer, bålpladser, fugletårne, saunaer, naturlegepladser, og faciliteter til ophold, ruteføring, digital formidling og lyssætning.

Der skal fortsat investeres lokalt i at etablere faciliteter, som kan inspirere til at bruge naturen, og som også kan være afsæt for udvikling af kommercielle oplevelsesprodukter i naturen. Investeringer i faciliteter prioriteres i nærhed til særlige natur- og kulturområder som naturparker, nationalparker, geoparker, mv. Faciliteter skal udvikles i samarbejde med lodsejere og gennem inddragelse af lokalt foreningsliv og borgere for at understøtte, at faciliteterne anvendes af lokale borgere og kommer lokalsamfundet til gavn.

HVORNÅR 2020-2023

HVEM Kommuner i samarbejde med lodsejere og lokale foreninger og fritidsliv, evt. i samarbejde med filantropiske fonde. Dansk Kyst- og Naturturisme, Friluftsrådet, DGI, museer mfl. kan bidrage med viden.

HVORDAN Den enkelte kommune skal fortsat arbejde med udvikling af faciliteter til aktivitet i naturen, specielt i områder med særlig natur og kultur.

TILTAG

Test af et rekreativt knudepunktssystem

Der er de senere år investeret i den basale cykelinfrastruktur med udbygning af ruter, kvalitetsløft og skiltning. Parallelt hermed er der behov for at tilgængeliggøre oplevelser i nærområdet, som tager højde for turister og borgernes interesse i at bevæge sig rundt med afsæt i lokalområdet og i et fleksibelt og individuelt tilpasset rutesystem. Den nationale handleplan for outdoorturismen i Danmark 2020–2022 lægger op til et antal demonstrationsprojekter, hvor et rekreativt knudepunktssystem testes i udvalgte geografier f.eks. i tilknytning til de prioriterede og potentielle kraftcentre.

Udvalgte geografier på Sjælland og øerne skal indgå centralt i udmøntningen af outdoorhandleplanen og være centrum for test af systemet. Demonstrationsprojektet udvikler modeller for signaturpunkter, placeringen heraf og undersøger også mulighederne for synergi mellem cykelrutesystemer og andre aktivitetsformer som f.eks. vandring. Udvikling af cykelturismen og infrastrukturen er med til at løfte ambitionen om, at Sjælland og øerne skal være frontløber for at udvikle Danmark som en bæredygtig turismedestination. Samtidig skal den ses som led i arbejdet med at øge lokalbefolkningens adgang til oplevelser i det fri.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Kommunerne i samarbejde med destinationsselskaberne, Dansk Cykelturisme, Dansk Kyst- og Naturturisme og øvrige relevante aktører.

HVORDAN Dansk Cykelturisme gennemfører en modning af projektet og indgår i dialog med relevante kommuner og øvrige samarbejdspartnere om gennemførelse af testning udvalgte steder i geografien.

Trailcenter Bornholm i naturen. Illustration: Borning og Naturturisme, Partner

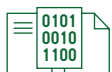

THEISMOOPPIJNT SYSTEEM, foto: Vakantiepark Bergumermeer

ØVERST: I Almindingen på Bornholm går mountainbikespor hen over stejle klipper og rundt i den frodige skov.

NEDERST: I Holland skaber ca. 9.000 knudepunkter et landsdækkende net af rekreative cykelmuligheder.

TILTAG

Forretningsudvikling inden for outdoor-turisme

God service, attraktive produkter og muligheden for at booke sin outdooroplevelse er afgørende for at tilgængeliggøre naturoplevelser for turisterne. Det gælder også for den brede målgruppe, hvor outdooroplevelsen udgør én blandt flere oplevelser på ferien. Samtidig er der behov for fortsat at sikre høj kvalitet, kommerciel værdi, tilgængelighed og synlighed af de rekreative oplevelser i geografien. Det skal bakkes op af investeringer i og vedligeholdelse af den rekreative infrastruktur, herunder de nationale cykelruter og faciliteter som mountainbikespor, kajakbroer, saunaer mv. Udviklingen skal bygge på systematiseret data med bl.a. indsigt i brugernes adfærd.

I forlængelse af den nationale handlingsplan for outdoor-turisme fra 2020-2022 prioriteres og udvikles en række geografier, som har et særligt potentiale til udvikling af kommercielle klyngebaserede erhvervs-samarbejder inden for outdooraktiviteter. Der skal bygges videre på erfaringer fra pilotprojekter i Nationalpark Mols Bjerge, samarbejdet om forretningsudvikling i tilknytning til Østersøruten, det tværkommunale projekt Istidsruten og Bornholm. Erhvervs-samarbejderne skal udvikles i nærhed til kraftcentre eller til særlige naturområder, hvor der er en koncentration af turister.

Erhvervs-samarbejderne kan understøttes med iværksætterforløb med udvikling af forretningsmodeller for kommercialisering af bæredygtige naturoplevelser med afsæt i lokale styrkepositioner. Det kan bl.a. ske som led i "Vækstforløbet for flere turister til Region Sjælland", som gennemføres i perioden 2020-2022, og i samarbejde med lokale erhvervsfremmeaktører og Erhvervs-hus Sjælland.

HVORNÅR 2020-2023

HVEM Destinationsselskaber sammen med erhvervet, relevante outdoor-aktører, erhvervsfremmeaktører og Erhvervs-hus Sjælland. Dansk Kyst- og Naturturisme stiller viden og kompetencer til rådighed.

HVORDAN Tiltaget gennemføres på kort sigt som led i udviklingsforløb med udvikling og test af koncepter som led i projektet "Vækstforløb for flere turister til Region Sjælland". På længere sigt går udvalgte destinationsselskaber i dialog med Dansk Kyst- og Naturturisme om projektudvikling i udvalgte geografier.

N8, foto: Rasmus Berthel

House of Møn, foto: Destination Sjælland

TILTAG

Styrk de lokale oplevelser

De enkelte destinationer rummer mange lokale oplevelser og unikke steder, der ikke nødvendigvis er synlige for turisten. Samtidig efterspørger turisterne at opleve det ægte lokale, og de sætter pris på den ikke-turistede oplevelse, som Sjælland og øerne tilbyder. Det skal styrkes ved, at den lokale scenekunst, events og kulturhistorie gøres tilgængelig, synliggøres og formidles, og at der på udvalgte steder udvikles og udbredes et system for guidede ture og oplevelser med lokale guider. Guiderne kan være lokale borgere, ildsjæle, foreninger og andre kan tilbyde oplevelser og ture til turisterne og formidle den særlige kulturhistorie i området. Her kan der med fordel bygges videre på erfaringer fra House of Møn, Camønoen, Odsherred og Vestsjælland. Det er samtidig med til at ophæve skellet mellem borgere, fritidsborgere og turister, øge forståelsen på tværs og understøtte lokalsamfundets opbakning til turismen.

HVORNÅR 2020-2023

HVEM Museerne i samarbejde med destinationsselskaberne og lokale aktører.

HVORDAN Museerne koordinerer og udvikler i samarbejde med destinationsselskaberne og andre relevante aktører et system for formidling af lokale oplevelser og guidede ture, som kan benyttes lokalt på den enkelte destination.

ØVERST: N8, også kaldet Østersøruten, vandt i 2019 prisen som den bedste internationale cykelrute. Forretnings- og hotspotudvikling skal styrke den positive udvikling.

NEDERST: Det lokale turistkontor House of Møn drives af frivillige, som byder turister velkommen og formidler lokale oplevelser på Møn.

Udvikling af signaturattraktioner

Sjælland og øernes natur- og kulturhistorie skal udvikles, iscenesættes og formidles gennem en række unikke, oplevelsesmæssige attraktioner. Fokus er på at skabe effekt og afkast af de store investeringer, der netop nu og i de kommende år sker i oplevelsescentre, naturoplevelser, herregårde og museer og fortsat at styrke udvalgte, eksisterende attraktioner. Samtidig bidrager signaturattraktioner til helårsturisme.

Der skal ske en udvikling af den samlede turismemæssige oplevelse omkring attraktioner gennem udviklingsprojekter med fokus på attraktionernes indhold og events, netværk, forretnings-, og kompetenceudvikling og udvikling af services i tilknytning til attraktioner og oplevelser. Der skal desuden udvikles en datainfrastruktur på tværs af kulturinstitutioner, erhverv og destinationsselskaber, som bidrager til en høj oplevelsesværdi og høj kvalitet i gæsteoplevelsen, så attraktionerne bliver fyrtårne i geografien.

HVORNÅR 2020-2025

HVEM Eksisterende attraktioner, museer og formidlingscentre sammen med destinationsselskaber og kommuner, evt. i samarbejde med filantropiske fonde.

HVORDAN Der arbejdes lokalt i de enkelte kommuner og destinationsselskaber med at styrke eksisterende attraktioner og prioritere udvikling af nye i samarbejde med relevante aktører, myndigheder og fonde.

BESØGSCENTER STEVENS KLINT, foto: Frøese Arkitektur

TRELLEBORG, foto: Niels Jesving, Nationalmuseet

SKOVTÅRNET, foto: Frame&work

ØVERST TIL VENSTRE: Et nyt besøgscenter skal formidle Stevns Klint Verdensarv med oplevelser og events. Attraktionen forventes at åbne i 2021.

ØVERST TIL HØJRE: Vikingeborgen Trelleborg udvikles til et internationalt oplevelses- og videnscenter, som forventes at åbne i 2022.

NEDERST: Skovtårnet i Camp Adventure har fået stor international bevågenhed, bl.a. som en del af Time Magazines liste over de 100 mest besøgsværdige steder i 2019.

BÆREDYGTIG KAPACITETSUDVIKLING

Sjælland og øerne har brug for mere tidssvarende og markedsrelevant overnatningskapacitet, hvis der for alvor skal ske en vækst i turismen. Udviklingen i overnatningskapacitet skal imødekomme gæsternes stigende interesse i bæredygtige ferieformer og skal i videst muligt omfang tage udgangspunkt i eksisterende arealer og bygninger.

De primære overnatningsformer på Sjælland og øerne er lejede feriehus og camping, som tegner sig for hhv. 35% og 29% af alle kommercielle overnatninger.

30% af landets feriehus er placeret på Sjælland og øerne, og de skaber stor værdi for lokalområderne gennem både ejernes egen brug og udlejning. Feriehusene har en stærk international tiltrækningskraft, særligt for de tyske turister, men der er forholdsvis få feriehus, der er tilgængelige på markedet for kommercielle overnatninger. Samtidig er sæsonen for udlejning i dag langt kortere end i sammenlignelige kystnære områder i Tyskland og Danmark. Den lave udlejningsfrekvens skyldes dels feriehusenes stand og størrelser, men også en manglende tradition for udlejning blandt ejerne. Samtidig viser undersøgelser, at brugen af feriehusene også for ejerne selv er lavere på Sjælland og øerne end andre steder. Den eksisterende feriehuskapacitet har altså en stor volumen, men skaber ikke den værdi, den har potentiale til.

Sjælland og øerne rummer 62 campingpladser, og mange af de sjællandske campingpladser er placeret på attraktive, kystnære arealer. Men camping har en lav værdiskabelse på kun 3,7% af det samlede turismeforbrug, og traditionel camping med grønne ender er generelt i nedgang.

Med 67 mindre hoteller har Sjælland og øerne et relativt stort udbud af denne overnatningsform, og de mindre hoteller udgør et interessant potentiale i forhold til turisternes øgede søgen efter autentiske, skræddersyede oplevelser. Samlet set, inklusive de større hoteller (+40 senge), er Sjælland og øerne dog det område i Danmark med færrest antal hotelovernatninger, og hotelturismen er ofte præget af lav kapacitetsudnyttelse og svingende kvalitet. Hotelturismen er dog interessant, da den imødekommer efterspørgslen på get-aways, generelt er i vækst og har en høj værdiskabelse. Hotelgæsterne har et højt døgnforbrug på 2.444 kr. for erhvervs-gæster og 1.140 kr. for feriegæster.

Foto: JMG, over iasmin@nør-SjællandDanmark

De 78 lystbådehavne på Sjælland og øerne har i dag relativt få og et faldende antal lystbådeovernatninger, hvilket betyder, at der i mange tilfælde er uudnyttet kapacitet på både vand- og landsiden. Samlet set matcher lystbådehavnene ikke det markedspotentiale, som både lystsejls og havnemiljøer kan udgøre for turismen. Der er brug for at arbejde med udvikling af havnemiljøerne til gavn for både lokalsamfund og besøgende.

Behov for øget overnatningskapacitet

Sjælland og øerne er i dag den region i Danmark, der har færrest kommercielle overnatninger, og samtidig sætter overnatningskapaciteten grænser for væksten i højsæsonen. Der er behov for mere markedsrelevant kapacitet, hvis pejlemærkerne for vækst i antallet af overnatninger skal indfries. Det skal ske gennem en bedre udnyttelse af den eksisterende kapacitet, løft i kvaliteten og gennem udvikling af overnatningskapacitet med højere værdiskabelse, som matcher efterspørgslen blandt målgrupperne og de trends, der er i markedet.

Udviklingen kan ske gennem øget værdiskabelse på eksisterende arealer udlagt til turisme og genan-

vendelse af eksisterende bygninger. Etablering af ny overnatningskapacitet er særligt prioriteret i kraftcentrene, hvor der skal ske en mere intensiv udvikling af kapacitet.

De seneste år er der skabt en række incitament for at få flere feriehusejere til at leje deres feriehus ud, som f.eks. kampagnen 'Hold liv i Sommerlandet', der er gennemført af VisitDenmark, og et forhøjet bundfradrag, hvor 41.800 kr. [2020] af lejeindtægten er skattefri. Samtidig gør mange destinationselskaber, kommuner og feriehusudlejere et opsøgende arbejde med kampagner og lokale møder med ejere. Det arbejde skal fortsættes. Det gælder også indsatsen for at få husejerne selv til at bruge deres hus mere ved bl.a. at involvere dem i lokalområdet, så der skabes større tilknytning og ejerskab.

Campingpladsernes areal rummer et udviklingspotentiale til at skabe mere værdiskabende overnatningsformer – både ved at udnytte mulighederne inden for campingreglementet til at etablere en større andel hytter, som camping i en nytænkt form og ved konvertering til andre overnatningsformer. Det kan være signaturprodukter med en særlig kant eller for-

tætning med feriehuslignende kapacitet, resort eller hotellejligheder. Der er behov for at prioritere, hvor en sådan udvikling kan finde sted og understøtte realiseringen af disse potentialer.

Der er potentiale til at øge overnatningerne i de eksisterende hoteller, men det forudsætter et løft i kvaliteten i tilbuddet og udvikling af produktet. Samtidig er der i mindre omfang muligheder for at udvikle nye hoteller, særligt hvor der både er potentiale til erhvervs- og getaways, som f.eks. i området langs byerne i motorvejsbæltet fra Køge til Slagelse.

Endelig rummer havnene – både på vand og på kaj – et udviklingspotentiale. Det glæder både for de traditionelle lystbådehavne med f.eks. udvikling af ny overnatningskapacitet i form af husbåde eller spisesteder, men i nok så høj grad havne, hvor erhvervsfunktionerne efterhånden fylder et mindre areal. Her er der et potentielt attraktivt areal til rådighed for oplevelsesbaserede formål. Derudover er der gennem de nylige dispensationer fra strandbeskyttelseslinjen skabt flere steder med mulighed for udvikling.

TILTAG

Dialog med feriehusejere

Kommuner og destinationsselskaber med et stort antal sommerhuse og lille udlejningsfrekvens skal videreudvikle dialogen med sommerhusejere om aktiviteter i området og muligheder for udlejning. Aktiviteterne kan bygge videre på erfaringerne fra informationsmøder for sommerhusejere, som flere kommuner og feriehusbranchen har afholdt, og sikre maksimal effekt af den nationale kampagne rettet mod feriehusejere. Erfaringer med engagement af sommerhusejere i eksempelvis Kalundborg og Slagelse kommuner kan udbredes til det øvrige Sjælland og øerne.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Kommuner og destinationsselskaber særligt i kraftcentrene.

HVORDAN Relevante kommuner og destinationsselskaber fastlægger initiativer i strategien for destinationsselskaberne. Feriehusbranchen inddrages efter behov.

TILTAG

Nye koncepter for feriehusområder

Destinationerne på Sjælland og øerne har en høj kapacitetsudnyttelse i højsæsonen, og der er brug for mere feriehuskapacitet. Der skal arbejdes med at gentænke og forny den måde, feriehusområderne etableres på. Der skal udvikles nye, stærke koncepter for feriehusområder, der matcher fremtidens efterspørgsel i forhold til natur, bæredygtighed, grønne arealer, stier, fælles faciliteter og helårsturisme, og som imødekommer forskellige rejsegrupper, herunder både dem, der rejser som par, og dem, der gerne vil holde ferie flere familier sammen. Koncepterne kan både anvendes til eksisterende, ubebyggede feriehusområder samt som udgangspunkt for eventuelle kommende ansøgningsrunder og udlæg af nye sommerhusgrunde i tilknytning til kraftcentre, større byer og eksisterende ferieområder.

HVORNÅR 2020-2025

HVEM Kommuner, destinationsselskaber og Dansk Kyst- og Naturturisme

HVORDAN Relevante kommuner udvikler projekter for nye grønne tilpasninger af feriehusområder bl.a. som led i ansøgningsrunder for udlæg og omplacering af feriehusgrunde. Erfaringsudveksling på tværs af kommunerne igangsættes med deltagelse af Dansk Kyst- og Naturturisme.

TIL VENSTRE: I Odsherred Kommune inviteres feriehusejerne, som en væsentlig interessegruppe, til tre årlige dialogmøder om lokal udvikling og aktiviteter.

FAKTA: Omplacering af sommerhusgrunde

En ændring i planloven fra 2017 har gjort det muligt for kommuner at udlægge op til 6.000 nye feriehusgrunde inden for kystnærhedszonen. Samtidig skal mindst 5.000 af de eksisterende ubebyggede feriehusgrunde og områder inden for kystnærhedszonen tilbageføres til landzone. Kommunerne får dermed mulighed for at flytte ubebyggede feriehusgrunde til mere attraktive beliggenheder, der f.eks. ligger tættere på en større by med indkøbsmuligheder, eller har en bedre lokal placering tættere på stranden. De nye feriehusgrunde kan ikke placeres i områder, der er beskyttet af naturbeskyttelsesloven, strandbeskyttelseslinjen eller i klitfredede områder.

I Landsplandirektiv for 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder kystnærhedszonen har fire kommuner på Sjælland og øerne i alt fået godkendt udstykning af op til 232 nye sommerhusgrunde forudsat en række omplaceringer, etablering af offentligt tilgængelige grønne arealer med rekreative og naturmæssige værdier mv.

TILTAG

Udnyttelse af eksisterende boligmasse til feriehuslignende kapacitet

Dele af det sjællandske landskab er præget af tomme boliger, der risikerer at forfalde. Kommunerne har mulighed for at give en betydelig del af disse boliger status som flexbolig, hvilket giver nye anvendelsesmuligheder, både i form af nye ejere og i forbindelse med udlejning til feriemål. Flexboliger kan give den ikke-turistede og autentiske oplevelse – ofte i et klassisk landhus – som matcher markedets efterspørgsel. Derudover er flexboligerne ofte helårsisolerede og større end mange af de sjællandske feriehus, og de har derfor et potentiale som alternativ overnatningskapacitet for turister i både høj- og ydersæsonerne.

Anvendelse som flexbolig giver nyt grundlag for at vedligeholde huse og er samtidig en bæredygtig genanvendelse af eksisterende bygninger fremfor at bygge nyt.

Lolland, Guldborgsund og Vordingborg kommuner har gode erfaringer med ordningen. Der skal igangsættes et forløb, hvor erfaringerne med flexboliger bringes i spil og bredes ud til resten af regionen.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Kommuner.

HVORDAN Der igangsættes et forløb for interesserede kommuner med fokus på vidensdeling om udbredelse af flexboliger og erfaringer med udlejning af flexboliger til kommercielle overnatninger. Feriehusbranchen inddrages i forløbet.

ØVERST: Lolland, Guldborgsund og Vordingborg kommuner har gode erfaringer med flexboligordningen. Til sammen har kommunerne mere end 1.000 flexboliger.

NEDERST: Projektet Det danske landssted, udarbejdet af tegnestuen Norrøn, viser, hvordan flexboligen er Danmarks svar på ødegården i Sverige.

FAKTA: Hvad er en flexbolig?

En flexbolig er en helårsbolig, der er registreret som flexbolig, og dermed ikke er omfattet af bopælspligten. Der er ingen lovmæssige begrænsninger for, hvor meget eller hvor lidt, man må bruge en flexbolig. En flexbolig kan dermed både bruges som sommerhus og fritidshus, eller man kan gøre en flexbolig til en helårsbolig.

I modsætning til sommerhuse, der ligger i bestemte sommerhuszoner, kan flexboliger både ligge i byer, ved kysten og på landet. Det er den enkelte kommune, der bestemmer, hvorvidt den vil give tilladelse til, at boliger får status som flexboliger.

Transformation og udvikling af campingpladser

Campingpladsernes lave værdiskabelse og kapacitetsudnyttelse kalder på en fornyelse af campingsektoren, for at forløse campingpladsernes potentiale som attraktiv overnatningsform. Nogle steder vil en relevant vej være transformation til resort-lignende overnatningssteder med flere og nye typer af hytter, mens det andre steder vil være nye overnatningstilbud med en særlig konceptuel karakter, som støtter op om de gode naturoplevelser, der er en attraktiv udviklingsvej.

Det nye campingreglement

I 2019 trådte et nyt campingreglement i kraft med tiltag, der skal gøre det mere attraktivt for både nationale og internationale turister at benytte sig af campingpladser. Det nye campingreglement har ophævet den øvre grænse for, hvor mange hytter, der må være på en campingplads, og hævet hyttekvoten fra 20% til 40% hytter pr. campingplads. Samtidig må campinghytterne nu være større og højere end tidligere, der er kommet flere muligheder for at lave alternative typer af ferieboliger på campingpladserne og bedre muligheder for at campere i vinterhalvåret.

Der udarbejdes en kortlægning af sjællandske campingpladseres planmæssige muligheder og restrukturering vedr. etablering af hyttekapacitet inden for campingreglementet. Kortlægningen giver indsigt i udviklingsmuligheder for campingpladser og identificerer de campingpladser, der grundet deres beliggenhed og størrelse gør dem relevante i forhold til en eventuel transformation. Målet er at identificere og beskrive op til ti campingpladser med et udviklingspotentiale og derefter konkretisere transformationsmuligheder inden for lovgivningen samt mulige ejermodeller, som kan skabe et bæredygtigt forretningsgrundlag for realiseringen. Der skal bygges videre på erfaringerne fra Feriehus i Nye Rammer og FUTURE CAMP. Ligeledes kan muligheder for at indtænke outdooroplevelser og -faciliteter indgå i arbejdet. På baggrund af kortlægningen gennemføres et udviklingsforløb, som kan skabe afsæt for udvikling og tiltrækning af investeringer samt test af modeller for ejerskab. Derudover gennemføres dialog med kommunale planlæggere, destinationsselskaber og campingpladsejere med fokus på muligheder for opkvalificering af campingpladser.

HVORNÅR 2020-2022

HVEM Dansk Kyst- og Naturturisme i samarbejde med destinationsselskaber og kommuner og ejere af campingpladser.

HVORDAN Dansk Kyst- og Naturturisme tager initiativ til sammen med destinationsselskaber og kommuner at udarbejde kortlægningen og der gennemføres et udviklingsforløb for relevante aktører.

CAMP MØNS KLINT, foto: VisitDen

HENNE STRAND, foto: Henne Strand Camping

ØVERST: Camp Møns Klint har fokus på kvalitet og nærheden til naturen. Her foregår overnatning og oplevelser i balance med den omkringliggende natur.

NEDERST: Henne Strand Camping og Resort er en af Danmarks mest succesrige campingpladser. Med udviklingen af bl.a. de arkitektertegnede luksushytter Lærkereden tiltrækker overnatningsstedet nye målgrupper.

Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnatningssteder

Sjælland og øerne indeholder et særligt potentiale for flere mindre, alternative overnatningsformer af høj kvalitet, som understøtter den særlige oplevelse og det "ikke-turistede produkt", og som kan være med til at understøtte helårsturisme. Flere kommuner melder om investeringslyst fra private aktører i udviklingen af alternative og naturnære overnatningsformer, udvikelse af B&B kapaciteten og drift af mindre hotelliggende kapacitet. Det kan eksempelvis ske gennem omdannelse af eksisterende landejendomme og byhuse, etablering af mindre hoteller med særlig kant – eventuelt i kombination med overnatning og faciliteter til lokale borgere. Der vil både være tale om at løfte kvaliteten i eksisterende kapacitet og skabe ny kapacitet.

For at hjælpe udviklingen på vej skal der i første omgang udarbejdes en praksisorienteret guide rettet mod iværksættere, hotelejere og kommunale planlæggere. Guiden skal indeholde muligheder og fremgangsmåder ved etablering af overnatningsformer i landzone og i tilknytning til naturområder. Og den skal indeholde konkrete eksempler på best practice og være et værktøj, der afklarer begreber og relevant lovgivning, som relevante aktører skal forholde sig til.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Dansk Kyst- og Naturturisme sammen med kommuner, udviklere og mulige operatører.

HVORDAN Dansk Kyst- og Naturturisme og de kommuner, der ønsker at være med, tager i fællesskab initiativ til at udarbejde en handlingsorienteret guide.

TIL VENSTRE: The Norrmans Boutique Bed and Breakfast har omdannet en tidligere landejendom til et unikt overnatningssted med høj kvalitet. Siden åbningen i 2018 har ejerne næsten kunne melde konstant udsolgt.

NEDERST: 18b i Harbøre kan man få en overnatning med kant i et af de to containerhuse, som ligger nær det lokale spillested.

Dispensation om ophævelse af strandbeskyttelseslinjen

På baggrund af en lovændring af naturbeskyttelsesloven fra 2017 er der givet mulighed for at søge om ophævelse af strandbeskyttelseslinjen ved større havne med betydelig bebyggelse samt i indeklemte lommerum i områderne mellem havne og bebyggede byzonearealer. Kystdirektoratet behandlede for nylig ansøgninger på 166 lokaliteter i 47 af landets kommuner. Ti af kommunerne i Region Sjælland havde indsendt ansøgninger om ophævelse af strandbeskyttelseslinjen i bynære havneområder, og samtlige kommuner fik alle eller nogle af deres ansøgninger helt eller delvist godkendt.

Med lovændringen i 2017 blev der også givet bedre mulighed for at søge om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til konkrete projekter. Klubber, foreninger og institutioner på havne får mulighed for at opføre eller udvide omklædningsfaciliteter, skure til opbevaring af fx kajaker eller fiskeudstyr, bålhytter, madpakkehytter, shelters m.v. Samtidig gives der mulighed for, at tomme bygninger på havne uden dispensation kan indrettes til nye formål, fx kiosker, souvenirbutikker, caféer, overnatningsmuligheder m.v., der kan bidrage til at fremme turismen.

TILTAG

Udvikling af lystbådehavne

Der skal ske en udvikling af en række sjællandske havne, der har potentiale til både at skabe mere værdi af og til deres kernekunder, såsom lystsejlere og fastliggere, men som også kan tiltrække nye målgrupper ved at udvikle nye overnatningstilbud. Havnene har forskellige skalaer, men ens er, at de kan være attraktive for mange – både til vands og til lands. Udvikling af bynære havne er samtidig med til at understøtte princippet om at koncentrere udviklingen og skabe kritisk masse.

Nogle steder vil der være et udviklingspotentiale til at udvikle overnatningskapacitet i form af eksempelvis husbåde, ferielejligheder på havnekajen og spisesteder. Nogle steder vil udviklingsbehovet være støttefaciliteter for særligt lystbådssejlere, mens andre havne vil have behov for omdannelse fra tidligere erhvervs-havn til rekreative arealer.

Der skal udvikles et eksempelprojekt med identifikation af op til fem havne, som har potentialet til over den næste årrække at tiltrække nok besøgende fra både vand- og landsiden til at blive selvstændige besøgs- og oplevelsessteder for turister og lokale. På baggrund af identifikation igangsættes et konkret arbejde med planlægning af arealudnyttelse og investerings-tiltrækning for at realisere potentialerne.

HVORNÅR 2023-2025

HVEM Foreningen Lystbådehavne i Danmark samt et antal havne, destinationsselskaber og kommuner og Dansk Kyst- og Naturturisme.

HVORDAN Der etableres en arbejdsgruppe med interesserede kommuner m.fl., der ønsker at indgå i projektet.

ØVERST: På Nykøbing Sjælland Havn er opført syv digehytter med direkte adgang til vandet og målrettet turister med en kærlighed til aktiviteter på vand.

NEDERST: På Hundested Havn er skabt en attraktion for børn og voksne med den 75 m² store flydende platform, hvor man kan klappe fisk og fange krabber.

DIGEHYTTENE, foto: Digehytterne.dk

KLAP EN FISK PÅ HAVEN, foto: The Uffelman i VestNorsjælland

BEDRE ADGANG OG MOBILITET

Adgangsforholdene og forbindelserne til destinationerne skal øges og synliggøres, så den sjællandske infrastruktur styrkes. Den offentlige transport skal gøres endnu mere tilgængelig for den ikke-stedskendte turist, så mobiliteten øges. Både på det enkelte feriested, til resten af geografien og til hovedstaden.

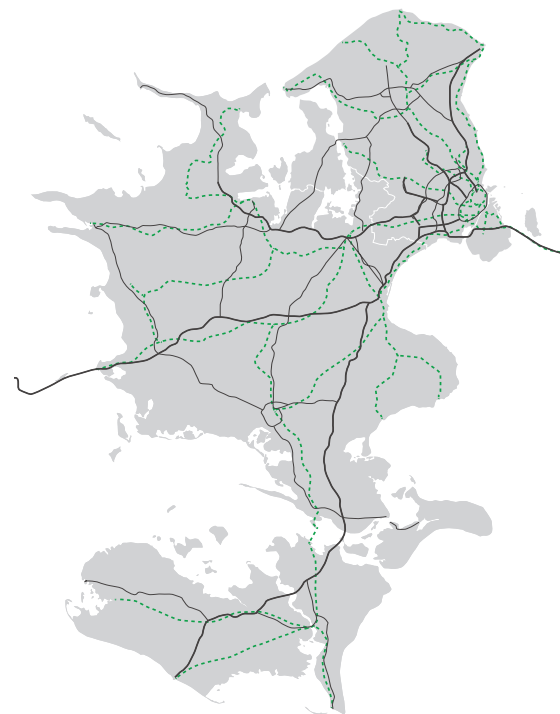
Den sjællandske infrastruktur er bundet op på København som det naturlige udgangspunkt. Al bevægelse til og fra hovedstaden er mere simpel, mens bevægelsen på tværs af Sjælland er mere besværlig og ikke nødvendigvis logisk for den ikke-stedskendte turist, især hvis den foregår med offentlig transport.

Man kan komme rundt til det meste af Sjælland og øerne på 1-2 timer i bil fra København og 3-5 timer i bil fra Hamborg. Men mentalt opleves det som længere, og undersøgelser viser, at turisterne på Sjælland og øerne ikke besøger andre landsdele i samme omfang som turisterne i f.eks. Vest- og Sydjylland. En stor andel af de sjællandske turister holder sig i feriestedets nærområde uden indsigt og kendskab til de oplevelsesmuligheder, der ligger i kort afstand derfra.

94% af turisterne på Sjælland og øerne ankommer i dag i bil, herunder campingvogn og autocamper. Selvom der er togforbindelser til og fra København til

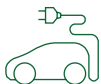
Vest-, Midt- og Sydsjælland og en række lokalbaner, vil det ofte stadig kræve transport i bil, hvis man vil opleve store dele af Sjælland og øernes natur, kyst og attraktioner. Kun 2% af de internationale turister i København besøger i dag Vest- og Sydsjælland. Det er derfor afgørende, at der skabes synlighed om forbindelserne mellem hovedstaden og Region Sjælland. Her giver det brede toget på Sjælland og øerne mulighed for at arbejde med alternative og kombinerede transportformer for at øge tilgængeligheden for dem, der ikke er i bil og lokalt på det enkelte feriested.

Udviklingen af den offentlige transport har et længere tidsperspektiv. Der er brug for på den korte bane at synliggøre de eksisterende muligheder og udvikle alternative transportformer, så som bus, delebiler, o.l. som kan give turisterne i København mulighed for at opleve de mange tilbud på Sjælland og øerne. Arbejdet kan ske i et tæt samarbejde med transportsektoren og udbydere af ture og transportmidler.

INFRASTRUKTUR: Vej- og jernbanenettet på Sjælland og øerne har København som sit naturlige centrum. Der er brug for at gøre adgangen til Sjælland og øerne lettere og øge mobiliteten på tværs af Sjælland og øerne som grundlag for at binde de mange tilbud bedre sammen, så de skaber synergi til hinanden.

TILTAG

Tiltrækning og udvikling af transportformer

Der skal arbejdes videre med samarbejder og erfaringer fra bl.a. Projektet Land & By's igangværende arbejde med at undersøge muligheder for brug af alternative transportformer. Det kan f.eks. være delebiler eller bycykler, som er tilgængelige på feriestedet, eller det kan være en udnyttelse af el- og delebilsordninger fra de større byer, så det er nemt og komfortabelt for turisten at tage en endagstur eller getaway fra storbyen. Desuden skal der bygges videre på projektet Land & By's erfaringer med udflugtsturer fra København til Lolland-Falster med bus. Der skal arbejdes med kombinerede transportformer, og der skal gennemføres dialog med busoperatører, el- og delebilsoperatører, incoming bureauer m.fl.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM Kommuner og destinationsselskaber i samarbejde med Wonderful Copenhagen.

HVORDAN På kort sigt gennemføres tiltrækning og udvikling af nye transportformer lokalt på destinationerne og i regi af det igangværende projekt Land & By.

LANDCYKLER på Stevns. Foto: Michael Hansen, StevnsBorger

TILTAG

Styrket samarbejde mellem transport og turisme

Samarbejdet mellem DOT, destinationsselskaberne m.fl. om udbredelse og formidling af oplevelser med offentlig transport på dele af Sjælland skal fortsættes og videreudvikles til at omfatte en større del af geografien. Hjemmesiden publictransport.dk er udviklet i et samarbejde mellem turismeaktører og DOT som led i et fælles projekt i 2019 med gode resultater og udbredt brug blandt turisterne. Med afsæt i projektets erfaringer skal der arbejdes på en videreudvikling af samarbejdet med styrket formidling til turister om billetter, oplevelser og adgangsforhold i hele geografien.

Projektet Land & By har bl.a. fokus på at synliggøre turisternes muligheder for at benytte offentlig transport. Der skal arbejdes videre med erfaringer fra projektet, så det er tydeligt for f.eks. turister i de kystnæste feriehuse, hvordan de fra motorvejsnettet kan koble sig op på den offentlige transport for at tage en endagstur til hovedstaden.

HVORNÅR 2021-2023

HVEM DOT, Dansk Kyst- og Naturturisme og destinationsselskaberne, herunder Wonderful Copenhagen og VisitNordsjælland.

HVORDAN Dansk Kyst- og Naturturisme, destinationsselskaberne og DOT aftaler de næste skridt i samarbejdet.

VENSTRE: Stevns Cykelturistforening står bag samarbejdet med Donkey Republic om 50 landcykler til udlejning på Stevns. Cyklerne står på udvalgte lokationer og bidrager til lokal mobilitet.

TILTAG

Styrkelse af forbindelser og adgang til den offentlige transport

Der skal på det lange sigt arbejdes med at forbedre adgangen til og fra den offentlige transport på de steder, hvor der allerede i dag er adgang via tognettet, og der skal arbejdes med at styrke den lokale infrastruktur i tilknytning til jernbanenettet. Der skal skabes koordinerede forbindelser mellem de forskellige transportformer som færge, tog, lufthavne og busforbindelser, og der skal arbejdes med omlægningen af transporten til mere bæredygtige transportløsninger, f.eks. hvad angår turistbusser.

HVORNÅR 2022-2025

HVEM Kommunerne

HVORDAN KKR Sjælland og Region Sjællands aktuelle samarbejder om opdatering af "Sjælland baner vejen frem", som er kommuners og regioners fælles prioritering af initiativer på infrastrukturuområdet, fortsættes. Styrkelse af offentlig transport, herunder klimavenlige transportformer, er en central del i dette arbejde.

ØGET KENDSKAB

Sjælland og øerne skal være en markant national spiller inden for turismen. Stærke fortællinger og must-sees skal profilere Sjælland og øerne nationalt og internationalt. Den nye destinationsgeografi giver mulighed for at opbygge unikke lokale identiteter og giver grundlag for øget gennemslagskraft og styrket samarbejde om markedsføringen.

I dag er det kun en ud af fem danskere og 2,4% af tyskerne, der har besøgt Sjælland og øerne som turist inden for de seneste tre år. Markedsanalyser viser dog, at der både i Danmark, særligt Østdanmark, og i Nordtyskland er stor interesse for at holde ferie på Sjælland og øerne. I Tyskland indgår Sjælland og øerne som en væsentlig del af brandet "Die Dänische Ostsee", som knap en fjerdedel af alle tyske potentielle rejsende viser interesse for at besøge indenfor de næste tre år.

Der er generelt et lavt kendskab til, hvad Sjælland og øerne kan tilbyde. Kun få steder som Møns Klint, Roskilde, Camp Adventure og København står frem som egentlige kendte besøgssteder, hvilket vidner om et begrænset udbud af steder med national og international

appel. Adspurgt nævnes også strand, natur og hav som reasons-to-go. Endelig giver København et unikt add-on til opholdet på Sjælland og øerne. For danskerne gælder desuden, at en del ikke forbinder Sjælland og øerne med ferie. Det er for tæt på, hvor danskerne bor, og de er ikke opmærksomme på, hvad området tilbyder.

Stærke fortællinger og koncepter

Der er brug for at øge både et nationalt og et nærmarkeds-kendskab til, hvad Sjælland kan tilbyde. Markedsføring gør det ikke alene, og produktudvikling og markedsføring skal gå hånd i hånd, hvis Sjælland og øerne skal løfte sig fra lokalt til nationalt og internationalt niveau. Det kræver dels en skarpere profil og produkt og dels et samarbejde om en øget markedsføringsindsats, som skal skabe et markant løft

af både det generelle kendskab til Sjælland og det specifikke kendskab til udvalgte steder, faciliteter for erhvervsmøder og attraktioner.

Konsolideringen i større destinationsselskaber skaber et udgangspunkt for udviklingen af en stærk fortælling med afsæt i klare, lokale identiteter. De nye destinationsselskaber vil definere en tydeligere fortælling for det pågældende område og herved skabe et afsæt for en styrket markedsføring. Udviklingsplanen lægger derudover op til en større grad af specialisering på tværs af Sjælland og øerne, hvor forskelligheder dyrkes i fire markante fortællinger, der sætter Sjælland og øerne på turistens landkort. Fortællingerne skaber en ramme for udvikling af oplevelseskoncepter i geografien, som på sigt kan opnå stærk brandværdi og national og international appel.

TILTAG

Markedsføring med gennemslagskraft

Hovedparten af aktørerne på Sjælland og øerne er små og har ikke i sig selv kræfter til at trænge igennem i et konkurrencefyldt marked, hvor mange kæmper om turisternes opmærksomhed. Der er brug for at samle kræfterne både internt og på tværs af destinationselskaber for at have gennemslagskraft i det internationale marked. På det store tyske marked udgør VisitDenmarks brand "Die Dänische Ostsee" et etableret og stærkt udgangspunkt for at få slå igennem på markedet.

Som supplement til destinationsselskabernes markedsføringsindsats er der behov for en målrettet og fælles markedsføringsindsats af en vis størrelse, der omfatter hele geografien og København, og som kommunikerer oplevelsesprodukter uden for sæsonen. Dette kan f.eks. være ved at lave et produkt, der indeholder et rekreativt ophold på Sjælland og øerne kombineret med en udflugt til København. Erfaringer fra tidligere gennemførte markedsføringsindsatser med dette budskab viser, at denne type målrettede kampagne, som kombinerer land- og byoplevelsen, har en positiv effekt og er med til at understøtte ambitionen om at skabe nye sæsoner og dermed grundlag for et mere levedygtigt turismeerhverv, helårsarbejdspladser og lokalområder, der lever hele året.

Øget erhvervsturisme udgør ligeledes en genvej til helårsturisme, idet højsæsonen for møder er forår og efterår, og derfor supplerer forretningsområdet kyst- og naturturisme godt. Et styrket samarbejde mellem destinationsselskaberne, herunder Wonderful Copenhagen, om erhvervsturismen vil bidrage til at indfri det nationale og internationale potentiale inden for erhvervsmøder.

Udvikling af tematiske og sammenhængende oplevelser

Med afsæt i kernefortællingen, specialiseringerne og den særlige sjællandske natur- og kulturarv udvikles koncepter og produkter, som binder enkeltstående oplevelser sammen, så de får mere synlighed og gennemslagskraft i markedet. Det kan f.eks. være ø-ferien, fødevareroplevelser, kongehistorien, vikingernes fodspor, herregårdsbesøg og astrosafari. Det kan også være sammenhænge bygget op omkring en eller flere attraktioner, som kombineres med overnatning og spiseoplevelser, så der er grundlag for at forlænge opholdet eller skabe sammenhænge mellem by-, land- og kystoplevelser. Fokus skal være på både at binde oplevelser sammen på tværs af Sjælland og øerne og mellem København og det øvrige Sjælland, så der skabes en samlet reason-to-go for en getaway til området. Der skal arbejdes med pakketering, markedsføring og salg af oplevelsessammenhængene, som skal gennemføres i dialog med turoperatører, incoming bureauer, m.fl. Oplevelsessammenhængene kan udvikles med afsæt i erfaringer fra det igangværende projekt Land & By. Der skal indhentes erfaringer med, hvordan de sammenhængende oplevelser bedst udvikles, samt hvad der er markedsgrundlag for at udvikle.

HVORNÅR 2020-2022

HVEM Destinationsselskaberne i samarbejde det lokale erhverv og aktører og Wonderful Copenhagen.

HVORDAN Gennemføres på kort sigt i regi af det igangværende projekt Land & By om styrkelse af sammenhænge mellem land og by. Indsatsen skal videreføres i de enkelte destinationsselskaber efter projektet Land & By er afsluttet.

FEINHEIMISCH, foto: Arndt Schmalze

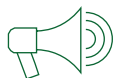

TROMSØ, foto: Konrad Konieczny

ØVERST: Feinheimisch er et kvalitetsstempel og en fælles branding platform for regionalt producerede fødevarer i den tyske delstat Slesvig-Holsten, som tiltrækker gastronomiinteresserede turister.

NEDERST: I Tromsø i Nordnorge har de haft succes med at produktgøre nordlyset, skabt sammenhænge til andre outdooroplevelser og pakket oplevelsen med overnatning, bespisning mm.

TILTAG

Fælles, målrettet markedsføringsindsats af ydersæsonen

Der skal arbejdes for at gennemføre en supplerende, slagkraftig og målrettet markedsføringsindsats i et samarbejde mellem alle destinationsselskaber og VisitDenmark i hele geografien inklusive København. Kampagnen skal have en vis økonomisk størrelse for at kunne tiltrække udvalgte internationale målgrupper med specifikke produkter, der lægger vægt på et rekreativt ophold på landet kombineret med en udflugt til København. Kampagnerne skal følge op på markedsføringskampagnen, som er gennemført i 2019 med netop dette tema og være et supplement til de øvrige markedsføringskampagner. Kampagnen kan tage afsæt i udviklingen af nyt content for bl.a. de fire tematiske specialiseringer. For at udnytte Sjælland og øernes nationale potentiale bør destinationsselskaberne derudover sikre tilstrækkelig slagkraft til kampagner, der er målrettet det danske marked, og som har til formål at flytte opfattelsen af Sjælland og øerne og øge danskernes kendskab til, hvad Sjælland og øerne kan tilbyde.

HVORNÅR 2021-2025

HVEM Destinationsselskaberne sammen med VisitDenmark og Dansk Kyst- og Naturturisme.

HVORDAN Destinationsselskaberne skal indlede en dialog med VisitDenmark og Dansk Kyst- og Naturturisme om at udvikle en særlig kampagneindsats målrettet ydersæsonerne som supplement til den øvrige markedsføring.

TILTAG

Udvikling og synliggørelse af produkter til erhvervsturisme

Erhvervsturismen tegner sig for en høj værdiskabelse, og i dag er knap halvdelen af alle hotelovernatninger på Sjælland og øerne forretningsorienterede overnatninger. Som opland til Københavns store erhvervssektor har Sjælland og øerne et stærkt udgangspunkt for at arbejde med at udvikle tilbud inden for erhvervsturisme.

Det igangværende arbejde i regi af projektet Land & By med udvikling af strategi og fælles netværk for erhvervsturisme på Sjælland og øerne skal fortsætte. Derudover skal der senere hen arbejdes med implementering og realisering af strategien. Der skal bygges videre på de gode erfaringer fra Stjernemøder, Unikke Mødesteder og Wonderful Copenhagens erfaringer fra MeetingPlace-netværket.

HVORNÅR 2023-2025

HVEM Destinationsselskaber i samarbejde med Wonderful Copenhagen.

HVORDAN Destinationsselskaberne skal i samarbejde med Wonderful Copenhagen arbejde videre med udvikling og senere hen implementering af strategi for erhvervsturisme.

ØVERST: The Lodge i Skåne byder på hotelovernatninger og faciliteter for både private og erhvervsturister. Her skaber mark og skov fredelige omgivelser for mødeaktiviteter.

Markedsføringsamarbejde i Østersøregionen

Destination SydkystDanmark og Visit Lolland-Falster samarbejder om en ny, fælles markedsføringsindsats på en række udenlandske markeder, primært det tyske og svenske marked. Markedsføringen skal formidle områderne i den sydlige del af Sjælland og øerne som én samlet destination. Der udvikles en fælles markedsføringsstrategi og gennemføres målrettede kampagner i et tæt samarbejde med det lokale erhverv, VisitDenmark m.fl. Projektet gennemføres over tre år og er støttet af destinationspuljen under Erhvervsfremmebestyrelsen.

KAPITEL 6

FORANKRING OG IMPLEMENTERING

FORANKRING OG IMPLEMENTERING

Udviklingsplan for Sjælland og øerne er en overordnet, tværkommunal ramme for turismeudviklingen i og på tværs af de 17 kommuner i tæt samspil med Hovedstaden. Den udstikker retningen og spiller nært sammen med de enkelte destinationsselskabers strategier og handleplaner.

Realiseringen af planen forudsætter investeringer fra både privat og offentlig side og et fortsat tæt samarbejde mellem de forskellige aktører og på tværs af geografien. Implementeringen af konkrete projekter vil typisk blive forankret i den enkelte kommune eller destinationsselskab, og kommunerne og destinationsselskaberne vil således have en særlig rolle i implementeringen. Det skal afklares i de enkelte destinationer, hvordan rollefordelingen er mellem kommune og destinationsselskab i forhold til implementering af indsatser og tiltag fra udviklingsplanen.

Destinationsselskaberne er aktuelt under konsolidering som led i forenkling af det offentlige turismedfremmesystem. Denne konsolidering vil bidrage til at styrke udviklingsplanens realisering. Ved afslutningen af processen med udarbejdelse af udviklingsplanen er hhv. Destination Sjælland [Odsherred, Holbæk, Kalundborg, Slagelse og Sorø kommuner], VisitLolland-Falster [Lolland og Guldborgsund kommuner] og Destination SydvestDanmark [Vordingborg, Næstved, Faxe og Stevns kommuner] konsolideret, mens VisitFjordlandet er under etablering [Roskilde, Lejre og Frederikssund kommuner]. Solrød, Greve, Ringsted

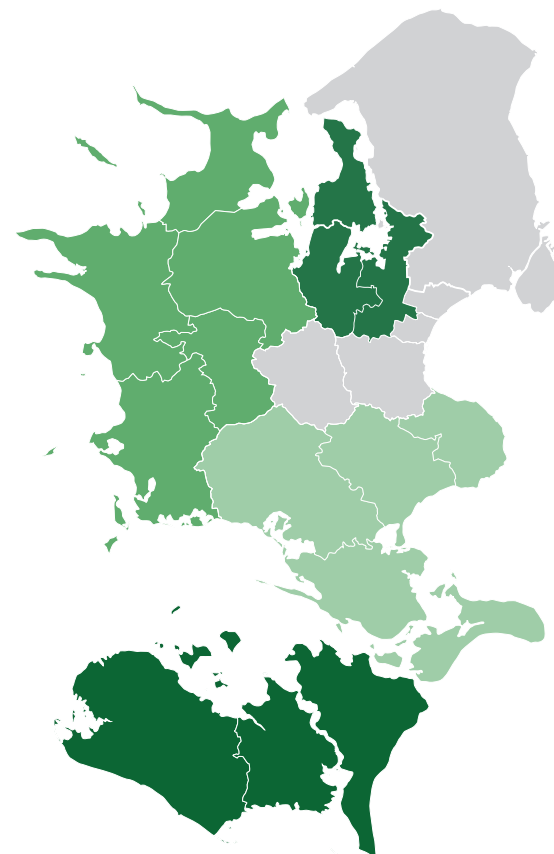
og Køge kommuner er ikke konsolideret i destinationsselskaber.

Organisering

Implementeringen af planen skal ske i regi af den eksisterende organisering af turismen, i fællesskab på tværs af kommuner og destinationsselskaber og lokalt i det enkelte destinationsselskab og kommune. Det er ikke hensigten at skabe endnu et organisationslag, men at skabe et forum for samarbejde og udvikling på tværs, som kan sikre implementeringen af planen.

For at sikre den fremadrettede implementering af planens ambitioner skal den have et stærkt politisk og tværgående ophæng. Der etableres en politisk styregruppe i KKR regi med deltagelse af repræsentanter for destinationsselskaberne. Styregruppen skal medvirke til at fastholde KKR Sjællands fælles ambition om en markant udvikling i turismen i hele geografien og har ansvar for den overordnede opfølgning på udviklingsplanen. Styregruppen skal samtidig sikre koordinering med den øvrige østdanske geografi, herunder KKR Hovedstaden.

Der er allerede et tæt samarbejde med Wonderful Copenhagen og VisitNordsjælland i bl.a. Turismeforum Sjælland, Greater Copenhagen-samarbejdet og i regi af det igangværende projekt Land & By. Det skal fortsættes i implementeringen af Udviklingsplan for Sjælland og øerne.

DESTINATIONSSKABER I REGION SJÆLLAND

På sigt bør der arbejdes hen i mod et mere formaliseret samarbejde om det samlede udviklingsarbejde på tværs af KKR Hovedstaden og KKR Sjælland for at indfri potentialerne i initiativer på tværs af geografien.

For at understøtte implementeringen etableres en sekretariatsfunktion, der skal følge op på realiseringen af udviklingsplanens mål og indsatser, skabe synlighed om fremdriften af implementeringen og sekretariatsbetjene den politiske styregruppe. Sekretariatet dannes i et samarbejde mellem destinationsselskaberne, Dansk Kyst- og Naturturisme og KKR Sjællands sekretariat.

For at sikre forankring hos erhvervet videreføres Turismeforum Sjælland som en følgegruppe og samarbejdsforum med destinationscheferne, erhvervsrepræsentanter, Wonderful Copenhagen, Dansk Kyst- og Naturturisme og KKR Sjælland.

Implementeringen af planen følges desuden af en national følgegruppe bestående af relevante ministerier og styrelser samt brancheorganisationer. Det er den samme gruppe, som blev etableret i forbindelse med Udviklingsplan for Vestkysten, og som har fulgt udarbejdelsen af Udviklingsplan for Sjælland og Øerne. Den nationale følgegruppe er med til at understøtte koordinering i forhold til sikre rammebetingelser og forankre strategien i deres respektive organisationer. Gruppen sekretariatsbetjenes af Dansk Kyst- og Naturturisme.

Ligeledes skal der være en nær dialog med Erhvervs- og Udviklingsministeriet om implementering af planen, så der sikres en koordinering og samarbejde mellem den fysiske udvikling og planlægning og erhvervsudviklingen.

Erhvervs- og Udviklingsministeriet er en central del af erhvervsfremmesystemet og kan bidrage til at understøtte den nødvendige forretningsudvikling og innovation hos erhvervsaktørerne i turismebranchen.

Implementering og opfølgning

For at forankre og følge op på udviklingsplanens realisering gennemføres en række tiltag, bl.a.:

- Udarbejdelse af en handlingsplan for 2020-21, som godkendes af den politiske styregruppe.
- Det anbefales, at udviklingsplanen drøftes på politisk niveau i de enkelte kommuner. I de kommuner, hvor der ikke er et destinationsselskab, anbefales, at planen drøftes på politisk niveau med henblik på at lægge en plan for, hvordan kommunen kan bidrage til at realisere planens anbefalinger. Kommunerne laver efterfølgende en årlig prioritering af indsatser i den givne geografi.
- Udviklingsplanen drøftes i de enkelte destinationsselskabers bestyrelser med henblik på at lægge en plan for, hvordan det enkelte destinationsselskab og kommunerne inden for dets geografi og i samarbejde med andre bidrager til at realisere planens anbefalinger. Destinationsselskaberne indarbejder relevante dele af planen i deres respektive strategier. De enkelte destinationsselskaber og kommuner laver efterfølgende en årlig prioritering af indsatser i den givne geografi.
- Som led i arbejdet med udviklingsplanen er der etableret et tværgående samarbejde mellem destinationsselskaberne samt kommunale medarbejdere fra plan-, udviklings-, erhvervs-, kultur- og

fritidsforvaltningerne. Dette samarbejde videreføres. Som led heri afholdes 1-2 årlige møder i den samlede kreds. Det første møde afholdes i foråret 2020, hvor fokus vil være på implementering, tværgående indsatser og åbningstræk.

- Den politiske styregruppe mødes 2-3 gange årligt om status på tiltag samt prioritering af indsatser. Styregruppen laver, bistået af sekretariatet, 1-2 årlige rapporter til KKR Sjælland og øvrige interessenter med information om fremdriften i realiseringen af planens mål og indsatser.
- Inden udgangen af 2021 skal styregruppen reevaluere og evt. justere pejlemærkerne for vækst i lyset af effekterne af coronavirus og det ændrede udgangspunkt i 2020.
- Gruppen af destinationschefer mødes 3-4 gange årligt for at gøre status på udviklingen og gennemførte tiltag, samt prioritere kommende indsatser og igangsætte fælles tiltag.
- Turismeforum Sjælland mødes 1-2 gange årligt.
- Sekretariatet laver en årlig dataindsamling, monitorering og status på mål og implementering af tiltag. Der opstilles succeskriterier for at opnå en bæredygtig udvikling, og der udvikles en model for måling heraf. Sekretariatet sørger for kommunikation af relevante tiltag samt målopfølgelse.
- Udviklingsplanen er dynamisk, og der vil løbende være behov for at tage stilling til, om indsatser og tiltag er relevante for at indfri ambitionerne. Den politiske styregruppe tager initiativ hertil.

ÅBNINGSTRÆK

For at igangsætte implementeringen allerede på den korte bane igangsættes en række åbningstræk, som både bidrager til at udvikle stærke kraftcentre og skaber effekt i hele geografien og sætter ind der, hvor der er størst potentiale. Følgende tiltag er åbningstræk:

Udviklingsplaner for kraftcentre

Der udarbejdes konkrete udviklingsplaner for kraftcentre, som skal definere indsatser og tiltag og prioritere udviklingen i det enkelte kraftcenter og danne grundlag for efterfølgende finansiering og realisering. Fokus er også på, hvordan kraftcentret kan skabe værdi til den omkringliggende geografi. Den enkelte kommune og destinations-selskab foretager en vurdering af behov og fokus i planerne med afsæt i de indledende prioriteringer, der er i udviklingsplanen [jf. tiltag 1].

Hvem: Kommuner og destinationsselskaber

Transformation og udvikling af campingpladser

Der igangsættes en kortlægning af udviklingsmuligheder på campingpladserne og identificeres campingpladser, der har særligt potentiale til transformation. Kortlægningen skal danne afsæt for et udviklingsforløb for udvalgte campingpladser. [jf. tiltag 13]

Hvem: Dansk Kyst- og Naturturisme sammen med kommuner, destinationsselskaber og erhvervet.

Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnattingssteder

Der udarbejdes en praksisorienteret guide rettet mod iværksættere, hotelejere og kommunale planlæggere om muligheder og fremgangsmåder ved etablering af overnatningsformer i landzone og i tilknytning til naturområder [jf. tiltag 14].

Hvem: Dansk Kyst- og Naturturisme sammen med kommuner, udviklere og mulige operatører.

Tematiske og sammenhængende oplevelser

Indsatsen med at udvikle tematiske og oplevelsesmæssige sammenhænge på tværs af Sjælland og øerne, København og Nordsjælland, som er i gangsat i regi af projektet Land & By fortsættes og intensiveres med afsæt i de fire specialiseringer – det rekreative åndehul, naturens nærvær, historien om Danmark og det moderne Danmark [jf. tiltag 19]

Hvem: Projektet Land & By sammen med destinationsselskaberne, kulturinstitutionerne og lokale erhvervsaktører.

De øvrige igangværende indsatser videreføres og målrettes udviklingsplanens anbefalinger. Sideløbende arbejdes med at modne og forme de næste tiltag og rejse finansiering til dem.

TIDSPLAN

INDSATSSOMRÅDE	TILTAG	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stærke kraftcentre	Udviklingsplaner for de stærke kraftcentre						
	Prioritering og udvikling af kapacitetsmæssige kraftcentre						
	Prioritering og udvikling af oplevelsesmæssige kraftcentre						
	Prioritering og udvikling af mulighedsområder						
Større oplevelsesværdi	Faciliteter til aktivitet i naturen						
	Test af et rekreativt knudepunktssystem						
	Forretningsudvikling inden for outdoorturisme →						
	Styrke de lokale oplevelser						
	Udvikling af signaturattraktioner						
Bæredygtig kapacitetsudvikling	Dialog med feriehusejere						
	Nye koncepter for feriehusområder						
	Udnyttelse af eksisterende boligmasse til feriehuslignende kapacitet						
	Transformation og udvikling af campingpladser (åbningstræk)						
	Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnatningssteder (åbningstræk)						
	Udvikling af lystbådehavne						
Bedre adgang og mobilitet	Tiltrækning og udvikling af nye transportformer →						
	Styrket samarbejde mellem transport og turisme						
	Styrkelse af forbindelser og adgang til den offentlige transport						
Øget kendskab	Udvikling af tematiske og sammenhængende oplevelser (åbningstræk) →						
	Fælles, målrettet markedsføringsindsats af ydersæsonen						
	Udvikling og synliggørelse af produkter til erhvervsturisme →						

→ Tiltag, som bygger på eksisterende og igangværende projekter.

BARK
BARK

2.1

**Beslutningssag: Udviklingsplan for turisme i Sjælland og
øerne**

Opfyldelsen af pejlemærker i Udviklingsplan for Sjælland og øerne

Emne	Pejlemærke for 2025	Indikator /måling	Resultat pr. august 2024
Bidrag til den grønne omstilling	Turismen skal bidrage til den grønne og bæredygtige omstilling og en reduktion af drivhusgasudledningerne. De miljømæssige konsekvenser af turismen skal reduceres og den naturvenlige turisme skal fremmes.	Afventer metoder fra VisitDenmark vedr. turismens CO2 aftryk (udgives snarest). Derudover kan opgøres antal certificerede turismevirksomheder.	IKKE MÅLT Der forventes udgivet metoder til beregning ult. 2024.
Levende lokalsamfund	Hverdagsliv, fritidsliv og turisme skal gå hånd i hånd, og turismeudviklingen skal være til gavn for både borgere, sommerhusejere og turister. Borgernes opbakning til turismen og de frivilliges engagement skal fastholdes. Turismen skal være grundlag for at opretholde levende lokalsamfund.	VisitDenmarks undersøgelse af borgernes opbakning til turismen i 2023. Særkørsel på tværs af destinationer på Sjælland og øerne.	PÅ VEJ MOD OPFYLDELSE Lokalbefolkningens opbakning til turisme ligger på niveau med resten af landet. 72% af borgerne på Sjælland og øerne mener, at turismen har flere positive konsekvenser end negative for lokalområdet (hele landet: 71%). 11% mener, at der er lige så mange positive som negative konsekvenser (hele landet: 14%), mens 3% (hele landet: 3%) mener, at der er flere negative konsekvenser.
Flere kommercielle overnatninger	Antallet af kommercielle overnatninger skal øges med årligt gns. ca. 3% fra 4,8 mio. overnatninger til 5,8 mio. i 2025. Væksten skal fordeles ligeligt på det nationale og de internationale markeder.	Antallet af kommercielle overnatninger, registreret af Danmarks Statistik.	PÅ VEJ MOD OPFYLDELSE Udviklingen på Sjælland og øerne har været på niveau med resten af landet fra 2019 - 2023, men ligger under niveau i årets første 6 måneder af 2024. Antallet af overnatninger er steget fra 4,8 mio. i 2019 til 5,4 mio. i 2023 - en årlig gns. vækst på 3,0%. Udviklingen er på niveau med hele landet (3,0% i årlig gns. vækst), men lidt over niveauet for hele kyst- og naturturismen (2,7% i årlig gns. vækst). Væksten er trukket af det danske marked, som dog har været faldende siden 2023, mens de udenlandske overnatninger er steget i 2023 og 2024. I 2024 (januar - juni) er antallet af overnatninger på Sjælland og øerne faldet med -1,3 pct. i forhold til 2023. Udviklingen i hele landet i januar - juni har været +1,4%.
Vækst i turismeomsætningen	Det samlede turismeforbrug på Sjælland og øerne skal øges fra 12,9 mia. kr. til 15 mia. kr. i 2025. Pejlemærket bygger på en årlig gns. vækst på 2,25%.	Turismens økonomiske betydning 2022 (VisitDenmark, 2024). Tallene er i løbende priser og foreløbige for 2023. Revideret opgørelse af 2019.	OPFYLDT Turismeforbruget er steget fra 13,4 mia. kr. (2019) til 15,9 mia. kr. i 2023, en vækst på gns. årligt 4,3%. Udviklingen ligger under niveauet for hele landet, hvor omsætningen i samme periode er steget med årligt gns. 4,6%

Bag væksten står flere overnatninger, øget døgnforbrug – samt de seneste år - stigende priser (inflation). Fra 2022 til 2023 forklarer prisstigninger 4,9% af en udvikling på 5,2% på Sjælland og øerne.

Jf. nye opgørelser står turismen bag 14.643 job på Sjælland og øerne.

Øget døgnforbrug	Døgnforbruget skal øges fra 550 kr. til 675 kr. i 2025, en årlig gns. vækst på 3%.	VisitDenmarks turistundersøgelse 2022 (løbende priser).	OPFYLDT Døgnforbruget er steget fra 550 kr. til 900 kr. i 2022 på Sjælland og øerne. Forbruget er fortsat under gennemsnittet for kyst- og naturturismen i hele Danmark, hvor det er steget fra 750 kr. til 1000 kr.
Højere gæstetilfredshed og kvalitet	Gæstetilfredsheden og kvaliteten af turistoplevelsen skal løftes. Målet for 2025 er en gns. score for tilfredshed på 4,6 mod 4,5 i dag (5-skala).	VisitDenmarks turistundersøgelse 2022. Ændringen er dog ikke signifikant.	OPFYLDT Gns. score for tilfredshed er 4,6 i 2022 mod 4,5 i 2019. Tilfredsheden er på samme niveau som hele landet.

2.1

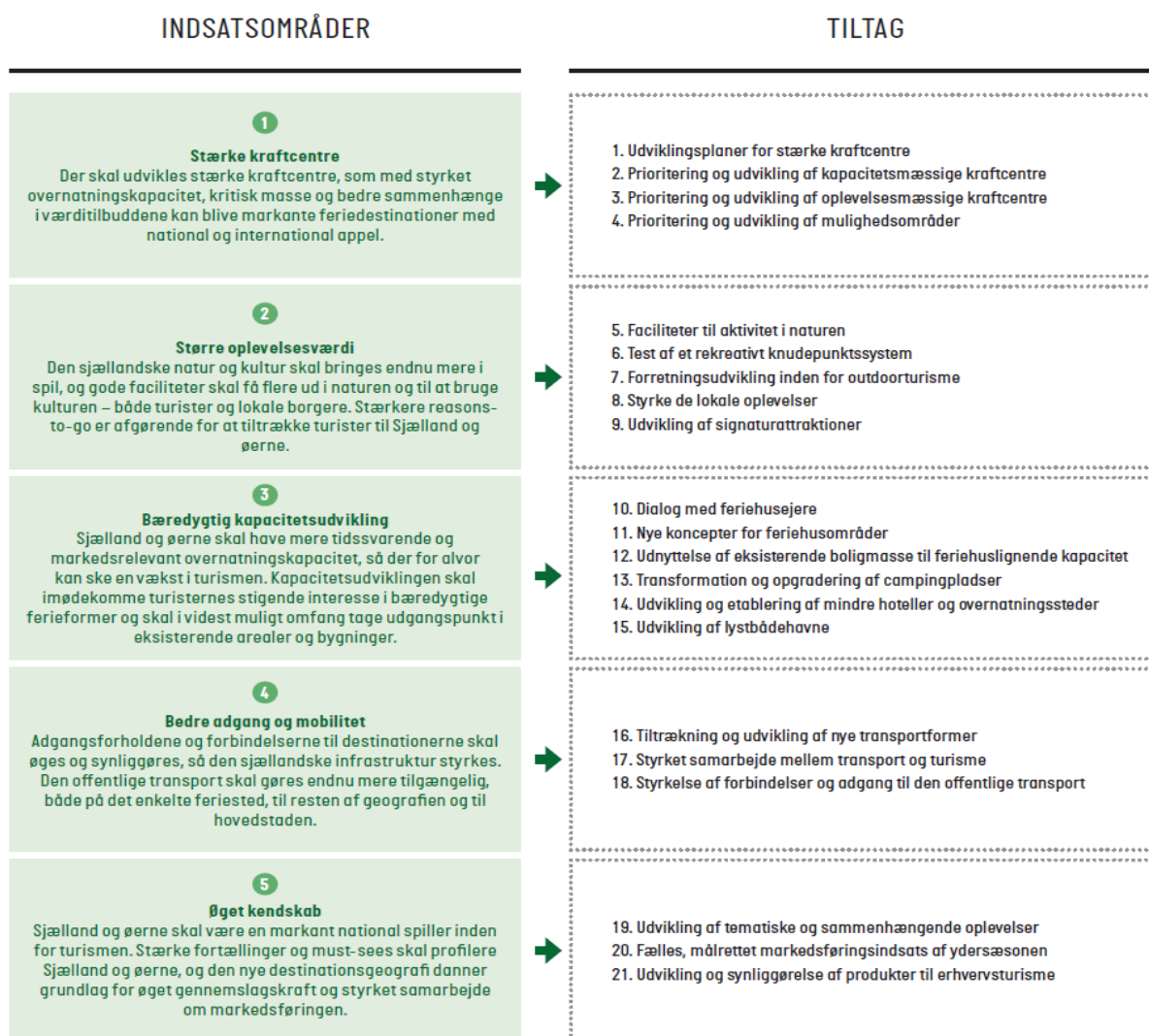
**Beslutningssag: Udviklingsplan for turisme i Sjælland og
øerne**

Aktiviteter i udviklingsplan for Sjælland og øerne

Udviklingsplan for Sjælland og øerne indeholder 21 konkrete tiltag fordelt på fem indsatsområder. I det følgende gives en oversigt over udvalgte centrale aktiviteter, der er gennemført i forlængelse af udviklingsplanen i perioden 2020 – 2024, dog skal det bemærkes, at notatet ikke på nogen måde giver et komplet billede af alle aktiviteter med relevans for udviklingsplanen.

Overordnet set er det vurderingen, at indsatsområderne i udviklingsplanen har været relevante og retningsgivende for aktiviteter i kommunerne og destinationsselskaber – og fortsat er det. Som fokuspunkter i indsatsen kan det fremhæves, at der såvel lokalt som i det tværgående samarbejde har været et stort fokus på at understøtte udviklingen af stærke kraftcentre bl.a. gennem lokale udviklingsplaner og konkrete udviklingsprojekter. Derudover er der en række lokale udviklingstiltag i gang flere steder for at udvide den kommercielle overnatningskapacitet.

Senest er der under overskriften "Strategic Marketing Alliance – Zealand" (SMAZ) igangsat et ambitiøst samarbejde mellem destinationsselskaberne i regionen, VisitNordsjælland samt erhvervshusene om at understøtte kompetencer i erhvervet, herunder understøtte bæredygtighedscertificeringer, samt styrke kendskabet til Sjælland og øerne i Tyskland forud for den faste forbindelse til Femern.

Indsatsområde 1. Stærke kraftcentre

Tiltag i udviklingsplanen

1. Udviklingsplaner for de stærke kraftcentre
2. Prioritering og udvikling af kapacitetsmæssige kraftcentre
3. Prioritering og udvikling af oplevelsesmæssige kraftcentre
4. Prioritering og udvikling af mulighedsområder

Udvalgte gennemførte aktiviteter

Der har generelt været fokus på at understøtte udviklingen af stærke kraftcentre i regionen, særligt de kapacitetsmæssigt stærke kraftcentre (Odsherred, Møn og Lolland-Falster). Blandt andet blev gennemført og medfinansieret en række "opstartsprojekter" i de tre kapacitetsmæssigt stærke kraftcentre i direkte forlængelse af offentliggørelsen af udviklingsplanen.

Derudover er der med bidrag fra Realdania, Dansk Kyst- og Naturturisme og de respektive kommuner udarbejdet følgende fem strategisk-fysiske planer i de oplevelsesmæssige og kapacitetsmæssige kraftcentre:

- **Strategisk fysisk udviklingsplan for Destination Sydfalster:** Planen foreslår bedre sammenhæng mellem oplevelsen og besøgsadfærd i Sydfalster gennem bl.a. en "stormflodsrute" samt en styrket indsats for opgradering af Gedser.
- **Strategisk fysisk udviklingsplan for Odsherred – med udgangspunkt i Nykøbing og Havneby.** Planen foreslår et udvidet oplevelses- og overnatningstilbud i området samt bedre fysiske sammenhænge mellem Nykøbing Sjælland, Anneberg og Sommerland Sjælland.
- **Vandrelandet Selandia – trædesten til en ny vandrerute.** Konceptet for en tværgående vandrerute er udviklet og forventes at ligge til grund for nyt samarbejde mellem kommunerne om realisering.
- **Strategisk fysisk udviklingsplan for Lollands Sydkyst:** Planen lægger op til udvikling af det nye forland med rekreative områder og overnatningskapacitet. Afventer tilladelser og afklaring af rammevilkår.
- **Bæredygtig mobilitetsplan Møn:** Planen har på grundlag af analyser af trafik- og bevægelsesmønstre foreslået større og mindre tiltag for bedre mobilitet, herunder ved brug af bæredygtige transportformer.

Under initiativet "Udvikling af turismeområder" har Lolland Kommune som et ud af fire projekter i Danmark opnået medfinansiering fra Regionalfondens / Erhvervsfremmebestyrelsen på 26,6 mio. kr. til Nakskov 2030.

Yderligere 1–2 projekter på Sjælland og øerne forventes at opnå støtte som turismeområde fra Regionalfondens som led i Erhvervsfremmebestyrelsens aktuelle 2. ansøgningsrunde med frist 15. august 2024.

Endelig er Dansk Kyst- og Naturturisme i dialog med flere kommuner om udmøntning af i alt 3 mio. kr. i 2024 - 2026 fra en særbevilling (omplacering af midler i Købmandsordningen) til initiativer for at understøtte realiseringen af udviklingsplanerne på Sjælland og øerne.

Indsatsområde 2. Større oplevelsesværdi

Tiltag i udviklingsplanen

5. Faciliteter til aktiviteter i naturen
6. Test af et rekreativt knudepunktssystem
7. Styrk de lokale oplevelser
8. Forretningsudvikling inden for outdoor-turisme
9. Udvikling af signaturattraktioner

Udvalgte gennemførte aktiviteter

En lang række aktiviteter er i gang overalt i geografien for at styrke oplevelsesproduktet og den rekreative infrastruktur. Aktiviteterne gennemføres primært i de enkelte kommuner og destinationsselskaber, mens enkelte sker som led i en tværgående eller national indsats. Blandt andet kan fremhæves følgende:

- Udvikling af rekreative faciliteter i Nationalpark Skjoldungernes land, Istidsruten og Naturlandet i Lolland-Falster.
- Gennemførelse af vækstforløb med en lang række virksomheder i hele regionen blandt andet som led i Østersøruten N8.
- Diverse initiativer for bæredygtig adfærd i naturen bl.a. i Visit Sydsjælland & Møn, herunder udvikling af informationsmateriale til god adfærd og metoder til måling af turisternes aftryk i sårbar natur.
- Som led i den nationale udvikling af et rekreativt knudepunktssystem har Stevns, Faxe og Vordingborg kommune deltaget aktivt som testområder.
- Udbuddet af kulturoplevelser er styrket i perioden, blandt andet skal nævnes åbningen af Stevns Klint Experience, Kongehallen i Sagnlandet Lejre samt ringborgenes optagelse på UNESCO's verdensarvsliste (Trelleborg og Borgring i Køge).

Indsatsområde 3. Bæredygtig kapacitetsudvikling

Tiltag i udviklingsplanen

10. Dialog med feriehusejere
11. Nye koncepter for feriehusområder
12. Udnyttelse af eksisterende boligmasse til feriehuslignende kapacitet
13. Transformation og udvikling af campingpladser
14. Udvikling og etablering af mindre hoteller og overnatningssteder
15. Udvikling af lystbådehavne

Udvalgte gennemførte aktiviteter

I perioden 2020 til 2024 har der i flere kommuner været gennemført en lang række aktiviteter for at udvide og opgradere overnatningskapaciteten, herunder ansøge om og tiltrække investeringer til ny overnatning. Det er vurderingen, at der i perioden er sket en vis kvalitetsudvikling og diversificering af overnatningskapaciteten, dog ligger det samlede antal af virksomheder, værelser og enheder i Region Sjælland overordnet set på samme niveau i 2024 som i 2019.

Blandt andet kan fremhæves følgende aktiviteter og projekter i perioden 2020 - 2024:

- Åbning af Hages Badehotel, Aiden Best Western ved Holeby, udvikling af Køge Søbad (2025) samt forventninger om realisering af overnatning ved Sukkerfabrikken på Møn samt udvidelse af kapaciteten ved blandt andet Nakskov, Sommerland Sjælland og Rødvig ferieby mfl.
- Ansøgninger som nye forsøgsprojekter i 2024 med ny overnatningskapacitet, herunder Rødbyhavn, Havneby og Skamlebæk i Odsherred samt Klintegaarden i Røsnæs. Ansøgningerne behandles i løbet af 2024.

- Erhvervshus Sjælland har gennemført kapacitetsanalyser for private overnatningssteder som led i Femern Fyrtårn.
- Events og informationsmøder overalt i geografien i samarbejde mellem kommuner, feriehusudlejere og borgere vedr. muligheder for udlejning af flere sommerhuse.
- Diverse tiltag for at klimasikre feriehusområder, herunder deltagelse i landsdækkende projekt om miljøcertificeringer af feriehuse, samt opkvalificering af turismeerhvervet i bæredygtige tiltag.
- Flere tiltag i campingbranchen for omdannelse og kvalitetsudvikling samt tiltag for at skabe bedre rammer for at udvikle naturnære overnatningsformer, fx glamping.
- Diverse udviklingsaktiviteter på lystbådehavne, herunder afdækning af modeller for modtagelse af autocampere på havnene.

Indsatsområde 4. Bære adgang og mobilitet

Tiltag i udviklingsplanen

16. Tiltrækning og udvikling af nye transportformer
17. Styrket samarbejde mellem transport og turisme
18. Styrkelse af forbindelser og adgang til den offentlige transport

Udvalgte gennemførte aktiviteter

Indsatsområdet afhænger i høj grad af udvikling af transportinfrastruktur, hvilket ligger uden for den traditionelle turismesektor. Som udgangspunkt viser analyser, at turisters bevægelser til og på tværs af Sjælland af øerne er udfordret med andre transportformer end bil.

I perioden har der været gennemført en lang række aktiviteter for at styrke mobiliteten for turister i de enkelte kommuner, Region Sjælland og i et samarbejde med DOT. Flere steder arbejder man med at tilbyde last-mile løsninger såsom tilbud om shuttlebus-løsninger samt delecykler. Derudover er en opgradering af infrastrukturen for ladestanderne for elbiler under implementering.

Som eksempel på tværgående udviklingsprojekter i perioden 2020 – 2024 har Destination Fjordlandet samarbejdet med Nationalpark Skjoldungernes land og AAU om styrket adgang til nationalparken med offentlig transport samt øget mobilitet. Derudover er testet tematiserede ruter via shuttlebus.

Endelig kan nævnes et løbende samarbejde mellem DOT, destinationsselskaberne og Wonderful Copenhagen om bedre formidling af offentlige transportmuligheder til udenlandske turister.

Indsatsområde 5. Øget kendskab

Tiltag i udviklingsplanen

19. Udvikling af tematiske og sammenhængende oplevelser
20. Fælles, målrettet markedsføringsindsats af ydersæsonen
21. Udvikling og synliggørelse af produkter til erhvervsturisme

Udvalgte gennemførte aktiviteter

Indsatsen med at skabe øget kendskab gennem markedsføring indgår som kerneopgave for alle destinationsselskaberne. Som noget nyt samarbejder alle destinationsselskaberne på tværs af Sjælland og øerne med VisitNordsjælland, VisitDenmark, Dansk Kyst- og Naturturisme og erhvervshusene i projektet "Strategic Marketing Alliance – Zealand" om at opkvalificere virksomhederne samt styrke kendskabet til området markant forud for etableringen af Femernforbindelsen. Projektet indebærer udvikling og markedsføring på det tyske marked fra 2024 – 2026 under et nyt og fælles brand for Sjælland og øerne. Projektet har et samlet budget på 15,6 mio. kr.

2.2

**Beslutningssag: KKR Sjællands prioriteter til
Handlingsplan 2025 i Greater Copenhagen EU Office**

Handlingsplan 2024

Greater Copenhagen EU Office

Indhold

1. Indledning	1
2. Strategiske fokusområder	2
3. Tematiske områder	6
4. Aktiviteter og organisering	9
5. Ordforklaring	11

1. Indledning

Hermed præsenteres vores handlingsplan for 2024, som beskriver, hvordan vi implementerer det andet år af Greater Copenhagen EU Office's strategi 2023-2030. Formålet med handlingsplanen er at udfolde strategiens forskellige elementer og beskrive de faste ydelser, der udgør den største del af vores arbejde, samt de tematiske områder og udvalgte handlinger, som er eksempler på vores arbejde i 2024. Handlingsplanen er udarbejdet med input fra alle vores ejere og er et værktøj til forankring i ejerkredsen, som bidrager til forventningsafstemning mellem os og ejerkredsen. Omdrejningspunktet er det fælles ejerskab og engagement i europæisk samarbejde for at nå strategiens vision om, at EU er en fælles platform til at løse samfundsudfordringer samt at skabe værdi gennem internationalisering.

Handlingsplanen sætter en retning for vores arbejde på fire strategiske fokusområder: kapacitetsopbygning, EU-hjemtag, positionering og at kommunikere succes. Alle aktiviteter relaterer sig til vores to aktivitetsområder: projektudvikling og interessevaretagelse. På de følgende sider fremhæver vi effekt og værdiskabelse af vores ydelser og matcher ejerkredsens tematiske prioriteter med EU-dagsordenen.

I juni 2024 er der valg til Europa-Parlamentet, og i efteråret udnævnes en ny Europa-Kommission. Begge dele vil forme den politiske dagsorden for 2024-29, og Kommissionens arbejdsprogram 2024 har titlen 'At opnå resultater i dag og forberede sig på fremtiden'. EU forventes fortsat at reagere hurtigt på en verden i forandring og tilpasse sig de mange udfordringer, vi står over for. Den dagsorden bruger vi bedst muligt i relation til den grønne omstilling, udviklingen i forskningspolitikken, de mange fælles sundhedsudfordringer og digital transformation.

Danmark overtager EU-formandskabet i anden halvdel af 2025. Det er vi allerede i gang med at forberede os på, og vi giver denne sjældne mulighed for synlighed og indflydelse særlig opmærksomhed.

Gennem vores aktiviteter tilstræber Greater Copenhagen EU Office at medvirke til at nå FN's verdensmål for en bedre verden i 2030. Vi arbejder også hele tiden på at være en bæredygtig, veldrevet og god arbejdsplads med plads til forskelligheder og udvikling.

Godkendt af bestyrelsen

Den 29. november 2023

2. Strategiske fokusområder

Vi har fire strategiske fokusområder: kapacitetsopbygning, EU-hjemtag, positionering og at kommunikere succes. Igennem disse områder skaber vi værdi for vores universiteter, kommuner og regioner samt innovative virksomheder i vores geografi. Vores faste ydelser er beskrevet under hvert fokusområde efterfulgt af udvalgte handlinger for 2024, som i nogle tilfælde strækker sig over flere år. De udvalgte handlinger er eksempler på vores indsatser, og listen er derfor hverken udtømmende eller endelig.

Kapacitetsopbygning

Kapacitetsopbygning er viden, kompetence og parathed til engagement i EU-muligheder.

Målsætninger:

- Sikre rettidig viden og evne til at udnytte muligheder.
- Understøtte organisatorisk parathed hos ejerkredsen.
- Levere systematisk, individuel og professionel rådgivning.

Faste ydelser

Vi afholder og deltager i oplæg, møder, workshops, webinarer, netværksarrangementer og besøgsprogrammer med ejerkredsen for at udbrede viden, metoder og værktøjer til at engagere sig i EU. Ydelserne fremmer erfaringsudveksling og netværk på tværs af ejerkredsen - både ad hoc, i vores mentorprogram for kommuner og regioner og i de faste fora: kontaktgruppen og netværket for EU-koordinatorer.

Vi indhenter og formidler viden om EU-muligheder, som har relevans for ejerkredsen. Gennem EU-netværk (ERRIN, UniLiON, IGLO), møder, konferencer og overvågning af EU-dagsordenen indhenter vi tidlig viden om muligheder og udvikling af programmer, policy, projektmuligheder og andre EU-initiativer. Vi bearbejder og målretter formidling af viden til ejerne, og ydelsen skal sikre ejernes mulighed for at kunne handle rettidigt i forhold til både kendte og nye EU-muligheder.

Vi rådgiver ejerkredsen med afsæt i ejernes individuelle behov og efterspørgsel samt vores indgående kendskab til EU-systemet, herunder beslutningsprocesser, timing, aktører, dagsordener og programmer. Ydelsen skal sikre, at ejerne uanset udgangspunkt eller forespørgsel hjælpes kompetent videre i deres EU-indsats.

Udvalgte handlinger 2024

Arrangementspulje

I 2024 åbner vi en arrangementspulje på 200.000 kr. målrettet projektledere, forskere og administrative medarbejdere. Puljen refunderer udgifter til deltagelse i begivenheder i Bruxelles f.eks. European Week of Regions and Cities eller til afholdelse af arrangementer i Østdanmark f.eks. kurser i EU-projekthåndtering eller tematiske seminarer, som informerer om EU-muligheder og fremmer forskning, innovation og udvikling. Formålet er, at deltagerne udvider deres netværk gennem mødet med eksperter fra hele Europa og EU-institutionerne, og at de styrker deres viden, kompetencer og parathed til at engagere sig i EU-muligheder.

Nordic University Days

I 2024 deltager vi i planlægningen af Nordic University Days, der samler ledelsesrepræsentanter fra universiteter i de fem nordiske lande. Arrangementet har til formål at opdatere universiteterne om EU's forsknings- og uddannelsespolitik, finansiering og EU-politiske dagsordener samt fremhæve fælles interesser og netværksudvikling i EU-institutionerne og mellem universiteterne i de nordiske lande. Arrangementet tilrettelægges i samarbejde med andre Bruxelles-baserede universitetskontorer fra Finland, Norge og Sverige samt rektorkollegierne i de fem nordiske lande.

EU-hjemtag

EU-hjemtag er EU-ansøgningsforløb, der skaber samfundsudvikling og vækst.

Målsætninger:

- Øge ejerkredsens mulighed for EU-hjemtag.
- Opsøge og hjælpe virksomheder med at opnå EU-hjemtag.
- Opbygge værdiskabende netværk til stærke partnere i Europa.
- Sikre proaktivt projektsamarbejde mellem universiteter, regioner og kommuner.

Faste ydelser

Vi matcher ejernes politiske prioriteter med EU-støttemuligheder og rådgiver om udvikling af EU-projekter, der skaber værdi for ejerkredsen gennem den nyeste viden fra frontløbere i Europa og udvikling af innovative løsninger inden for grøn omstilling, sundhed og digitalisering. Vi hjælper kommuner og regioner med at udvikle konkurrencedygtige EU-projektansøgninger gennem skræddersyet rådgivning før og under ansøgningsfasen om alt fra ideudvikling og partnervalg til feedback på ansøgning og forhandling med konsortiet. Desuden hjælper vi ejerne med at kortlægge muligheder i EU-programmerne og analysere opslag på baggrund af vores indsigt i den EU-politiske kontekst.

Vi faciliterer samarbejde mellem kommuner, regioner og universiteter for at skabe samspil mellem forskning på universiteterne og innovation i den offentlige sektor. Forprojektordningen giver projektledere mulighed for at arbejde koncentreret med at skrive konkurrencedygtige EU-ansøgninger eller tilkøbe ekstern hjælp. Samtidig giver ordningen et økonomisk incitament til forskere om at samarbejde med en østdansk region eller kommune i EU-projekter.

Vi opsøger stærke internationale samarbejdspartnere og konsortier, som tilfører værdifuld viden og erfaringer til ejerkredsen samt øger innovationshøjden i fælles projekter, der også bidrager til løsninger i europæisk sammenhæng. Kontorets placering i Bruxelles giver optimale muligheder for at opbygge internationale netværk og positionere ejerne som stærke projektpartnere over for attraktive samarbejdspartnere.

Vi igangsætter virksomhedsansøgninger gennem CopenVirk ved systematisk at opsøge relevante virksomheder i kontorets geografi og sparre med dem om, hvordan EU-støtte kan accelerere deres forretningsudvikling. Samarbejdet med private konsulenter om at validere støttechancer og modne potentielle EU-projekter har til formål at skabe både flere og bedre EU-ansøgninger fra østdanske virksomheder. Vi samarbejder tæt med Erhvervshus Hovedstaden, Erhvervshus Sjælland og lokale erhvervsfremmeaktører for at nå ud til innovative virksomheder i hele Østdanmark. Vi understøtter også EU-projekter om iværksætteri og styrkelse af innovationsøkosystemet med universiteterne og erhvervsfyrtårnene i Østdanmark.

Udvalgte handlinger 2024

Forprojektstøtte til nye typer EU-projekter

Vi hjælper endnu flere projektledere i kommuner og regioner med at realisere EU-ansøgninger ved at åbne for at søge op til 25.000 kr. til netop den type projekter. Indsatsen vil indebære promovning af EU-projektmuligheder over for særligt kommuner, der ønsker at opbygge EU-projekterfaring samt opfølgning på godkendte ansøgninger for at opbygge kapacitet til større EU-projekter.

Udvidelse af GCPHEU's geografiske kort over EU-projekter

Vi videreudvikler vores EU-projektkort på hjemmesiden ved at inkludere flere af de EU-projekter, som ejerkredsen er engageret i opdelt efter tematik og EU-program. Kortet giver inspiration til ejerkredsen og skaber et efterspurgt overblik over EU-projekterfaringerne i Østdanmark. Det kan bruges til erfaringsudveksling, ideudvikling, kommunikation og branding af ejernes kompetencer og nytteværdien af EU-projekter i den lokale geografi. Kortet er interaktivt og kan inkluderes i både mundtlige og skriftlige præsentationer.

Positionering

Positionering er forløb, der skaber indflydelse og synlighed i EU-systemet.

Målsætninger:

- Fremme ejerkredsens stemme og involvering i EU.
- Arbejde for ejerkredsens deltagelse i EU-netværk og partnerskaber.
- Synliggøre ejerkredsen som udviklere af samfundsløsninger og leverandører til forskningsbaseret politik.

Faste ydelser

Vi opsøger og rådgiver ejerne om muligheder for indflydelse på EU-policy og programprioriteter. Vi baserer rådgivningen på vores indgående viden om EU's politiske prioriteter, policy-udvikling og beslutningsprocesser inden for grøn omstilling, sundhed, digitalisering, forsknings- og uddannelsespolitik samt udvikling af støtteprogrammer. Vi identificerer indgange til EU-systemet, specifikke kanaler til indflydelse, og vi mobiliserer og faciliterer ejernes adgang til kontakter i EU-institutionerne og aktører i Bruxelles.

Vi identificerer netværk, partnerskaber og ekspertgrupper, som giver ejerne platforme til indflydelse, synlighed, viden og adgang til projekter inden for EU-prioriterede områder samt mulighed for at sætte viden, ekspertise og forskning i spil i EU's politik- og programudvikling. Vi øger viden og opmærksomhed om netværk, partnerskaber og ekspertgrupper samt engagerer, forbereder og understøtter ejerne i deres deltagelse.

Vi arrangerer events og mødeprogrammer i Bruxelles, som giver ejerne mulighed for at synliggøre styrkepositioner, initiativer, løsninger og potentialer inden for grøn omstilling, sundhed, digitalisering, forskning, uddannelse, innovation og tværregional infrastruktur. Vi identificerer og mobiliserer samarbejdspartnere, og vi udvikler og tilrettelægger mindre såvel som større arrangementer i Bruxelles, hvor ejerne deltager.

Vi udarbejder og rådgiver om skriftlige input, som sendes direkte ind til EU-beslutningstagere eller danner udgangspunkt for møder og events. Vi bistår med at udarbejde og formulere budskaber og den efterfølgende formidling, så ejernes indspil rammer modtagerne i EU-systemet bedst muligt.

Udvalgte handlinger 2024

Indspil til det næste rammeprogram for forskning og innovation, FP10

Vi forbereder, rådgiver og understøtter universiteter og regioner i at udforme indspil til FP10 - det næste rammeprogram for forskning og innovation. Europa-Kommissionen designer og udarbejder programmet i 2024/2025 gennem en forventet åben høring af interessenter i 2024, som vi forbereder input til og rådgiver ejerne om på baggrund af vores viden og intelligence. Vi positionerer desuden ejernes synspunkter og input gennem vores uformelle netværk i Bruxelles og i samarbejde med andre universitetsrepræsentationer med henblik på, at FP10 bedst muligt afspejler ejernes forskningspolitiske interesser.

Workshops og konferencer rettet mod forskningsbaseret innovation

Vi understøtter universiteterne i at forberede workshops i Bruxelles og en konference i København, der drøfter tilrettelæggelse af EU-indsatser rettet mod forskningsbaseret innovation. Arrangementerne vil skabe dialog om EU's innovationspolitik, instrumenter og merværdi i det kommende rammeprogram for forskning og innovation. Indsatsen positionerer ejernes interesser inden for forskningsbaseret innovation samt samfundsvidenskabelige og humaniorabaserede vinkler og indvirkninger på innovationsområdet.

Kommunikere succes

Vi kommunikerer succes ved at styrke bevidsthed om værdien af EU-engagement.

Målsætninger:

- Øge synlighed af potentiale i EU-muligheder hos ejerkredsens ledelser.
- Udbrede ejerkredsens EU-succeshistorier til inspiration.
- Sikre kendskab til GCPHEU's ydelser og ekspertise hos ejerkredsen.
- Øge eksternt synlighed af GCPHEU's værdi.

Faste ydelser

Vi formidler konkrete resultater og effekten af ejerkredsens EU-engagement ved at fortælle om succesfulde EU-ansøgninger og projektresultater samt engagement i EU-netværk og policy-udvikling inden for kontorets strategiske og tematiske fokusområder. Vores formidling viser værdien af EU-projekter og engagement i EU og inspirerer ledelser, fagmedarbejdere og forskere til at deltage i EU-projekter og netværk. Vi udbreder projektresultater til ejere uden for projekterne, så de opnår viden til at adressere samfundsudfordringer mere effektivt, og vi sørger for, at kontorets rolle og værdi er tydelig i vores kommunikation.

Vi formidler de gode historier gennem forskellige kanaler: nyhedsbrev, hjemmeside og sociale medier. Det sikrer, at ejerkredsen kan holde sig ajour med aktuelle muligheder og får derigennem bedre forudsætninger for at bruge kontoret aktivt. Vi kommunikerer desuden aktiviteter på eksterne kanaler og til pressen, når et budskab skal nå endnu længere ud. Vi samler resultater og indsats i vores årsberetning, som bruges til at skabe synlighed om kontorets arbejde. Årsberetningen sendes til borgmestere, kommunaldirektører, ledelser i ejerkredsen, vores netværk i Bruxelles og samarbejdspartnere i Danmark.

Vi repræsenterer ejerkredsen i netværk, på møder og til events med eksterne aktører for at synliggøre og skabe positiv opmærksomhed om ejernes kompetencer og GCPHEU som indgang til samarbejde med ejerkredsen.

Vi opretholder og udbygger relationer i ejernes organisationer, og vi har løbende kontakt med de fire universiteter, de to regioner og deres hospitaler samt de 46 kommuner, deres forsyningselskaber og private virksomheder. Vi tager med jævne mellemrum på besøg hos vores ejere og møder dem også i fora, hvor de er aktive, f.eks. i Kommunekontakttrådene. Vores medarbejdere i Danmark har særlig opmærksomhed på udvikling hos ejerne og sikrer løbende kontorets synlighed, opbygning af relationer og tilgængelighed for ejerkredsen.

Udvalgte handlinger 2024

Aktiviteter ift. EP-valg og ny Kommission

Valget til Europa-Parlamentet i 2024 og udnævnelsen af en ny Europa-Kommission er en anledning til at gøre GCPHEU og ejerkredsens prioriteter synlige for aktører i både Bruxelles og Danmark. Vi afsøger f.eks. muligheden for, i samarbejde med et eller flere universiteter, at afholde et arrangement med kandidater til Europa-Parlamentet i forbindelse med valgkampen. Vi vil også afholde et velkomstsarrangement for de nye europaparlamentarikere i Bruxelles sammen med vores kollegaer i Dacob.

Konkrete, letforståelige og relaterbare eksempler til inspiration på tværs af ejerkredsen

Vi udarbejder case-materiale fra projekter, kurser, events og lignende for at synliggøre effekten af kontorets arbejde og imødekomme behovet for konkrete, letforståelige og relaterbare eksempler på ejerkredsens engagement i EU-samarbejde. Materialet skal inspirere til nye projekter på tværs af ejerkredsen og anvendes i kontorets arbejde med at kommunikere succes.

3. Tematiske områder

Vi arbejder med temaerne **grøn omstilling, sundhed og digitalisering**, hvor ejerkredsen prioriterer at bruge EU-samarbejde til at løse samfundsudfordringer.

Grøn omstilling

Klimapolitikken i Danmark og i resten af EU er i hastig udvikling, og mange initiativer er sat i gang for at indfri målet i Paris-aftalen om at begrænse den globale opvarmning til 1,5°C og opnå klimaneutralitet i 2050. For at sætte skub i den grønne omstilling har EU's klimalov sat et mål om at blive klimaneutral i 2050 og reducere drivhusgasudledninger med minimum 55% i 2030 (Fit for 55). Ifølge arbejdsprogrammet for 2024 vil Europa-Kommissionen se på et reduktionsmål for 2040. Målet med Danmarks klimalov er at reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70% i forhold til 1990-niveauet.

EU's Grønne Pagt skal realisere klimaambitionerne, og udover lovpakken Fit for 55 består den bl.a. af EU's klimatilpasningsstrategi, strategien for bæredygtig og intelligent mobilitet, biodiversitetsstrategien for 2030, Jord til Bord-strategien samt EU's handlingsplan for cirkulær økonomi. Endelig har EU vedtaget planen RePowerEU til at spare energi, producere ren energi og sikre diversitet i vores energiforsyninger.

Initiativerne fra EU har stor indflydelse på rammevilkårene for at implementere de danske klimaambitioner og kommunale klimaplaner. F.eks. lovpakken AFIR, der sætter nationale mål for udbredelsen af infrastruktur for alternative brændstoffer og EU's direktiv om energieffektivitet, som bl.a. stiller krav om energibesparelser og renovering af offentlige bygninger.

Prioriteterne afspejles i EU's funderingsprogrammer, der understøtter førende forskningsmiljøer inden for bl.a. grøn omstilling, bæredygtige fødevarer og adfærdændringer i anvendelsen af grønne teknologier. Brug af videnskab og samarbejde på tværs af ejerkredsen er afgørende for en bæredygtig grøn omstilling, og medfinansiering fra programmerne kan bidrage til konkrete grønne tiltag i regioner og kommuner gennem borgerinddragelse og videndeling til udvikling og test af metode- og teknologiudvikling.

I 2024 har vi særligt fokus på at arbejde med implementering af kommunale klimaplaner med inddragelse af kommuner, regioner og universiteter. Vi vil rådgive fortsat om EU-støtte til erhvervsfremmeaktiviteter og erhvervsfyrtårnene Femern og Biosolutions, herunder uddannelse af kvalificeret arbejdskraft, som bidrager til den grønne omstilling.

Udvalgte handlinger 2024

Implementering af klimaplaner

Vi faciliterer samarbejde om implementering af kommunale klimaplaner på tværs af ejerkredsen med afsæt i Klimaalliansens geografiske organiseringer mellem hhv. Region Hovedstaden og KKR Hovedstaden, Region Sjælland og KKR Sjælland foruden Gate 21. Der afholdes kvartalsmæssige møder på tværs af de to regionale klimalliancer og relevante forskningsmiljøer fra universiteterne for at identificere fælles udviklingsspor og skabe et sammenhængende værditilbud.

LIFE Action for Climate Transition

For at implementere de kommunale klimaplaner hjælper vi LIFE ACT-projektansøgningen i mål. Region Hovedstaden, Region Sjælland og alle østdanske kommuner kan deltage i det landsdækkende projekt LIFE ACT, der ansøger om EU-støtte til implementering af klimaplaner. Vi bidrager gennem rådgivning, kvalitetssikring, udkast og oversættelser. Såfremt ansøgningen godkendes, hjælper vi med at oversætte krav og regler samt forberede forhandlinger med EU om indsats og budget frem mod, at projektkontrakten underskrives.

Sundhed

På sundhedsområdet arbejder regioner, kommuner og universiteter på at adressere sundhedsvæsenets og samfundets udfordringer forbundet med et stigende antal ældre med behandlingskrævende kroniske sygdomme. Multisygdom, forebyggelse af sygdomme, sundhedsfremme og håndtering af ulighed i sundhed er vigtige relaterede udfordringer.

Det danske sundhedsvæsen kæmper desuden med at rekruttere og fastholde tilstrækkeligt sundhedsfagligt personale på regionernes hospitaler og i kommunerne. Det kalder bl.a. på udvikling og implementering af innovative løsninger samt forebyggende indsatser, der kan sikre bedre og mere effektiv udnyttelse af økonomiske og personalemæssige ressourcer parallelt med opsporing og tidlig diagnostik af sygdomme samt bedre behandlingsforløb og genoptræning af patienter.

Vi arbejder proaktivt med at give input til tilrettelæggelse af opslag i Horizon Europe samt opdyrke, udvikle og rådgive om ansøgninger til Horizon Europe, EU4Health og Interreg med henblik på, at ejerne hjemtager EU-midler, der understøtter forskning, teknologiudvikling, digitalisering, innovation og afprøvning af løsninger - herunder velfærdsteknologiske løsninger og innovative indkøb, som adresserer sundhedsvæsenets udfordringer.

Mental sundhed og trivsel, særligt blandt børn og unge, har fået fornyet opmærksomhed hos kommuner, regioner og forskningsmæssigt på universiteter i kølvandet på Covid-19-krisen. I 2023 fremsatte EU en handlingsplan for området, der dækker fremme af mental sundhed, forebyggelse af psykiske sygdomme og tidlig involvering. Planen implementeres gennem projekter samt informations- og netværksaktiviteter. Vi monitorerer implementering af planen og matcher muligheder til ejernes interesser og kompetencer, herunder i samarbejde med erhvervsfyrtårnet på Life Science-området, som har fokus på mental sundhed.

Grøn omstilling af sundhedssektoren er et andet stigende og vigtigt tema hos ejerne såvel som i EU. Ejerne har bl.a. fokus på at flytte sundhedssektorens indkøb i en mere bæredygtig retning. Sundhedsvæsenets bæredygtighed er ligeledes et tiltagende vigtigt tema i Horizon Europe. Derfor arbejder vi med at positionere regionernes interesser på området over for EU-institutionerne for at skabe og forme fremtidige projektmuligheder og netværk. Desuden undersøger vi mulighederne for at udvikle ansøgninger i samarbejde med hospitalerne, som retter sig mod puljer, der støtter grøn omstilling og dermed ikke traditionelt søges af hospitalerne.

Udvalgte handlinger 2024

Screening af indkaldelser under EU4Health

Vi udvikler en systematisk screening af indkaldelser under EU4Health-programmet og matcher til ejernes interesser med henblik på at øge deltagelse i ansøgninger og projekter under EU4Health. Indsatsen skal lede til projektansøgninger inden for f.eks. implementering af løsninger og viden, ulighed i sundhed, mental sundhed og kroniske sygdomme. Indsatsen kobles til fortsat at opbygge relationer blandt Sundhedsministeriets programansvarlige såvel som i EU-institutionerne og med europæiske samarbejdspartnere gennem vores netværk.

Positionering af regionernes interesser i grønne og innovative offentlige indkøb

Vi arbejder med at positionere regionernes interesser i at mobilisere grønne og innovative offentlige indkøb, der kan bidrage til at skubbe sundhedsvæsenet i en mere miljømæssig og økonomisk samt organisatorisk bæredygtig retning. Vi udarbejder bl.a. skriftlige input og faciliterer møder og dialog med EU-institutionerne med henblik på at præge områdets udvikling og plads i sidste halvdel af Horizon Europe. Sideløbende arrangerer vi møder og/eller workshops, der faciliterer dialog mellem ejerne om udfordringer, vidensbehov og samarbejds muligheder.

Digitalisering

Digitalisering spiller en afgørende rolle i udviklingen af et bæredygtigt, innovativt og sikkert samfund. Det er en drivkraft for udviklingen i både de private virksomheder, den offentlige administration samt inden for forskning og innovation.

Kunstig intelligens spiller ofte en afgørende rolle i produktudviklingsprojekter, som vores virksomhedsservice CopenVirk hjælper virksomheder med at søge EU-støtte til. Virksomheder i hele Østdanmark kan bruge EU-støtte fra European Innovation Council og Eurostars til at udvikle nye digitale produkter, der skaber vækst og arbejdspladser, samtidig med at de løser samfundsmæssige problemstillinger. Vi samarbejder også med erhvervshusene om at hjælpe virksomhederne til at udnytte mulighederne i European Digital Innovation Hub AI-Boost og testfaciliteterne i CitCom.ai, der begge er finansieret af Digital Europe-programmet og understøtter Europa-Kommissionens politikker om Europa i den digitale tidsalder.

Stadig flere offentlige ydelser er digitaliseret. Dette har medført bedre service og færre administrative omkostninger, men det har også øget uligheden i adgangen til de offentlige ydelser. Vi vil derfor samarbejde med kommuner og regioner om at skabe EU-projekter på både uddannelses- og sundhedsområdet, der skal løfte borgernes digitale færdigheder bredt set samt forbedre den digitale kommunikation med borgerne for dermed at skabe større lighed i adgangen til offentlige ydelser. Sådanne projekter kan støttes af EU-programmer som Erasmus+, Digital Europe og Horizon Europe.

Digitaliseringsområdet giver gode muligheder for at skabe EU-projekter på tværs af ejerkredsen, og vi vil udnytte vores kendskab til ejerne til at matche kommuner og regioner med relevante forskningsmiljøer. Digitaliseringen driver også innovation inden for sundhed og grøn omstilling, og vi vil derfor understøtte ejerkredsen i at udnytte mulighederne for at skabe samfundsmæssige forandringer på disse områder gennem øget digitalisering. Dette afspejler EU's dagsordener om 'Twin Transition', Det europæiske sundhedsdatarum og Digital Sundhed, og projekter kan støttes af EU-programmer som Horizon Europe, Digital Europe, EU4Health og Life.

Den nye globale virkelighed og Danmarks medlemskab af EU's samarbejde om sikkerhed og forsvar har rykket forsvar og cybersikkerhed højere op på forskningsdagsordenen i EU og blandt universiteterne i ejerkredsen. Vi vil sikre, at vores ejerkreds er strategisk placeret i stærke forskningskonsortier på det digitale område og formidle rettidig viden til ejerne om politiske områder såsom Chips Act, forordningen om kunstig intelligens, den europæiske datastrategi samt den europæiske indsats inden for kvanteteknologi.

Udvalgte handlinger 2024

Opkvalificering af digitale færdigheder for at reducere ulighed

Vi iværksætter en ekstra indsats for at skabe EU-projekter, der kan hjælpe borgere med at opnå digitale færdigheder, så der skabes lige adgang til kommuner og regioners ydelser. Det indebærer en opsøgende indsats over for relevante organisationer i Østdanmark og forventes at lede til EU-ansøgninger, der opbygger digitale færdigheder bredt i befolkningen. Dette fokus forventes også at være ekstra relevant for kommuner, der ellers kan have svært ved at deltage i EU-projekter.

Fokuseret indsats på European Defence Fund

Vi arbejder på at involvere forskere i Den Europæiske Forsvarsfond gennem kapacitetsopbygning, indsamling af baggrundsviden, information om programmet og netværksopbygning. Dette vil ske i samarbejde med Nationalt Forsvarsteknologisk Center (NFC) og andre danske og europæiske aktører på området. Formålet med indsatsen er at positionere forskningsmiljøer i ejerkredsen til bedre at koordinere og deltage som partnere i forskningsprojekter om f.eks. spinoff-teknologier, der blandt andet er støttet af Den Europæiske Forsvarsfond, Digital Europe og Horizon Europe.

Tværgående dagsordener

Ud over de tre temaer arbejder vi med tværgående dagsordener, som i 2024 er særligt relevante for vores ejerkreds.

Europa-Parlamentsvalget i juni 2024 introducerer 15 ny- eller genvalgte danske europaparlamentarikere (MEP'er). Vi vil indgå i dialog med de nye MEP'er om vores ejeres styrkepositioner og europæiske ambitioner. Derudover nedsætter Europa-Kommissionen sit nye Kommissærkollegium bestående af repræsentanter fra de 27 medlemslande for en ny femårig periode. Med den nye Kommission følger bl.a. en ny fordeling af ansvarsområder og nye prioriteter for 2024-2029, som vi vil følge tæt.

Forud for Danmarks EU-formandskab i andet halvår af 2025 forfølger vi muligheder for at positionere ejerkredsen. EU-formandskabet skaber en platform for indflydelse og synlighed, som kun kommer hvert 13. år. Vi samarbejder om indsatsen i regi af Dacob og med tæt kontakt til Danmarks Faste Repræsentation ved EU. Ejerkredsen involveres og holdes løbende orienteret for især at sikre dem synlighed og udbytte af formandskabet.

På forsknings- og innovationsområdet pågår arbejdet med at implementere Det Europæiske Forskningsrum (ERA), der både på EU- og nationalt plan indebærer vigtige rammevilkår for forskning. Samtidig udrulles initiativer under Den Europæiske Innovationsdagsorden, hvor bl.a. investeringer i virksomheder og innovationsmiljøer skal bringe EU i front og understøtte den grønne og digitale omstilling. Inden for uddannelse ønsker Europa-Kommissionen at realisere Det Europæiske Uddannelsesområde i 2025 særligt via tilskudsprogrammer og alliancer mellem europæiske universiteter.

4. Aktiviteter og organisering

Vi arbejder med **projektudvikling** og **interessevaretagelse** for at opnå målsætningerne i strategien.

PROJEKTUDVIKLING

Projektudvikling vedrører alle de strategiske fokusområder: kapacitetsopbygning, EU-hjemtag, positionering og at kommunikere succes. Målgruppen er primært regioner, kommuner og virksomheder samt facilitering af fælles EU-ansøgninger med flere ejeres deltagelse. Økonomisk støtte fra forprojektordningen og rådgivning gennem virksomhedsservicen CopenVirk vedrører også projektudvikling.

Vi arbejder hovedsageligt med følgende EU-programmer: Horizon Europe, Digital Europe, Interreg, LIFE, ELENA, CEF, Innovation Fund, URBACT, EU4Health, European Defence Fund og Erasmus+.

INTERESSEVARETAGELSE

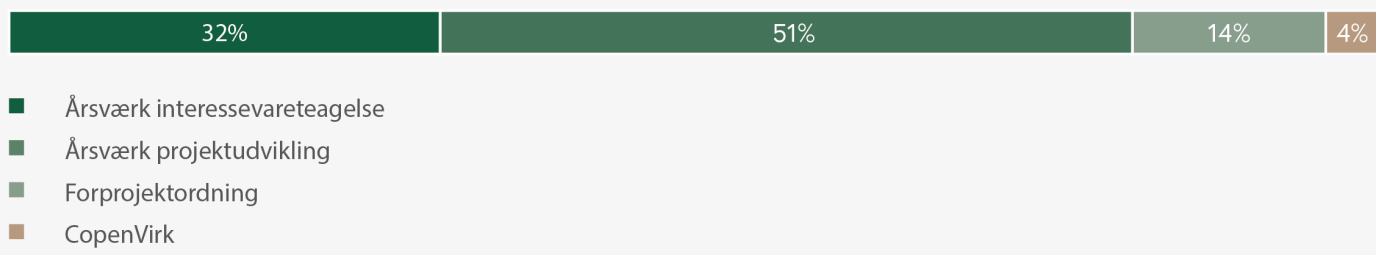
Interessevaretagelse vedrører de strategiske fokusområder: kapacitetsopbygning, positionering og at kommunikere succes. Målgruppen er hovedsageligt universiteter og hospitaler samt interessenter i tværregionale infrastrukturprojekter.

Vi arbejder med EU's forskningspolitiske prioriteter i Horizon Europe 2021-2027, det kommende ramme-program FP10 og dets tværgående prioriteter som integration af Social Science and Humanities (SSH). Vi arbejder også med programmerne Digital Europe, EU4Health, European Defence Fund og Erasmus+ i relation til European University Initiative. Vi understøtter ejerkredsens tværregionale transportinfrastrukturprojekter ved at engagere regioner og kommuner i tilpasning af EU-lovgivning (TEN-T) og CEF.

AKTIVITETSOMRÅDERNES SAMMENHÆNG TIL GCPHEU'S BUDGET 2024

GCPHEU's samlede udgifter for 2024 er budgetteret til 17,5 mio. kr. Kontorets indtægter for 2024 består af kontingentbetalinger på 16,3 mio. kr., og forskel på indtægter og udgifter dækkes af egenkapitalen (1,2 mio. kr.). Fordelingen af kontingent er følgende: 20% fra universiteter, 41% fra regioner og 39% fra kommunerne.

Budgetfordeling på årsværk og projekter 2024

NETVÆRKSÅKTIVITETER

Vores netværksaktiviteter er afgørende for at indhente intelligence, relationer til projektpartnere og udbygning af påvirkningskanaler. Vi bygger bro mellem EU-aktører og vores ejerkreds og samarbejder med en række nøgleaktører i Danmark.

I Bruxelles samarbejder vi med Europa-Kommissionen, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Regionsudvalget og den Europæiske Investeringsbank, Danmarks Faste Repræsentation ved EU, Danmarks Ambassade i Belgien og DANRO. Det danske Dacob-samarbejde er værdifuldt og vigtigt, ligesom vi samarbejder med andre regionale kontorer, det regionale netværk ERRIN, universitetsnetværket UnLiON, storbynetværket Eurocities og hovedstædernes CCRN samt de mange forskellige repræsentationskontorer.

I Danmark har vi udover tæt kontakt med vores ejerkreds løbende kontakt til aktører som UFM, deres EU-DK Support-netværk, Horizon Europe-referencegrupper og andre dele af centraladministrationen samt National Contact Points. Desuden har vi kontakt til Danske Universiteter, Innovationsfonden, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, Copenhagen Capacity, Greater Copenhagen Committee, STRING, Gate 21, erhvervshusene, lokale erhvervsfremmeaktører, erhvervsfyrtårnene og erhvervsklynger.

ORGANISATORISK PLAN

Foruden ovennævnte faste ydelser og udvalgte handlinger planlægger vi i 2024 at afholde ordinær generalforsamling, tre bestyrelsesmøder og tre styregruppemøder. Årets sidste bestyrelsesmøde planlægges til afholdelse i Bruxelles kombineret med et mødeprogram for både bestyrelse og styregruppe. Der bruges betydelige ressourcer på disse opgaver, der fordeler sig over året som angivet i nedenstående tabel:

Generalforsamling, styregruppe- og bestyrelsesmøder

Tidspunkt	Møde
6. marts	1. styregruppemøde
18. marts	1. bestyrelsesmøde
Inden 1. juli	Ordinær generalforsamling
10. juni	2. styregruppemøde
20. juni	2. bestyrelsesmøde
4. november	3. styregruppemøde
20.-21. november	3. bestyrelsesmøde og tur

Kontaktgruppe- og netværksmøder med EU-koordinatorer

Tidspunkt	Møde
1. kvartal	1. kontaktgruppemøde
1. halvår	Netværksmøde for EU-koordinatorer
2. kvartal	2. kontaktgruppemøde
3. kvartal	3. kontaktgruppemøde
2. halvår	Netværksmøde for EU-koordinatorer
4. kvartal	4. kontaktgruppemøde

Der sættes løbende ressourcer af til driften af kontoret, ligesom økonomistyring, regnskab og revision er tilbagevendende årlige opgaver. Hvert efterår udarbejdes en handlingsplan for det kommende år. Input til Handlingsplan 2025 påbegyndes i sensommeren 2024 ved at konsultere ejerkredsen og bygge videre på de opnåede erfaringer.

5. Ordforklaring

NETVÆRK

CCRN (Capital Cities & Regions Network) er det uformelle netværk af hovedstæder og regioner i EU- og EØS-lande, der samarbejder for at fremme fælles interesser på EU-plan og udtrykke behovet for en særskilt by-dimension i EU's samhørighedspolitik.

Dacob er et samarbejde mellem repræsentationer for danske kommuner, regioner og universiteter i Bruxelles. Samarbejdet består af: Central Denmark EU Office, Greater Copenhagen EU Office, Norddanmarks EU-kontor, South Denmark European Office og Aalborg Universitet.

EARMA er den europæiske forening for forskningsrådgivere og administratorer fra omkring 350 organisationer fra 40 lande.

ERRIN (European Regions Research and Innovation Network) er et netværk i Bruxelles, der skaber en platform, hvor omkring 120 regionale organisationer fra ca. 20 lande mødes og samarbejder i tematiske arbejdsgrupper. Målet med ERRIN er at styrke regionale og lokale dimensioner i EU's forsknings- og innovationspolitik og programmer.

Eurocities er et netværk af over 200 større byer i 38 lande, der arbejder sammen for at inspirere hinanden, udveksle erfaringer, analysere fælles problemer og udvikle innovative løsninger gennem en bred vifte af fora, arbejdsgrupper, projekter, aktiviteter og arrangementer.

European University Initiative er en del af Erasmus+, hvor uddannelsesinstitutioner, studenterorganisationer, medlemslande og Europa-Kommissionen samarbejder om at booste excellence-dimensionen af videregående uddannelse, forskning og innovation og giver mulighed for tværnationalt samarbejde mellem højere uddannelsesinstitutioner i Europa.

IGLO (Informal Group of R&I Liaison Offices) er en uformel sammenslutning af Bruxelles-baserede nationale repræsentationer. Formålet med IGLO er at lette og forbedre interaktionen, informationsudvekslingen og samarbejdet mellem medlemmer af IGLO, deres nationale forskningssystemer og de europæiske institutioner.

Kontaktgruppen (KG) er en intern gruppe, som består af to forskningsstøtter fra hver af de fire universiteter og de to regioner i ejerkredsen. KG er sparrings- og samarbejdspartner for GCPHEU's interessevaretagelsesteam.

Netværk for EU-koordinatorer (netværksgruppe) består af EU-koordinatorer fra kommuner og regioner og er bindeled mellem GCPHEU og organisationerne i ejerkredsen.

UnLiON er et uformelt netværk af ca. 50 universitetsrepræsentationer i Bruxelles, der sammen repræsenterer 150 excellence-universiteter i Europa og Japan. Netværket arbejder med forskellige forskningspolitiske emner, og deltagerne deler viden og plejer samarbejde og relationer til EU-beslutningstagere.

EU-PROGRAMMER

CEF (Connecting Europe Facility) er et EU-finansieringsinstrument til at fremme vækst, job- og konkurrenceevne gennem målrettede infrastrukturinvesteringer på europæisk plan. Det støtter udviklingen af stærke, bæredygtige og effektivt sammenkoblede transeuropæiske netværk inden for transport, energi og digitale tjenester.

Digital Europe Programme er et program, som støtter gennemførelsen af det digitale indre marked ved at forbinde Europa digitalt til gavn for borgere, virksomheder og offentlige forvaltninger.

ELENA (European Local ENergy Assistance) yder teknisk bistand til energieffektivitet og investeringer i vedvarende energi rettet mod bygninger og innovativ by-transport. Både den private og den offentlige sektor er støtteberettigede.

Erasmus+ er EU's program til støtte for uddannelse, ungdom og idræt. Programmet for 2021-2027 har styrket fokus på inklusion og mangfoldighed, den grønne og den digitale omstilling samt fremme af unges deltagelse i det demokratiske liv.

EU4Health støtter projekter på sundhedsområdet med relation til folkesundhed og sundhedstrusler på tværs af lande. Programmets interessenter tæller myndigheder, civilsamfundet og patientorganisationer, forskere og sundhedsfaglige organisationer.

European Defence Fund fremmer samarbejde mellem virksomheder og forskningsaktører med geografisk tilhørsforhold til EU. Den støtter forskning og udvikling og state-of-the-art forsvarsteknologi og udstyr.

Horizon Europe er EU's rammeprogram for forskning og innovation for perioden 2021-2027. Programmet støtter bl.a. grundforskning, forskermobilitet, samarbejdsprojekter med fokus på globale udfordringer samt innovationsprojekter. Efterfølgeren benævnes ind til videre som FP10.

Innovation Fund er et støtteprogram med fokus på innovative lavudledningsteknologier. Fonden finansierer både projekter i mindre og stor skala.

Interreg er et interregionalt samarbejdsprogram medfinansieret af EU. Det har til formål at udvikle og levere bedre politik og skabe et miljø, hvor der er mulighed for at dele løsninger på regionale udviklingsproblematikker.

LIFE er EU's finansieringsinstrument til miljø- og klimaindsats. Det generelle mål for LIFE er at bidrage til implementering, opdatering og udvikling af EU's miljø- og klimapolitik og lovgivning ved at medfinansiere projekter med europæisk merværdi.

URBACT muliggør samarbejde og ideudveksling mellem byer inden for tematiske netværk ved at opbygge færdigheder hos lokale interessenter i udformningen og implementeringen af integrerede politikker og ved at dele viden og god by-praksis.

2.2

**Beslutningssag: KKR Sjællands prioriteter til
Handlingsplan 2025 i Greater Copenhagen EU Office**

BESTYRELSENS PRIORITETER TIL HANDLINGSPLAN 2025

Hver ejer bedes melde tre prioriteter ind, som kan være nye eller en videreførelse af prioriteter fra tidligere år. De tre prioriteter skal være relevante for vores tre tematiske fokusområder (grøn omstilling, sundhed, digitalisering) eller den forskningspolitiske dagsorden. Når vi har modtaget jeres input, vil vi på kontoret arbejde videre med at omsætte dem til handlinger. Det er derfor vigtigt, at jeres prioriteter repræsenterer ønsker til fokusområder frem for konkrete handlinger.

Vi minder om, at handlingerne i handlingsplanen er eksempler på vores indsatser, så vi kan godt arbejde videre med prioriteter, selvom de ikke er afspejlet 1:1 i en beskrevet handling. Derudover vil det danske formandskab i 2025 naturligvis også præge kontorets aktiviteter og dermed handlingsplanen.

Fra borgmester Marie Stærke, Køge Kommune, repræsentant for KKR Sjælland i GCPHEU's bestyrelse

Tematiske områder	Bestyrelsens prioriteter
Grøn omstilling	Klimahandlinger - Understøttelse af kommuners og regioners arbejde med realisering af klimahandleplaner under Klimaalliancen (DK2020)
Sundhed	Udvikling af det nære sundhedsvæsen – videre udvikling af et bæredygtigt nært sundhedsvæsen med lige adgang til sundhedsydelser af høj kvalitet for alle borgere uanset bopæl, alder og sundhedssituation.
Digitalisering	Lighed i digitalisering gennem øgede digitale kompetencer hos borgerne, så de kan få øget gavn af digitale velfærdstilbud ikke mindst på sundhedsområdet og ift. uddannelse.
Forskningsdagsorden	...

2.4

Beslutningssag: Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025

Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025 i Region Sjælland

Dato: 31. juli 2024

Sags ID: SAG-2022-03430
Dok. ID: 3478577

E-mail: STNH@kl.dk
Direkte: 3370 3231

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1

Kommune	Social- og sundhedshjælpere		Social- og sundhedsassistenter	
	Dimensionering 2024	Dimensionering 2025	Dimensionering 2024	Dimensionering 2025
Greve	23	23	49	49
Køge	30	30	63	63
Roskilde	44	44	90	90
Solrød	10	10	22	22
Odsherred	23	23	47	47
Holbæk	37	38	78	78
Faxe	23	23	45	45
Kalundborg	29	29	58	58
Ringsted	16	16	32	32
Slagelse	44	44	87	87
Stevns	14	14	29	29
Sorø	16	16	32	32
Lejre	14	14	31	31
Lolland	32	32	61	61
Næstved	46	47	89	89
Guldborg-sund	43	43	81	81
Vordingborg	30	30	61	61
I alt	474	476	955	955

2.4

Beslutningssag: Fordeling af lærepladser på SOSU-uddannelserne for 2025

KKR Sjælland, fordeling af lærepladser 2023 og 2024 social- og sundhedshjælpere *

	Dimensionering i 2023 og 2024	Realiserede lærepladser 2023	Realiserede lærepladser 2024
Greve	23	23+	28 pr. 23.07.24
Køge	30	27	30 pr. 23.07.24
Roskilde	44	59 (heraf 10 EUV1)	51 (heraf 23 EUV1) pr. 23.07.24
Solrød	10	20	10 pr. 23.07.24
Odsherred	23	37	24 pr. 08.07.24
Holbæk	37	38	27 pr. 08.07.24
Faxe	23	27	29 pr. 23.07.24
Kalundborg	29	32	26 pr. 23.07.24
Ringsted	16	18	20 pr. 08.07.24
Slagelse	44	25	43 pr. 08.07.24
Stevns	14	11	11 pr. 08.07.24
Sorø	16	12	17 pr. 08.07.24
Lejre	14	16	14 pr. 08.07.24
Lolland	32	51	43 pr. 23.07.24
Næstved	46	49	54 pr. 23.07.24
Guldborgsund	43	46	38 pr. 23.07.24
Vordingborg	30	46	43 pr. 23.07.24
I alt	474	534	524

KKR Sjælland, fordeling af lærepladser 2023 og 2024 – social- og sundhedsassistent *

	Dimensionering i 2023 og 2024	Realiserede lærepladser 2023	Realiserede lærepladser 2024
Greve	49	49	28 pr. 23.07.24
Køge	63	60	50 pr. 23.07.24
Roskilde	90	107	74 pr. 23.07.24
Solrød	22	31	19 pr. 23.07.24
Odsherred	47	37	34 pr. 08.07.24
Holbæk	78	80	56 pr. 08.07.24
Faxe	45	43	32 pr. 23.07.24
Kalundborg	58	45	14 pr. 23.07.24
Ringsted	32	31	26 pr. 08.07.24
Slagelse	87	75	31 pr. 08.07.24
Stevns	29	10	7 pr. 23.07.24
Sorø	32	31	23 pr. 23.07.24
Lejre	31	25	29 pr. 08.07.24
Lolland	61	41	33 pr. 23.07.24
Næstved	89	40	53 pr. 23.07.24
Guldborgsund	81	64	51 pr. 23.07.24
Vordingborg	61	41	35 pr. 23.07.24
I alt	955	810	595

* Med forbehold for enkelte fejl.

2.5

**Orienteringssag: Fordeling af praktikpladser
socialrådgivere og sundhedsplejersker**

Ny fordeling af kommunale praktikpladser til socialrådgiveruddannelsen Absalon

Kære Anne Andersen

På vegne af Absalon skal jeg høre, om vi kan få følgende punkt på mødet i KKR Sjællands administrative uddannelsesgruppe 13. august 2024?

Punkt: Tilsagn om kommunale praktikpladser til socialrådgiveruddannelsen Absalon ved Centerchef for Socialt Arbejde Anne Rovsing, Centerchef for Socialt Arbejde, Professionshøjskolen Absalon

Sagsfremstilling

Om socialrådgiveruddannelsen og dens praktik

Hvert halvår optages der studerende på socialrådgiveruddannelsen Absalon i Nykøbing Falster, Slagelse og Roskilde. Socialrådgiveruddannelsen er på syv semestre (3,5 år) med en ulønnet praktik på 4. semester. Sommerstartere er derfor i praktik i forårssemesteret (FS) og vinterstartere i efterårssemesteret (ES), hvilket fremgår af følgende model:

Model 1: I hvilket semester skal sommer- og vinterstartere i praktik?

	1. sem teori	2. sem teori	3. sem teori	4. sem praktik	5. sem teori	6. sem teori	7. sem teori
Sommerstartere	ES	FS	ES	FS	ES	FS	ES
Vinterstartere	FS	ES	FS	ES	FS	ES	FS

Et øget optag på socialrådgiveruddannelsen

I løbet af de sidste tre år har vi optaget flere studerende på uddannelsen, hvilket fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Studerende pr. optag

Sommeroptag 2021: 183 studerende	Vinteroptyag 2022: 137 studerende
Sommeroptag 2022: 184 studerende	Vinteroptyag 2023: 147 studerende
Sommeroptag 2023: 235 studerende	Vinteroptyag 2024: 165 studerende

Behovet for praktikpladser

Vores prognoser angiver, at ca. 90 % af dem der starter på socialrådgiveruddannelsen, fortsat er på uddannelsen ved indgangen til 4. semester. Et estimeret antal studerende der skal i praktik fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Estimeret antal studerende ved indgangen til 4. semester

Sommeroptag: $(90/100) \times 235 = 212$ studerende
Vinteroptyag: $(90/100) \times 165 = 149$ studerende

Absalon har behov for en praktikgrad i kommunerne i Region Sjælland på 83 %. (Til orientering fordeles de restende 17 % hovedsagelig til NGO'er, private, selvejende

og statsejede organisationer i Region Sjælland). Det er vores erfaring, at kommunerne er glade for at modtage praktikanter fra socialrådgiveruddannelsen, da det aflaster øvrige medarbejdere og styrker rekrutteringen af nye medarbejdere.

Tabel 3: Estimeret antal studerende ved indgangen til 4. semester som skal i praktik i en kommune i Region Sjælland

Sommeroptag: $(83/100) \times 212 = 176$ studerende
Vinteroptag: $(83/100) \times 149 = 124$ studerende

Tabel 4 fremstiller da det nye fordelingstal baseret på befolkningsfordelingen i Region Sjælland 2024.

Tabel 4: Forslag til kommunal fordelingsnøgle af praktikpladser i Region Sjælland

Region Sjælland	Befolkning pr. 1. juni 2024	Procentdel ud fra befolkning i hele Regions Sjælland 2024	Praktikpladser forårssemester (opstart pr. 1.1.2025)	Praktikpladser efterårssemester (opstart pr. 1.7.2025)
Faxe	37.705	4,4	8	5
Greve	52.400	6,1	11	8
Guldborgsund	59.613	7,0	12	9
Holbæk	74.164	8,7	15	11
Kalundborg	48.331	5,7	10	7
Køge	62.947	7,4	13	9
Lejre	29.397	3,5	6	4
Lolland	39.580	4,7	8	6
Næstved	84.718	10,0	18	12
Odsherred	32.493	3,8	7	5
Ringsted	36.358	4,3	8	5
Roskilde	91.200	10,7	19	13
Slagelse	80.134	9,4	17	12
Solrød	24.609	2,9	5	4
Sorø	30.601	3,6	6	4
Stevens	23.595	2,8	5	3
Vordingborg	45.637	5,4	10	7
Regions Sj.	810.765	100	178	124

I tabellen nedenfor fremgår forandringen fra den tidligere fordelingsnøgle til den nye, dvs. antallet af yderligere praktikpladser, som vi beder om, at hver kommune stiller til rådighed.

Tabel 5: Ændring i fordelingsnøgle fra 2017 til 2025

Region Sjælland	Praktikpladser forårssemester (opstart pr. 1.1.2025)	Praktikpladser forårssemesterbesluttet 2017	Ændring fra 2017 til 2025 for forårssemester	Praktikpladser efterårssemester (opstart pr. 1.7.2025)	Praktikpladser efterårssemester besluttet 2017	Ændring fra 2017 til 2025 for efterårssemester
Faxe	8	6	+2	5	5	0
Greve	11	7	+4	8	6	+2
Guldborgsund	12	10	+2	9	8	+1
Holbæk	15	11	+4	11	9	+2
Kalundborg	10	7	+3	7	6	+1
Køge	13	10	+3	9	8	+1
Lejre	6	4	+2	4	4	0
Lolland	8	7	+1	6	6	0
Næstved	18	12	+6	12	9	+3
Odsherred	7	4	+3	5	4	+1
Ringsted	8	6	+2	5	5	0
Roskilde	19	15	+4	13	12	+1
Slagelse	17	13	+4	12	11	+1
Solrød	5	3	+2	4	2	+2
Sorø	6	5	+1	4	4	0
Stevens	5	3	+2	3	3	0
Vordingborg	10	8	+2	7	6	+1
Regions Sj.	178	131	+47	124	108	+16

Indstilling

Professionshøjskolen Absalon indstiller, at *KKR Sjællands administrative uddannelsesgruppe* tager den nye fordelingsnøgle af praktikpladser på socialrådgiveruddannelsen til orientering.

Professionshøjskolen Absalon indstiller desuden til, at *KKR Sjællands administrative uddannelsesgruppe* drøfter og giver tilsagn om at stille de nødvendige praktikpladser til rådighed.

Bilag 1: Historiske udregninger (besluttet 2017)

Status over praktikpladser på Absalons socialrådgiveruddannelse besluttet 2017

Region Sjælland	Befolkning pr. 1. april 2016	Procentdel ud fra befolkning i hele Regions Sjælland 2016	Praktikpladser forårssemesterbesluttet 2017	Praktikpladser efterårssemester besluttet 2017
Faxe	35.659	4,3	6	5
Greve	49.610	6,0	7	6
Guldborgsund	61.091	7,4	10	8
Holbæk	70.118	8,5	11	9

Kalundborg	48.773	5,9	7	6
Køge	59.886	7,2	10	8
Lejre	27.333	3,3	4	4
Lolland	42.560	5,1	7	6
Næstved	82.434	9,9	12	9
Odsherred	32.777	4,0	4	4
Ringsted	34.087	4,1	6	5
Roskilde	86.431	10,4	15	12
Slagelse	78.276	9,4	13	11
Solrød	21.897	2,6	3	2
Sorø	29.559	3,6	5	4
Stevens	22.300	2,7	3	3
Vordingborg	45.849	5,5	8	6
Regions Sj.			131	108

2.5

**Orienteringssag: Fordeling af praktikpladser
socialrådgivere og sundhedsplejersker**

Sundhedsplejersker fordeling 15 pladser årligt

nuværende 2018

	Befolkningstal pr. januar 2018M01	pct.fordeling	fordeling af		præcis fordeling af		forslag til fordeling af	
			2 års optag	2 års optag	fordeling af	fordeling af	studerende optaget	studerende optaget
							1. år	2. år
Greve	49974	6,0	1,80	2	2	1		1
Køge	60356	7,2	2,17	2	2	1		1
Lejre	27544	3,3	0,99	1	1			1
Roskilde	87382	10,5	3,14	3	3	2		1
Solrød	22518	2,7	0,81	1	1			1
Faxe	36139	4,3	1,30	1	1	1		
Guldborgsund	61219	7,3	2,20	2	2	1		1
Holbæk	70983	8,5	2,55	2	2	1		1
Kalundborg	48982	5,9	1,76	2	2	1		1
Lolland	41982	5,0	1,51	2	2	1		1
Næstved	82938	9,9	2,98	3	3	1		2
Odsherred	33083	4,0	1,19	1	1	1		
Ringsted	34473	4,1	1,24	1	1			1
Slagelse	78968	9,5	2,84	3	3	2		1
Sorø	29669	3,6	1,07	1	1			1
Stevns	22727	2,7	0,82	1	1	1		
Vordingborg	46087	5,5	1,66	2	2	1		1
i alt	835024	100			30		15	15

30

Sundhedsplejersker forslag til fordeling 15 pladser årligt

ny beregning med opdateret befolkningstal 2024

	Befolkningstal pr. januar 2024M01	pct.fordeling	fordeling af		præcis fordeling af		forslag til fordeling af	
			2 års optag	2 års optag	fordeling af	fordeling af	studerende optaget	studerende optaget
							1. år	2. år
Greve	52157	6,1	1,83	2	2	1		1
Køge	62848	7,4	2,21	2	2	1		1
Lejre	29347	3,4	1,03	1	1			1
Roskilde	90931	10,7	3,20	3	3	2		1
Solrød	24579	2,9	0,86	1	1			1
Faxe	37753	4,4	1,33	1	1	1		
Guldborgsund	59759	7,0	2,10	2	2	1		1
Holbæk	74129	8,7	2,61	3	3	1		2
Kalundborg	48309	5,7	1,70	2	2	1		1
Lolland	39632	4,6	1,39	1	1	1		0
Næstved	84747	9,9	2,98	3	3	1		2
Odsherred	32605	3,8	1,15	1	1	1		
Ringsted	36356	4,3	1,28	1	1			1
Slagelse	79923	9,4	2,81	3	3	2		1
Sorø	30478	3,6	1,07	1	1			1
Stevns	23649	2,8	0,83	1	1	1		
Vordingborg	45751	5,4	1,61	2	2	1		1
i alt	852953	100			30		15	15

30

2.7

Orienteringssag: Ny Kapacitetsplan for fysioterapi

Kapacitetsplan for Fysioterapi 2025 - Region Sjælland

Indhold

1. Resumé og anbefalinger	3
1.1 Resumé	3
1.2 Anbefalinger	3
2. Kapacitetsbeskrivelse – Speciale 51 og 62	4
3. Ridefysioterapi – Speciale 57 og 65	9
4. Fysioterapi i kommunerne	10
Faxe Kommune	11
Greve Kommune	12
Guldborgssund Kommune	13
Holbæk Kommune	14
Kalundborg Kommune	15
Køge Kommune	16
Lejre Kommune	17
Lolland Kommune	18
Næstved Kommune	19
Odsherred Kommune	20
Ringsted Kommune	21
Roskilde Kommune	22
Slagelse Kommune	23
Solrød Kommune	24
Sorø Kommune	25
Stevns Kommune	26
Vordingborg Kommune	27
5. Økonomi og nynedsættelser	28
5.2 Nynedsættelser	28
5.3 Samlet Kapacitet	30

1. Resumé og anbefalinger

1.1 Resumé

Kapitel 2 beskriver omfanget af den fysioterapeutiske kapacitet i praksissektoren i Region Sjælland på Speciale 51 og 62, indeholdende kortoversigter, kapacitetsoversigter mm.

Kapitel 3 indeholder en beskrivelse af kapaciteten på ridefysioterapi i Region Sjælland og kommunerne på Speciale 57 og 65.

Kapitel 4 giver et overblik over fordelingen af fysioterapeutiske tilbud i kommunerne.

Kapitel 5 er et økonomiafsnit, hvor muligheden og kriterier for nynedsættelser beskrives herunder vurderingen af den samlede kapacitet på området.

1.2 Anbefalinger

Nynedsættelser

På baggrund af talmaterialet i Kapacitetsplanen for fysioterapi, beskrevet i Kapitel 2-4 gives der en faglig anbefaling om tildeling af 1 kapacitet på speciale 62 samt 0,5 kapacitet til speciale 51 til kommunerne: Vordingborg, Faxe, Stevns Kommune. Disse 3 kommuner ligger højest i antal borgere pr. kapacitet både på speciale 51 og speciale 62. Denne faglige anbefaling skal ses i lyset af et ønske om lige adgang til sundhedstilbud i hele regionen.

Det er muligt at tildele midlerne på flere andre måder – og det er muligt for de 17 kommuner at byde ind på ønsket kapacitet i høringsprocessen, da der er mulighed for yderligere tildeling af kapacitet udover de anbefalede forhold.

2. Kapacitetsbeskrivelse – Speciale 51 og 62

Der er kommet ny overenskomst på fysioterapiområdet pr. 1. januar 2024, som har ændret væsentligt på det tidligere kapacitetsbegreb. Kapacitet er fremadrettet opdelt på knækgrænser for speciale 51 og speciale 62.

En kapacitet på speciale 51 (Almindelig fysioterapi) svarer pr. 1. april 2024 til 419.484 kr. uden patientandel.

En kapacitet på speciale 62 (Vederlagsfri fysioterapi) svarer pr. 1. april 2024 til 1.067.003 kr.

Fysioterapiklinikkerne har fået tildelt en kapacitet på hvert speciale, som de kan gange med de pristalsregulerede knækgrænser, som de centrale parter løbende melder ud. På den måde kan klinikkerne beregne deres gældende knækgrænser.

Det er muligt for klinikkerne at levere fysioterapi udover de fastsatte knækgrænser. Men den enkelte klinik vil blive sat ned i honorar med 40 %, for den del af omsætningen som overskrider knækgrænsens niveau.

Samlet kapacitet pr. 1. januar 2024

Almindelig fysioterapi: 173,41

Vederlagsfri fysioterapi: 149,15

Udgifterne til almindelig fysioterapi (Speciale 51) afholdes via en regional andel og en patientandel.

Speciale 51 – Fordeling af kapacitet på kommuneniveau ift. antal borgere

	Indbyggere:	Samlet kapacitet	Borgere pr. kapacitet
Roskilde	90.931	21,93	4.146
Næstved	84.747	15,59	5.436
Slagelse	79.923	14,99	5.332
Holbæk	74.129	15,78	4.698
Køge	62.848	13,07	4.809
Guldborgsund	59.759	10,72	5.575
Greve	52.157	12,88	4.050
Kalundborg	48.309	10,24	4.718
Vordingborg	45.751	5,44	8.410
Lolland	39.632	7,13	5.559
Faxe	37.753	5,48	6.889
Ringsted	36.356	8,39	4.333
Odsherred	32.605	8,79	3.709
Sorø	30.478	6,44	4.733
Lejre	29.347	6,41	4.578
Solrød	24.579	6,65	3.696
Stevns	23.649	3,48	6.796
	I alt: 852.953	I alt: 173,41	Gns. 5.145

Befolkningsdata fra dst.dk pr. 1. januar 2024 – (1 kapacitet på speciale 51 svarer til 419.484 kr. uden patientandel i april 2024-niveau)

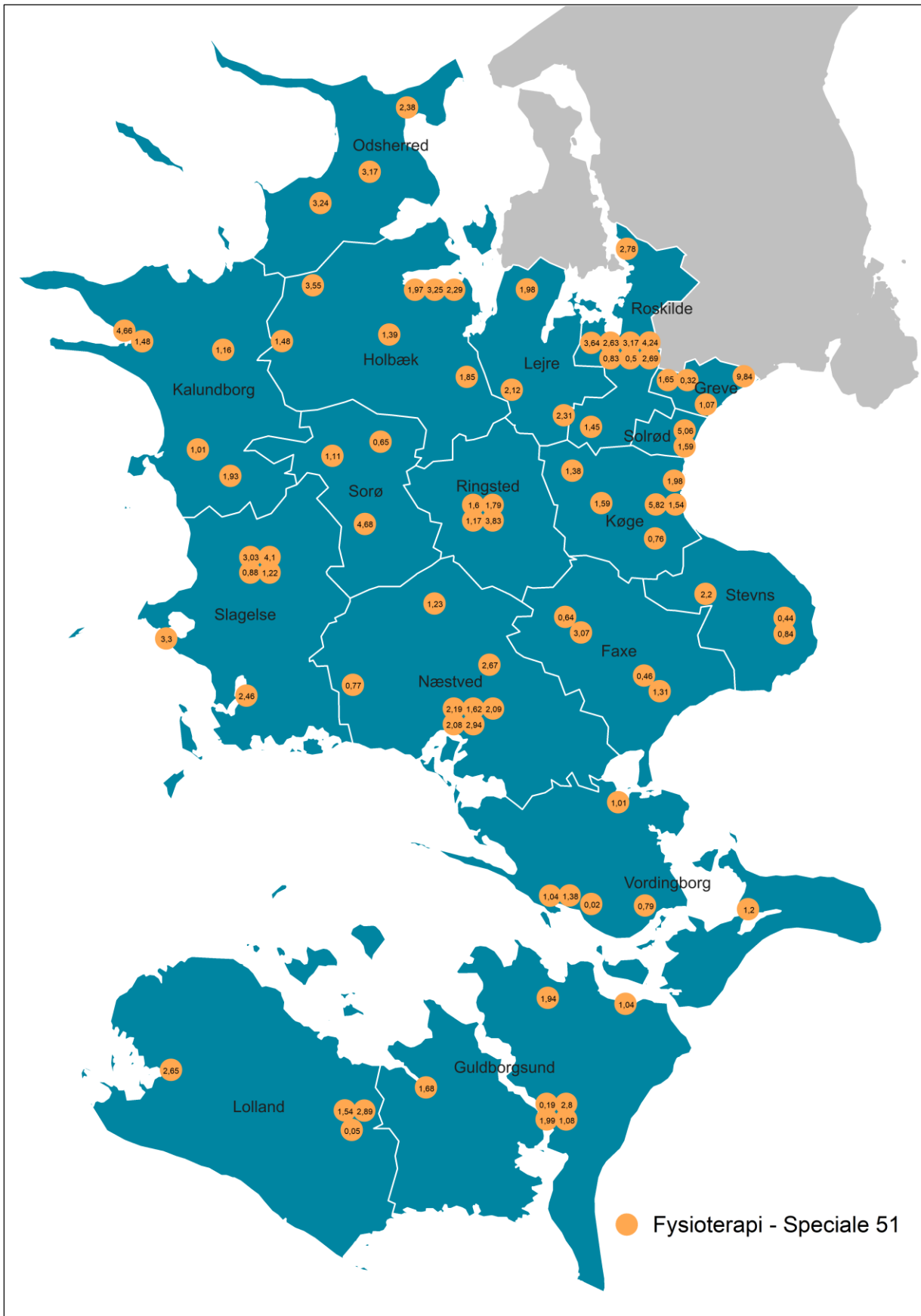
Ovenstående tabel viser antallet af borgere pr. kapacitet i de enkelte kommuner. Det gennemsnitlige antal borgere pr. kapacitet i kommunerne er 5.145.

Vordingborg Kommune ligger med den højeste afvigelse fra gennemsnittet med i alt 8.410 borgere pr. kapacitet. Derefter følger Faxe Kommune med 6.889 borgere pr. kapacitet og Stevns Kommune med 6.796 borgere pr. kapacitet.

Klinikkernes kapacitetsfordeling på speciale 51:

Nedenstående kort viser fordelingen af fysioterapiklinikker i regionen og med et udgangspunkt i fordelingen af kapacitet på speciale 51.

Der er pt. 84 selvstændige klinikadresser i Region Sjælland. Der er således en generelt god fordeling af klinikker i regionen.

Udgifterne til vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) afholdes af kommunerne.

Speciale 62 – Fordeling af kapacitet på kommuneniveau ift. antal borgere

	Indbyggere:	Samlet kapacitet	Borgere pr. kapacitet
Roskilde	90.931	14,81	6.140
Næstved	84.747	12,69	6.678
Slagelse	79.923	20,23	3.951
Holbæk	74.129	12,85	5.769
Køge	62.848	9,09	6.914
Guldborgsund	59.759	9,75	6.129
Greve	52.157	6,75	7.727
Kalundborg	48.309	9,9	4.880
Vordingborg	45.751	5,35	8.552
Lolland	39.632	8,52	4.652
Faxe	37.753	4,03	9.368
Ringsted	36.356	7,27	5.001
Odsherred	32.605	8,19	3.981
Sorø	30.478	7,32	4.164
Lejre	29.347	5,18	5.665
Solrød	24.579	5,55	4.429
Stevns	23.649	1,67	14.161
	I alt: 852.953	I alt: 149,15	Gns. 6.362

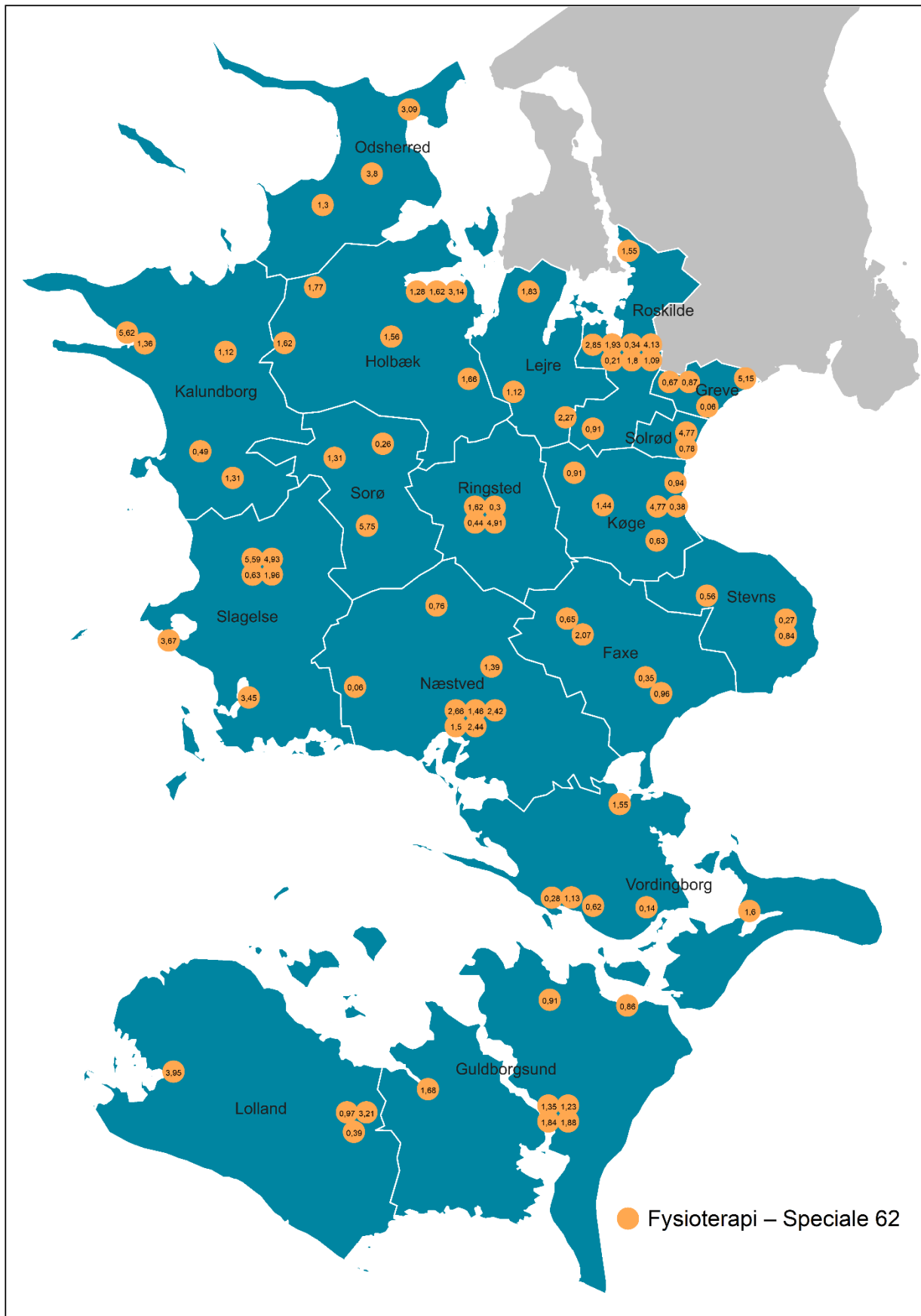
Befolkningsdata fra dst.dk pr. 1. januar 2024 – (1 kapacitet på speciale 62 svarer til 1.067.003 kr. i april 2024-niveau)

Ovenstående tabel viser antallet af borgere pr. kapacitet i de enkelte kommuner. Det gennemsnitlige antal borgere pr. kapacitet i kommunerne er 6.362.

Stevns Kommune ligger med den højeste afvigelse fra gennemsnittet med i alt 14.161 borgere pr. kapacitet. Derefter følger Faxe Kommune med 9.368 borgere pr. kapacitet og Vordingborg Kommune med 8.552 borgere pr. kapacitet.

Klinikkernes kapacitetsfordeling på speciale 62:

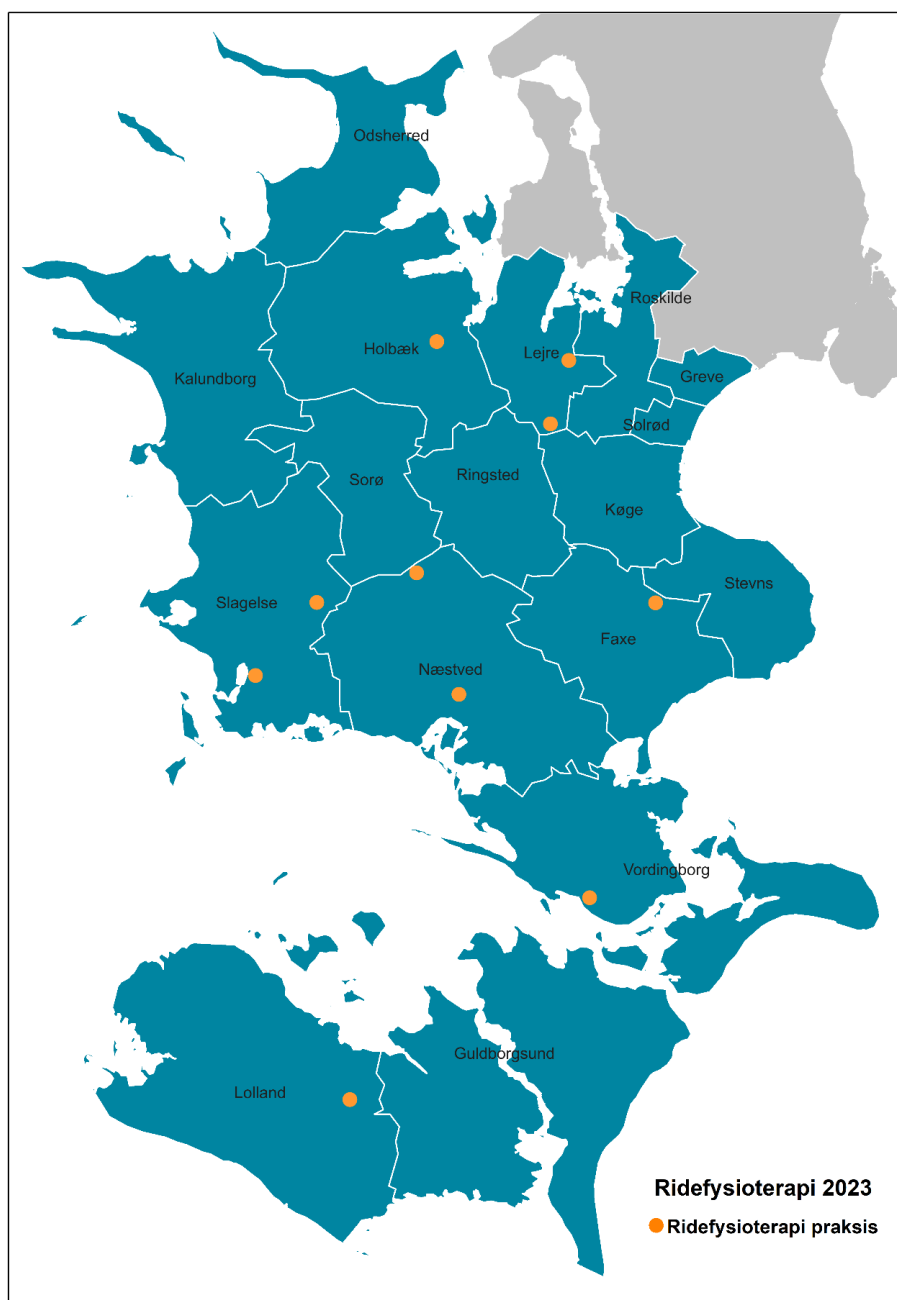
Nedenstående kort viser fordelingen af fysioterapiklinikker i regionen og med et udgangspunkt i fordelingen af kapacitet på speciale 62.

3. Ridefysioterapi – Speciale 57 og 65

Den nye overenskomst har ikke ændringer til kapacitetsbegrebet på ridefysioterapiområdet. Der er ligeledes ikke en plan om udvidelse af dette område. Derfor inddrages ridefysioterapien ikke i den videre afdækning af forslag til kapacitetsudvidelse på fysioterapiområdet i denne plan.

Som det fremgår af nedenstående kort, så er der pt. 10 godkendte rideskoler i regionen, hvorfra der kan foretages ridefysioterapi. I alt 9 ridefysioterapeuter med ydernummer dækker behandlingen på området. Derudover er der 2 kommunale tilbud på Speciale 65 i hhv. Stevns og Faxe Kommune, som er yderligere beskrevet i kapitel 4.

4. Fysioterapi i kommunerne

Hovedparten af almen og vederlagsfri fysioterapi i kommunerne varetages under overenskomsten af de praktiserende fysioterapeuter, som beskrevet i foregående afsnit.

En del af det fysioterapeutiske arbejde foregår imidlertid i kommunalt regi. Kommunerne varetager som udgangspunkt al genoptræning efter sundhedslov og servicelov, selv om en del af disse opgaver kan være udlagt til en privat leverandør efter kontrakt.

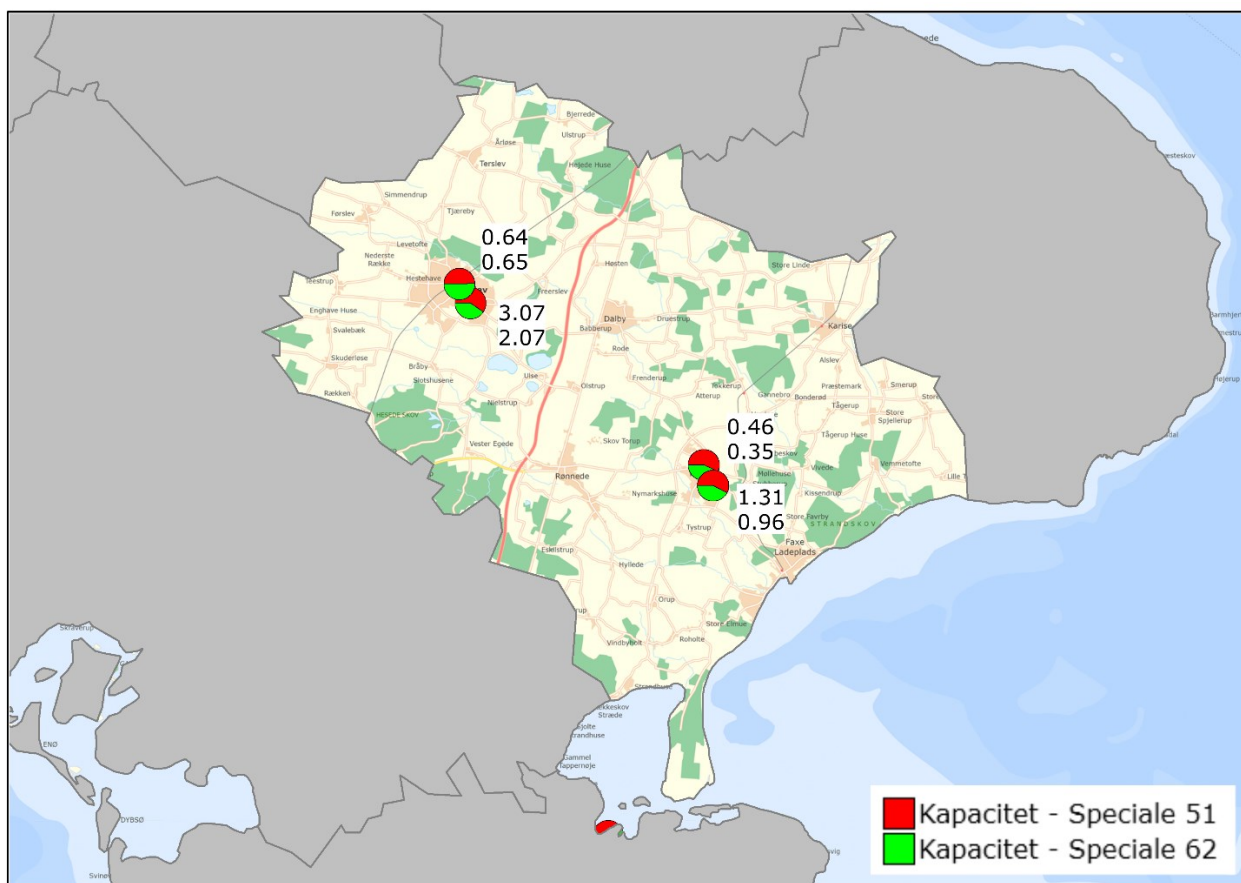
Siden kommunerne overtog myndighedsansvaret for vederlagsfri fysioterapi i 2008, har nogle kommuner oprettet eget tilbud som leverandør af vederlagsfri fysioterapi, oftest målrettet afgrænsede grupper og i begrænset omfang indenfor Speciale 62 og 65.

Dette kapitel beskriver på de følgende sider - for hver enkelt kommune - de fysioterapeutiske tilbud, som borgerne kan benytte sig af enten hos praktiserende fysioterapeut (Speciale 51 og 62) eller i kommunen (Speciale 62 og 65). Oplysninger er indhentet via kommunerne og sygesikringsystemet i april 2024.

Resterende oplysninger om tilbud kan forefindes på sundhed.dk og kommunernes hjemmesider.

Faxe Kommune

Antal klinikker	4
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 5,48 kapacitet 62 – 4,03 Kapacitet

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Faxe Kommune har indgået aftale med privat rideskole uden om ydernummersystemet vedrørende kommunalt tilbud for vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65). Vederlagsfri ridefysioterapi til borgere med forskellige funktionsnedsættelser fra ca. 4 år og op efter.

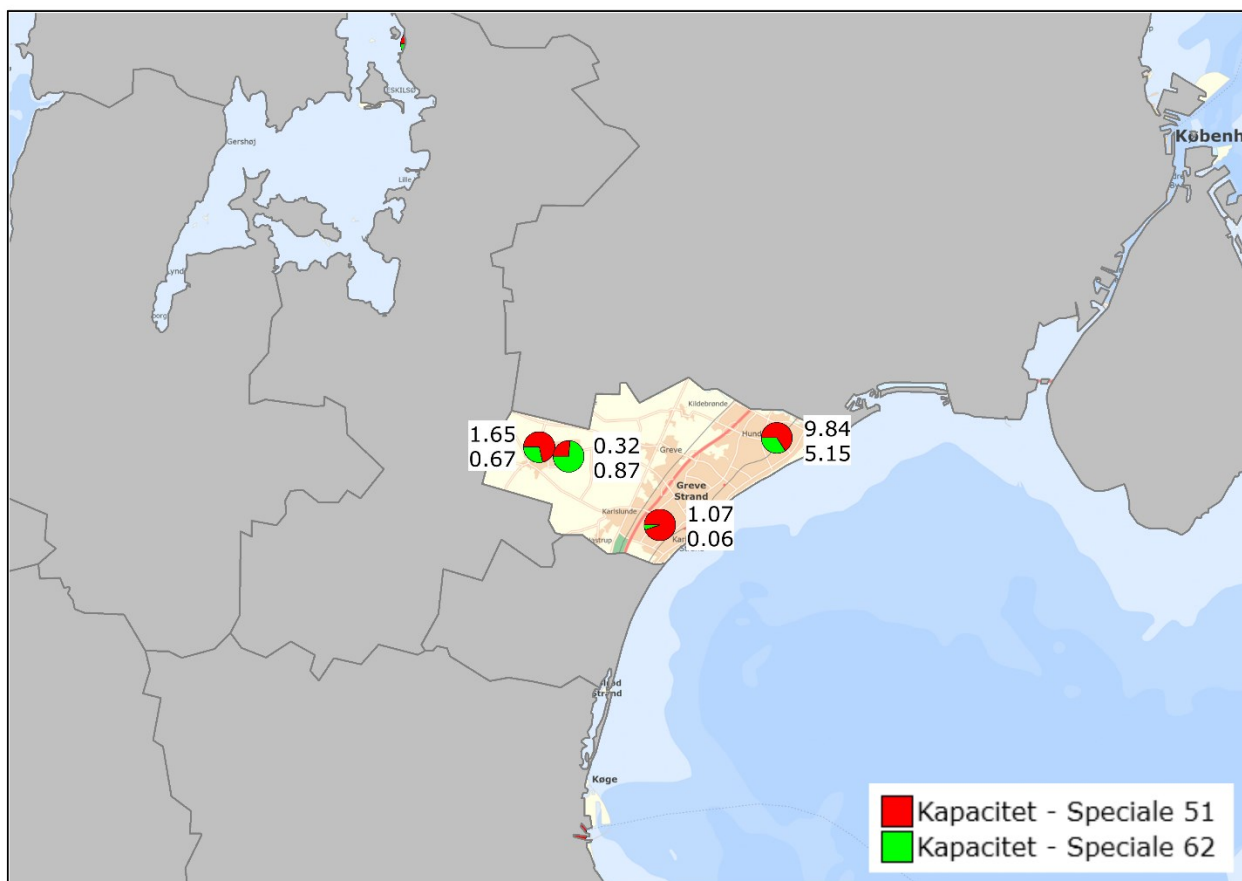
Antal borgere pr. 1.april 2024: 19

Adresse:

Lysholm Ridecenter
Lysholm Alle 110, 4690 Haslev

Greve Kommune

Antal klinikker	4
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 12,88 kapacitet 62 – 6,75 kapacitet

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Greve Kommune er leverandør af lægeordineret vederlagsfri fysioterapi for så vidt angår Speciale 62. Kommunen har Vederlagsfri fysioterapi på hold for borgere med kroniske progressiv lidelse.

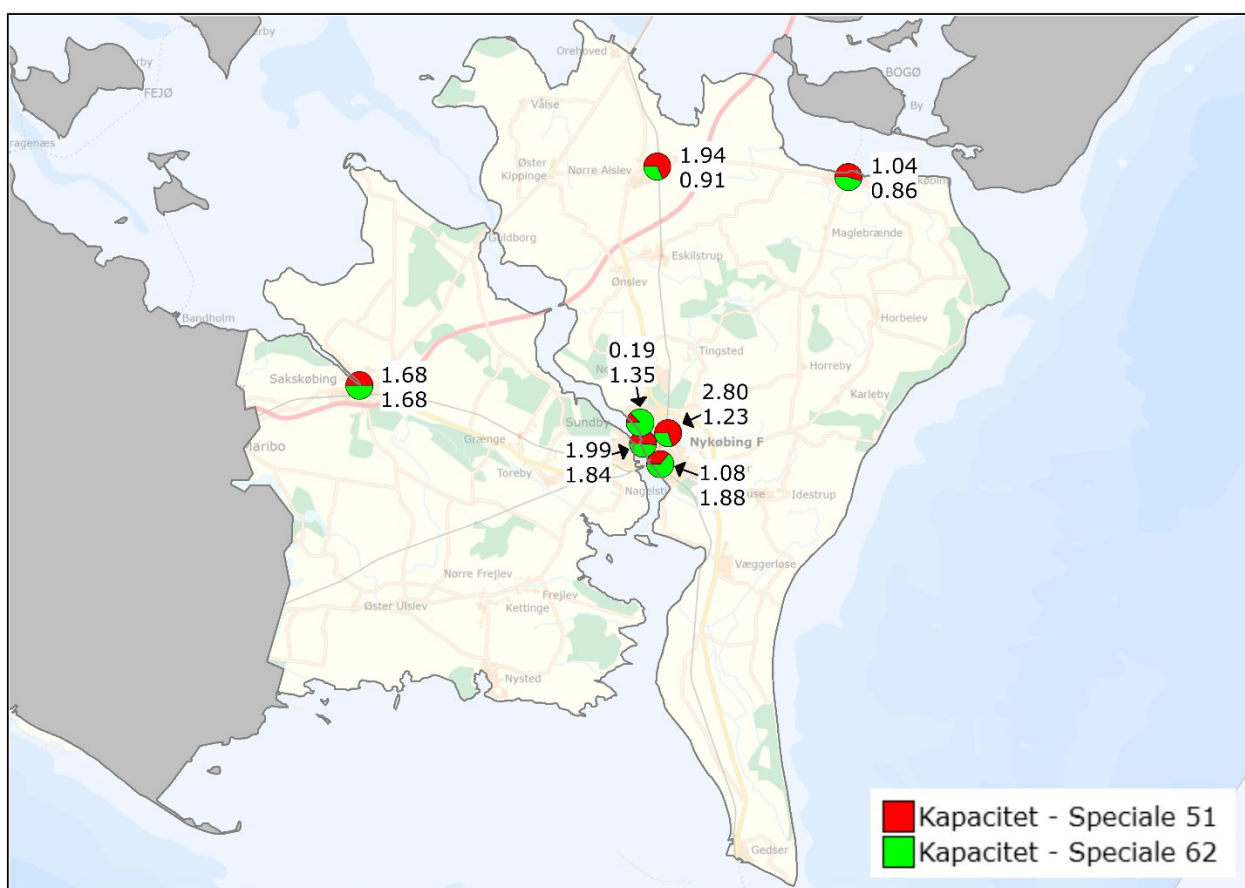
Antal borgere pr. April 2024: 8 borgere

Adresse:

Hundige Alle 11F, 2670 Greve

Guldborgssund Kommune

Antal klinikker	7
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 10,72 kapacitet 62 – 9,75 kapacitet

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Guldborgssund Kommune er leverandør af lægeordineret vederlagsfri fysioterapi for så vidt angår Speciale 62. Kommunen har Vederlagsfri fysioterapi indenfor lymfødembehandling.

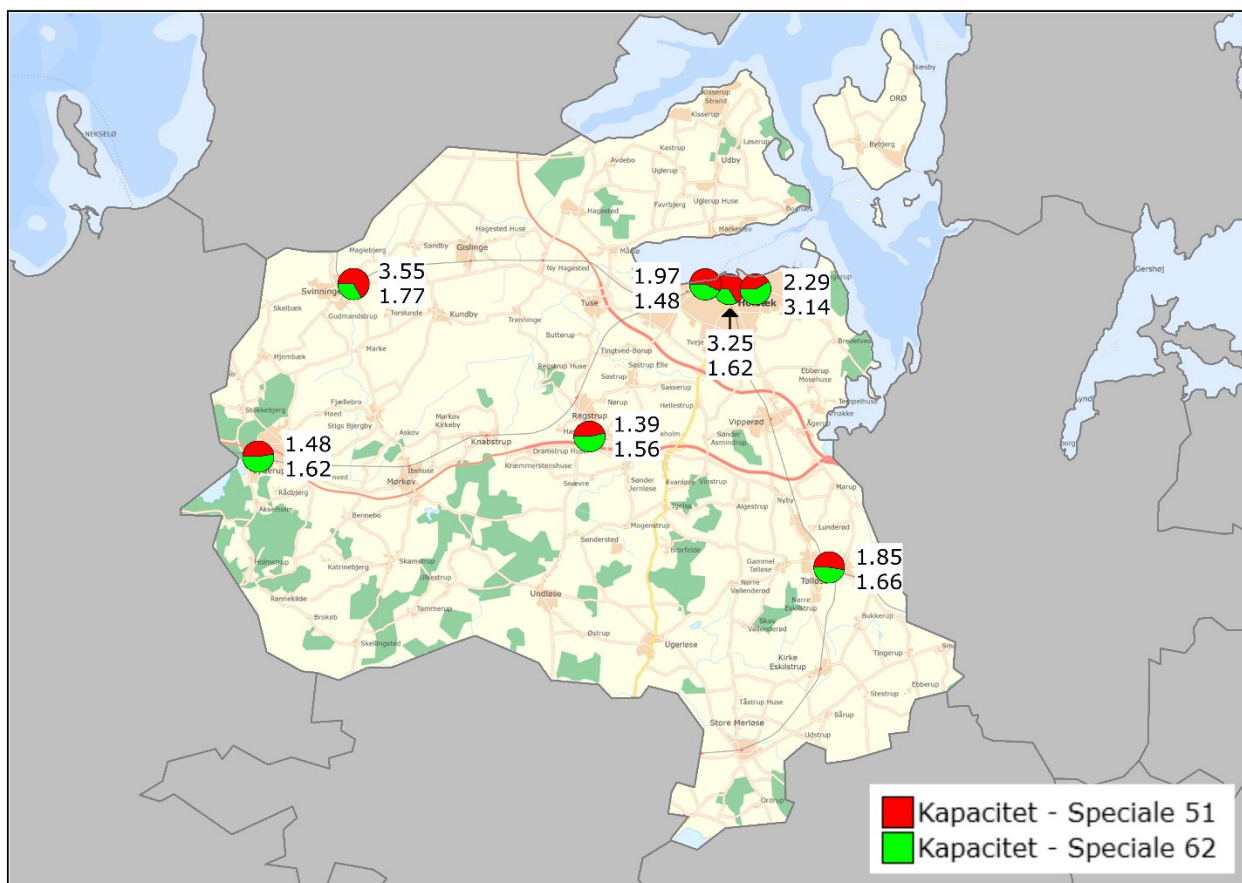
Antal borgere pr. April 2024: 2 borgere

Adresse:

Guldborgssund Genoptræning
Møllebakken 54
800 Nykøbing F.

Holbæk Kommune

Antal klinikker	7
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 15,78 kapacitet 62 – 12,85 kapacitet

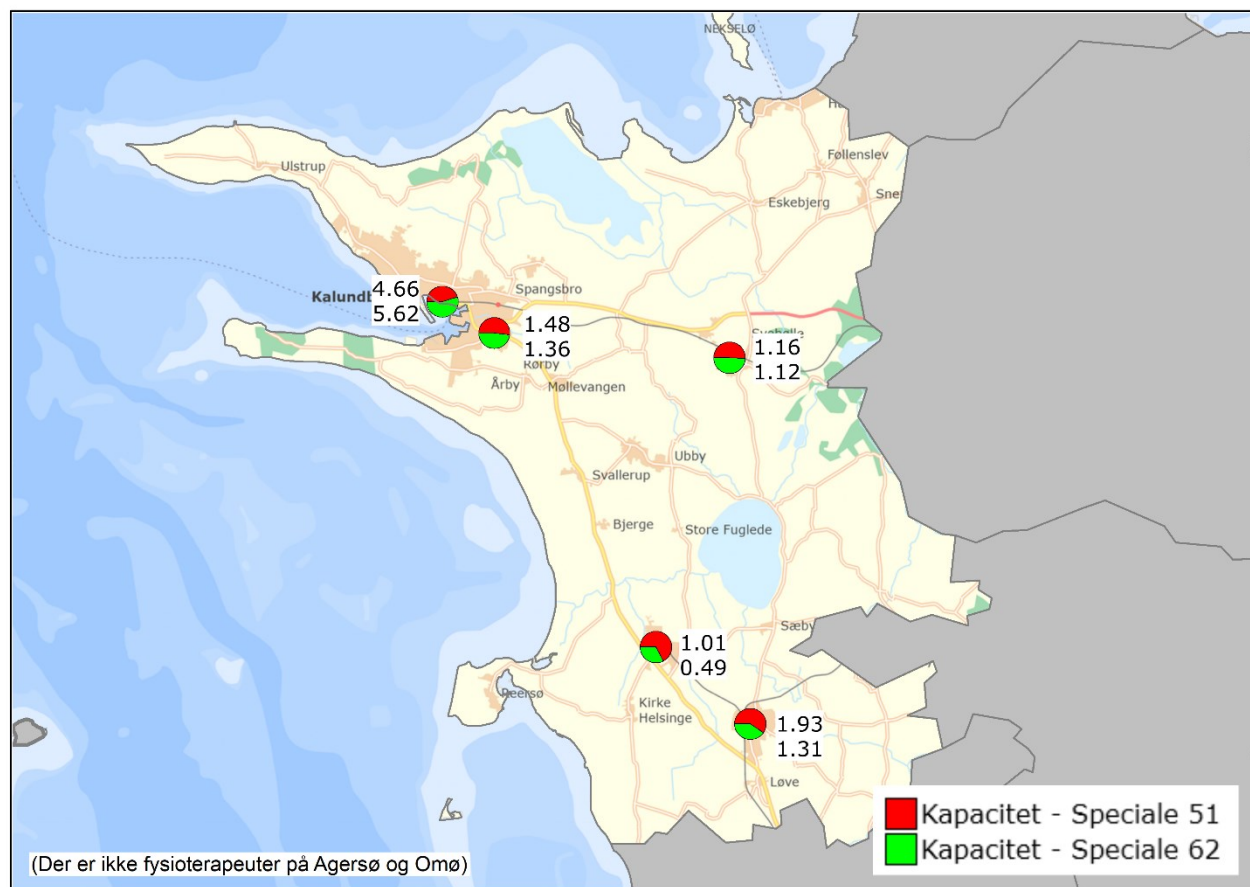

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Holbæk Kommune er ikke leverandør af hverken vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) eller vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65).

Kalundborg Kommune

Antal klinikker	5
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 10,24 kapacitet 62 – 9,9 kapacitet

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Kalundborg Kommune er leverandør af lægeordnet vederlagsfri fysioterapi for så vidt angår Speciale 62. Tilbuddet omfatter individuel tilrettelagt træning på hold til borgere med progressive lidelser efter Sundhedsstyrelsens diagnoseliste og til borgere med svært fysisk handicap. Kræver borgerne kan træne sammen med andre.

Derudover individuel vederlagsfri fysioterapi til børn i begrænset omfang.

Antal borgere pr. april 2024: Ikke angivet.

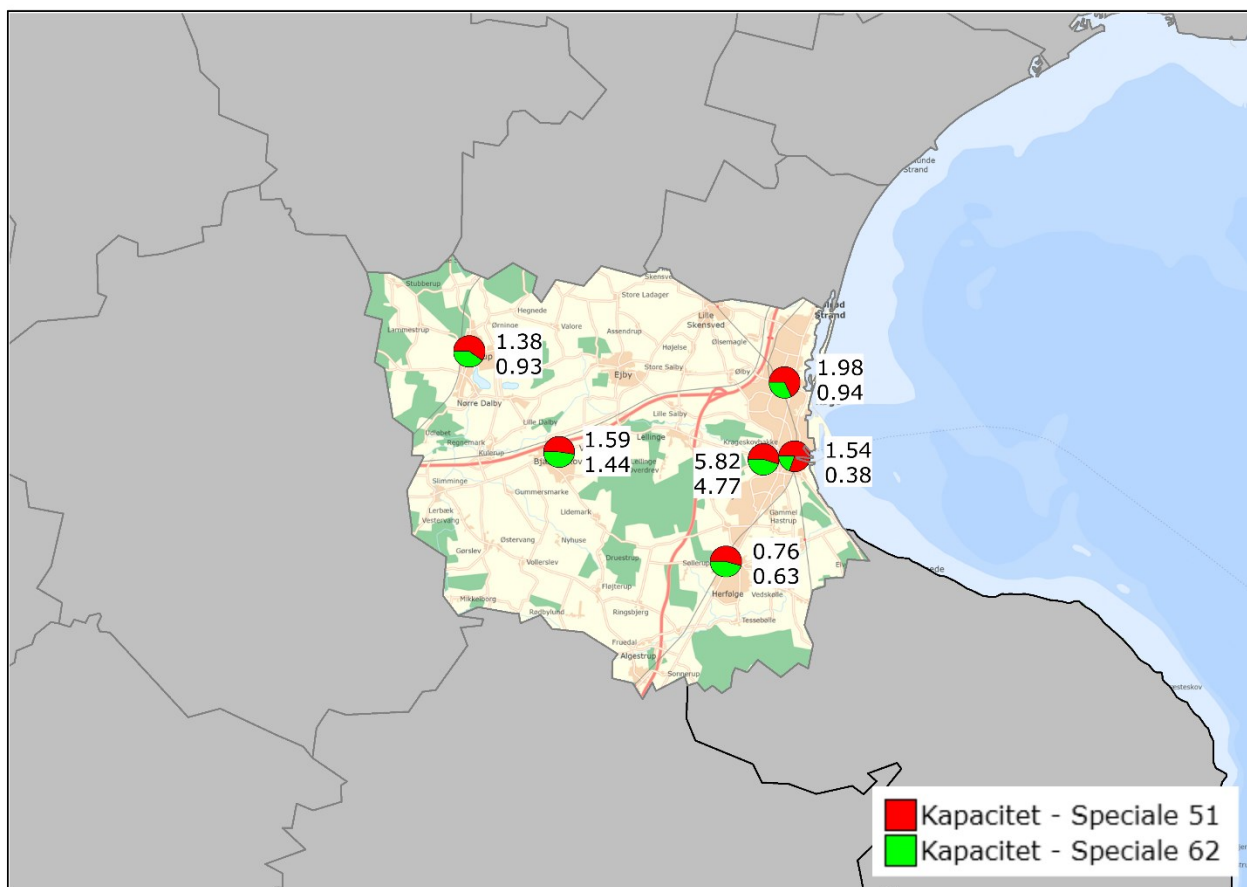
Adresser:

Kalundborg Sundheds- og Akuthus
Nørre Alle 31, 4400 Kalundborg

Trænings- og Rehabiliteringscenter Høng - Odinsvej 20, 4270 Høng

Køge Kommune

Antal klinikker	6
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 13,07 kapacitet 62 – 9,09 kapacitet

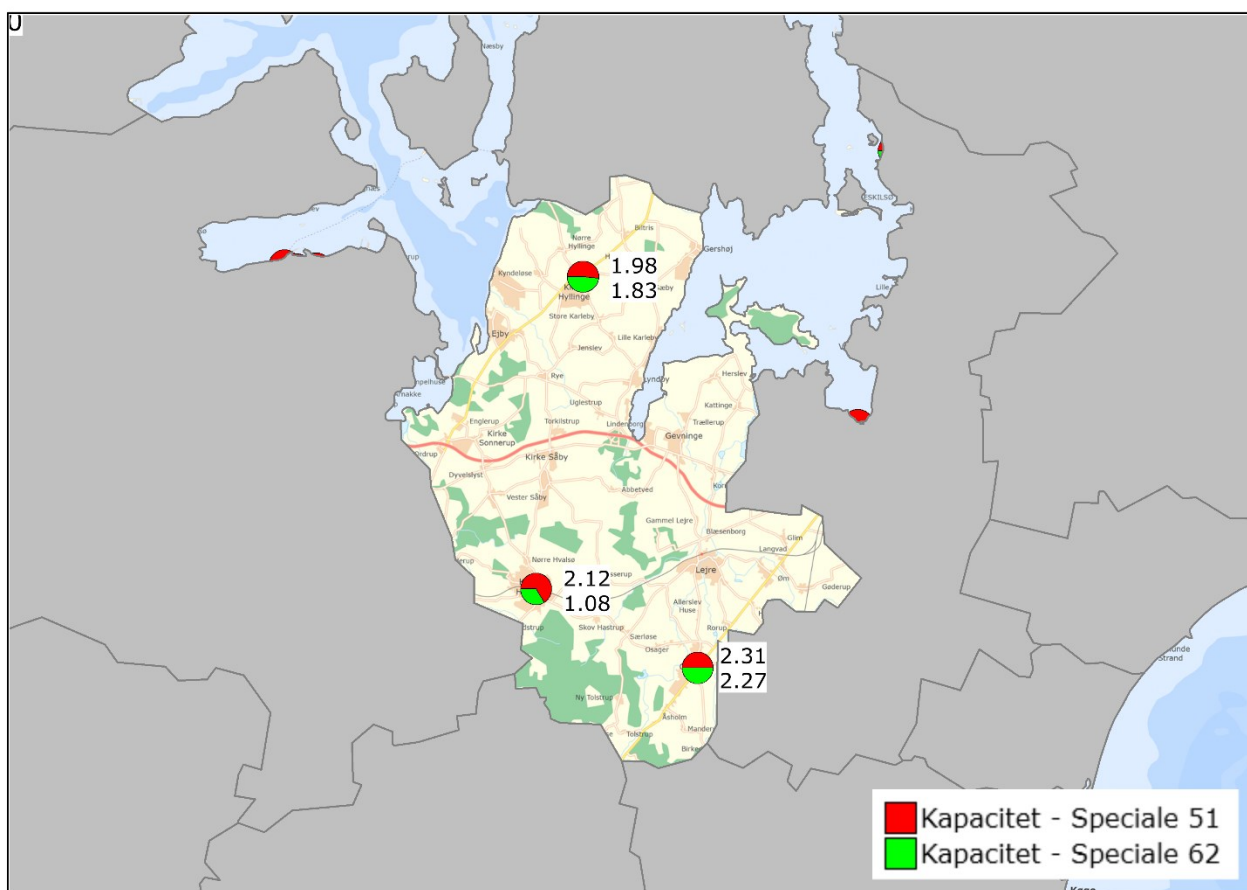

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Køge Kommune er ikke leverandør af hverken vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) eller vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65).

Lejre Kommune

Antal klinikker	3
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 6,41 kapacitet 62 – 5,18 kapacitet

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Lejre Kommune har et kommunalt tilbud for Speciale 62. Målgruppe: Neurologiske borgere.

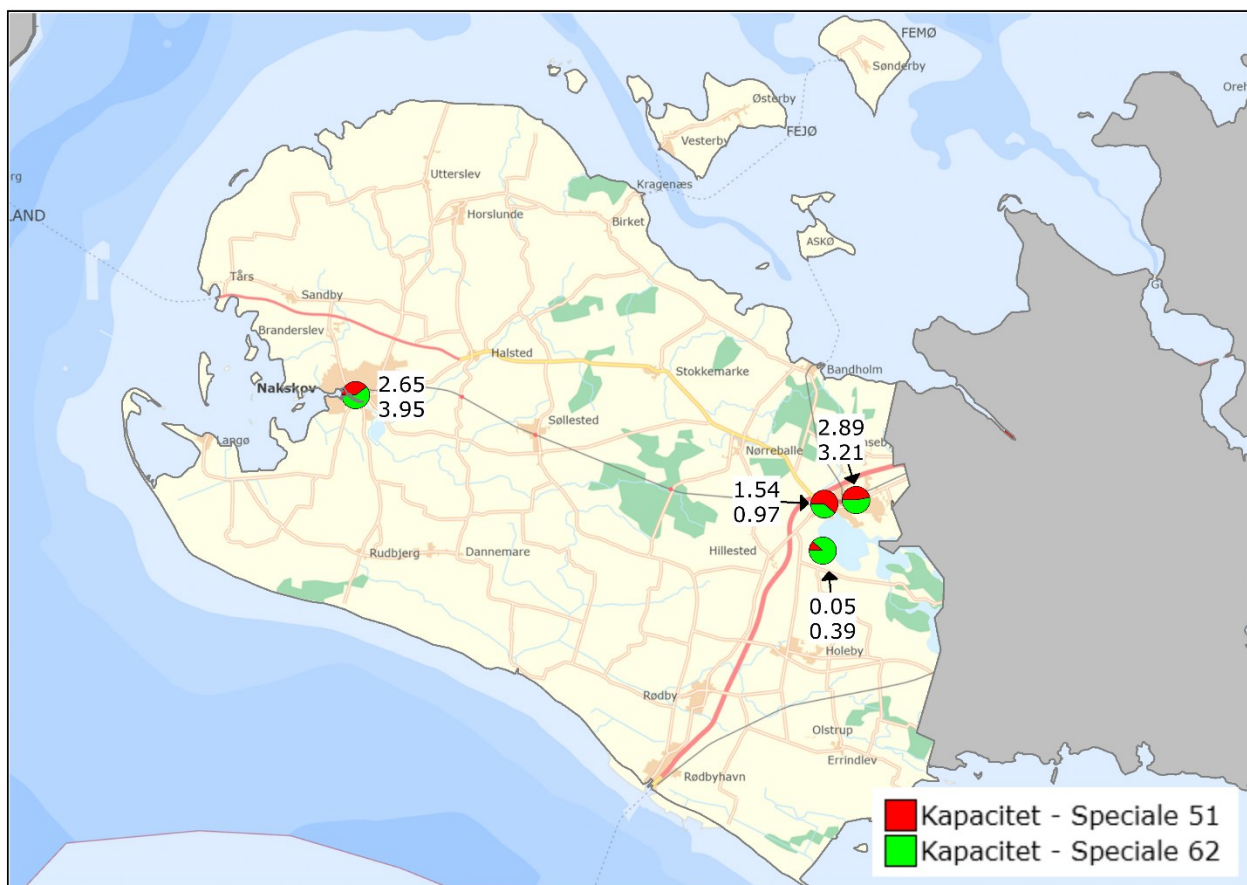
Antal borgere pr. April 2024: 10 borgere

Adresse:

Grønnehave Genoptræningscenter, Elverdamsvej 200, 4070 Kirke Hyllinge

Lolland Kommune

Antal private klinikker	4
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 7,13 kapacitet 62 – 8,52 kapacitet

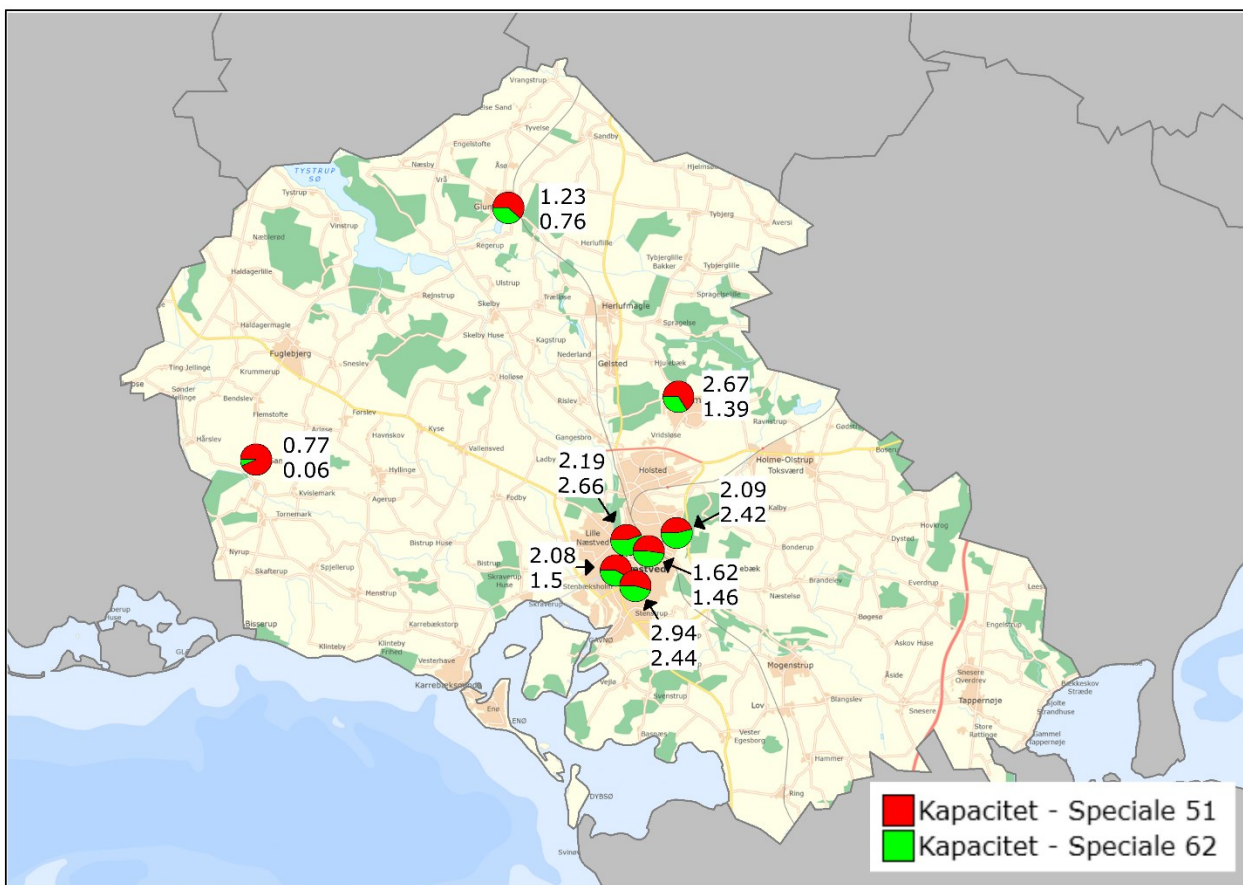

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Lolland Kommune er ikke leverandør af hverken vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) eller vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65).

Næstved Kommune

Antal klinikker	8
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 15,59 kapacitet 62 – 12,69 kapacitet

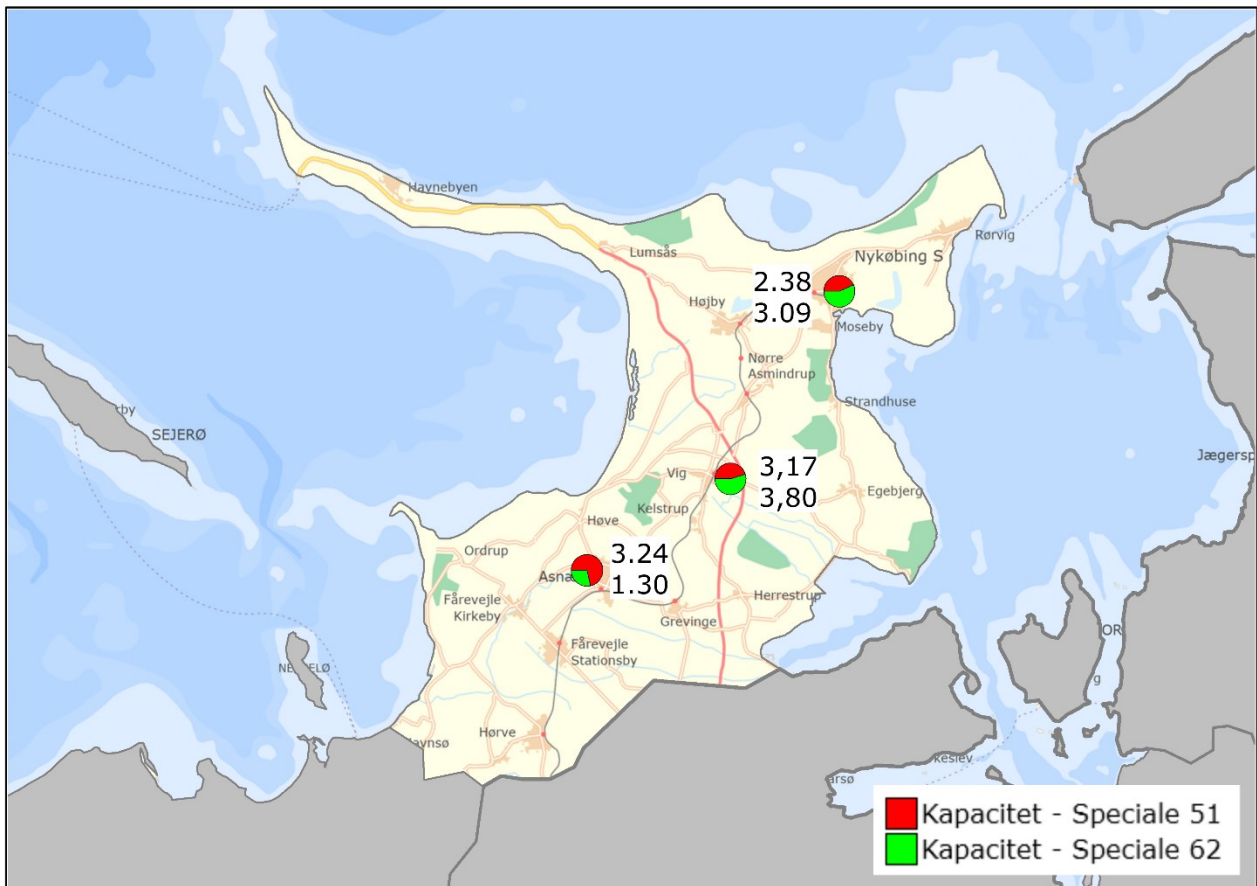

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Næstved Kommune er ikke leverandør af hverken vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) eller vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65).

Odsherred Kommune

Antal private klinikker	3
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 8,79 kapacitet 62 – 8,19 kapacitet

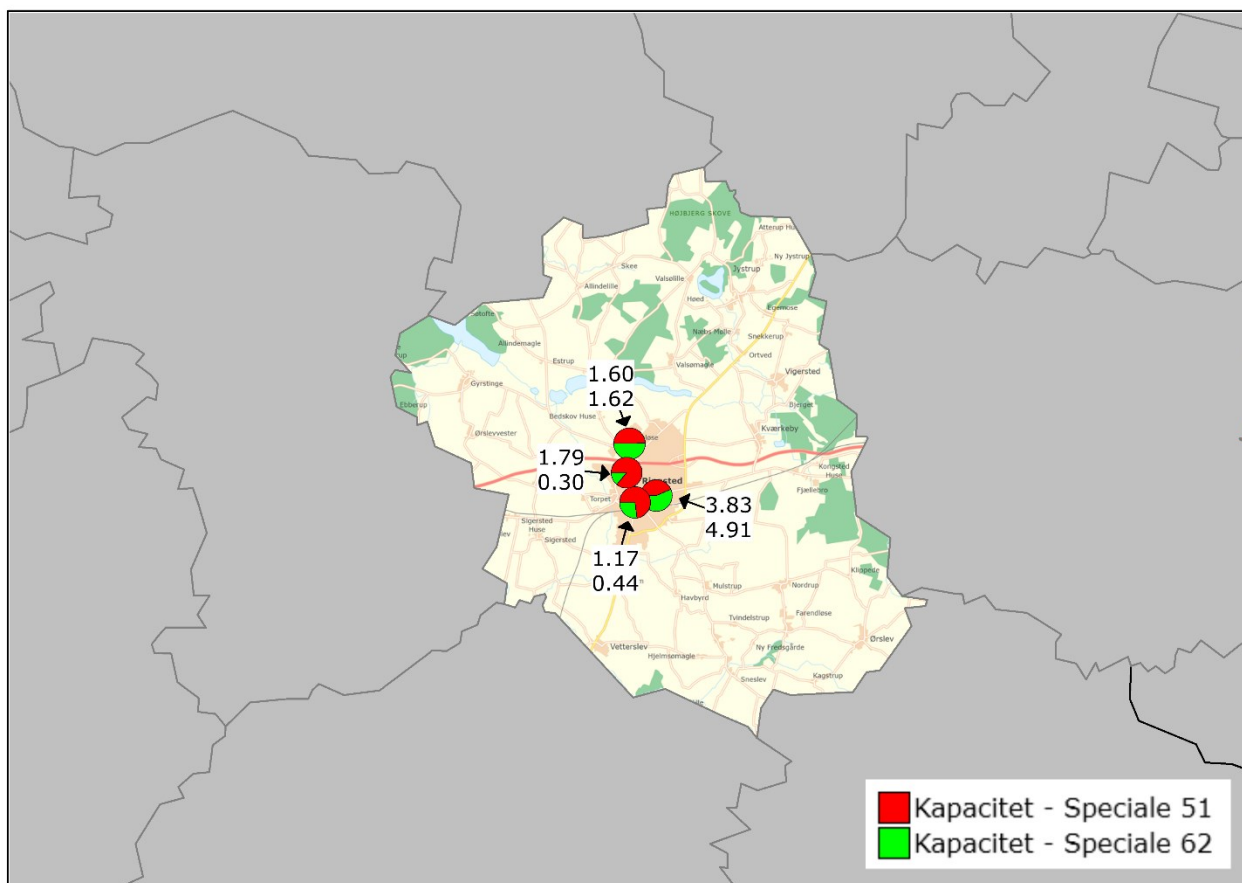

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Odsherred Kommune er ikke leverandør af hverken vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) eller vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65).

Ringsted Kommune

Antal klinikker	4
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 8,39 kapacitet 62 – 7,27 kapacitet

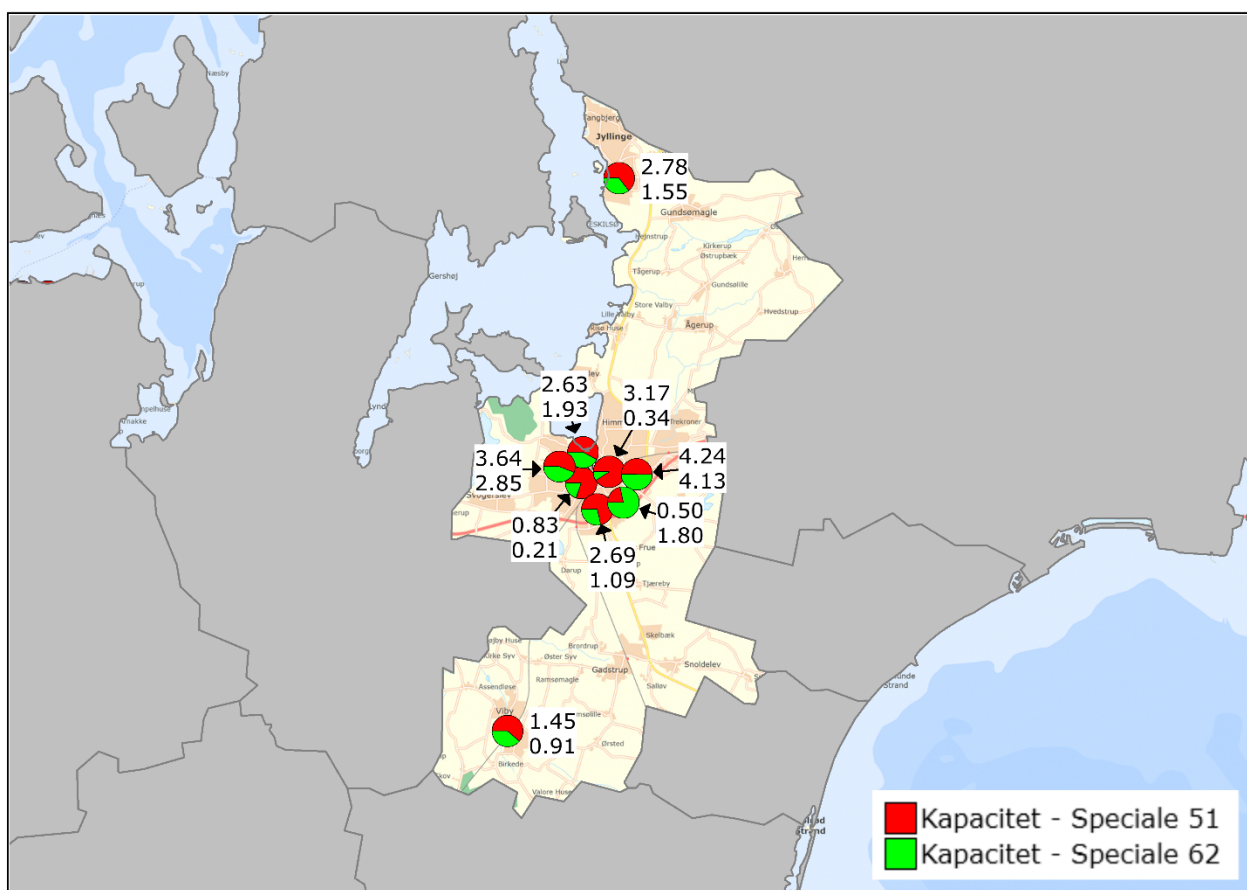

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Ringsted Kommune er ikke leverandør af hverken vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) eller vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65).

Roskilde Kommune

Antal klinikker	9
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 21,93 kapacitet 62 – 14,81 kapacitet

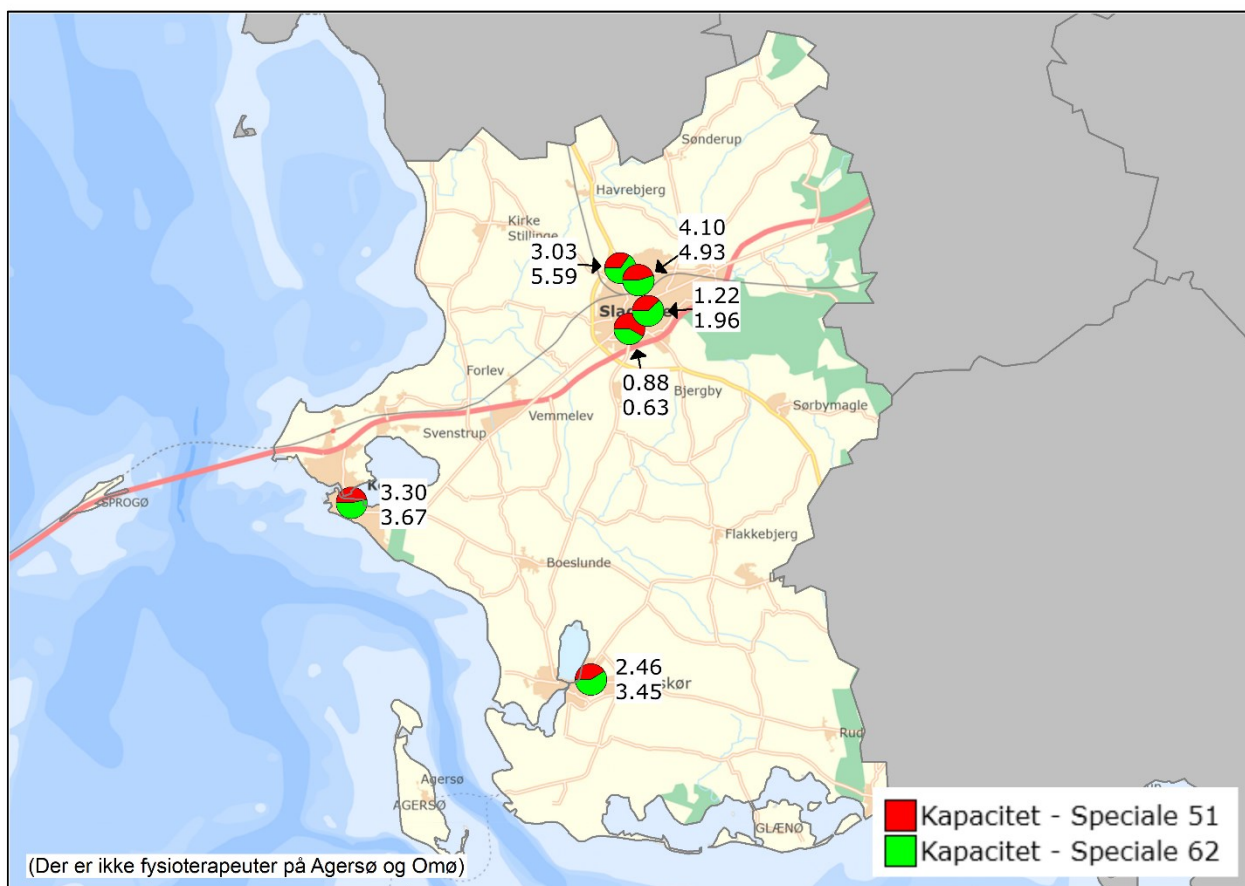

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Roskilde Kommune er ikke leverandør af hverken vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) eller vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65).

Slagelse Kommune

Antal klinikker	6
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 14,99 kapacitet 62 – 20,23 kapacitet

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Slagelse Kommune har Kommunalt tilbud målrettet elever på specialskole for Speciale 62. Ydelser omfatter bassintræning og individuel træning.

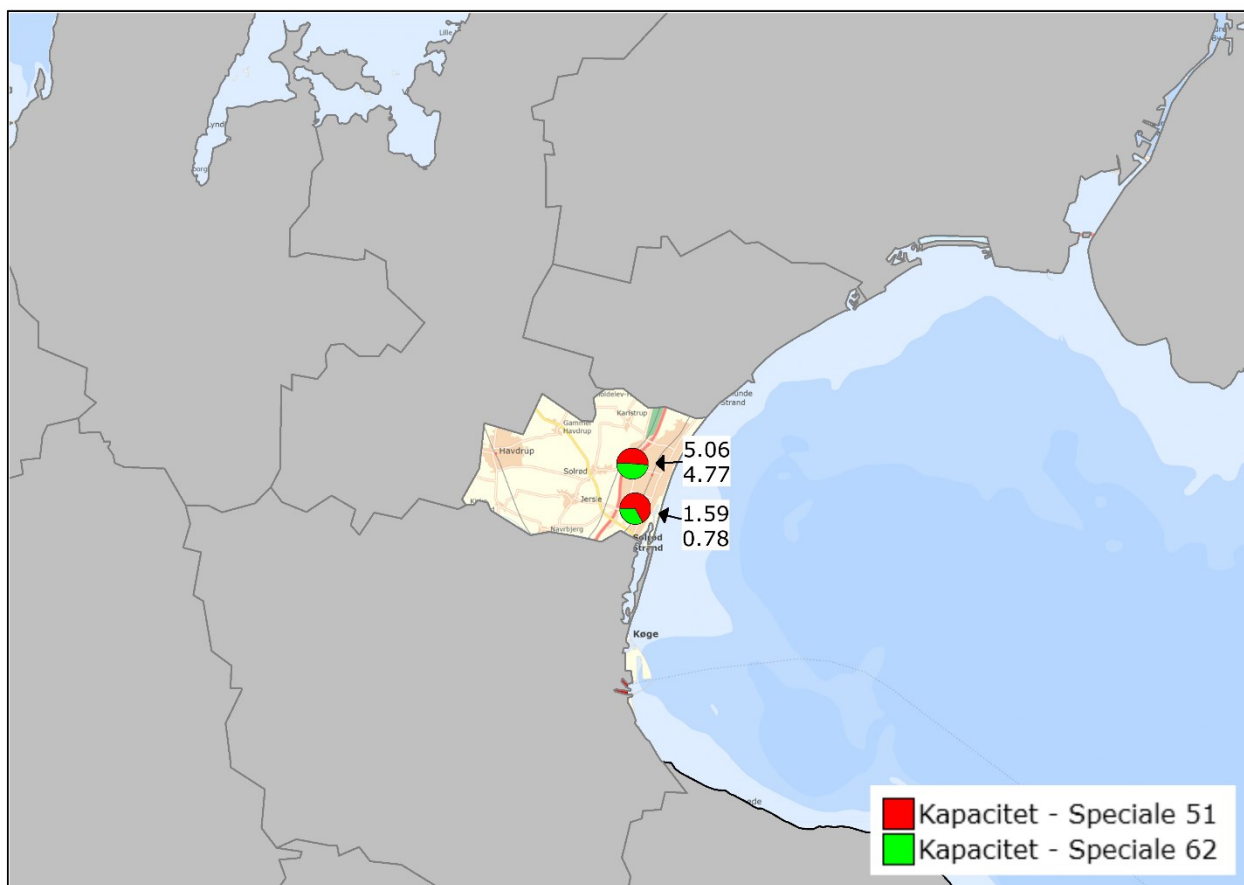
Antal borgere pr. April 2024: Ca. 20 igangværende henvisninger i alderen 6-17 år

Adresse:

Storebæltsskolen (specialskole), Storebæltts Erhvervspark 1, 4220 Korsør.

Solrød Kommune

Antal klinikker	2
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 6,65 kapacitet 62 – 5,55 kapacitet

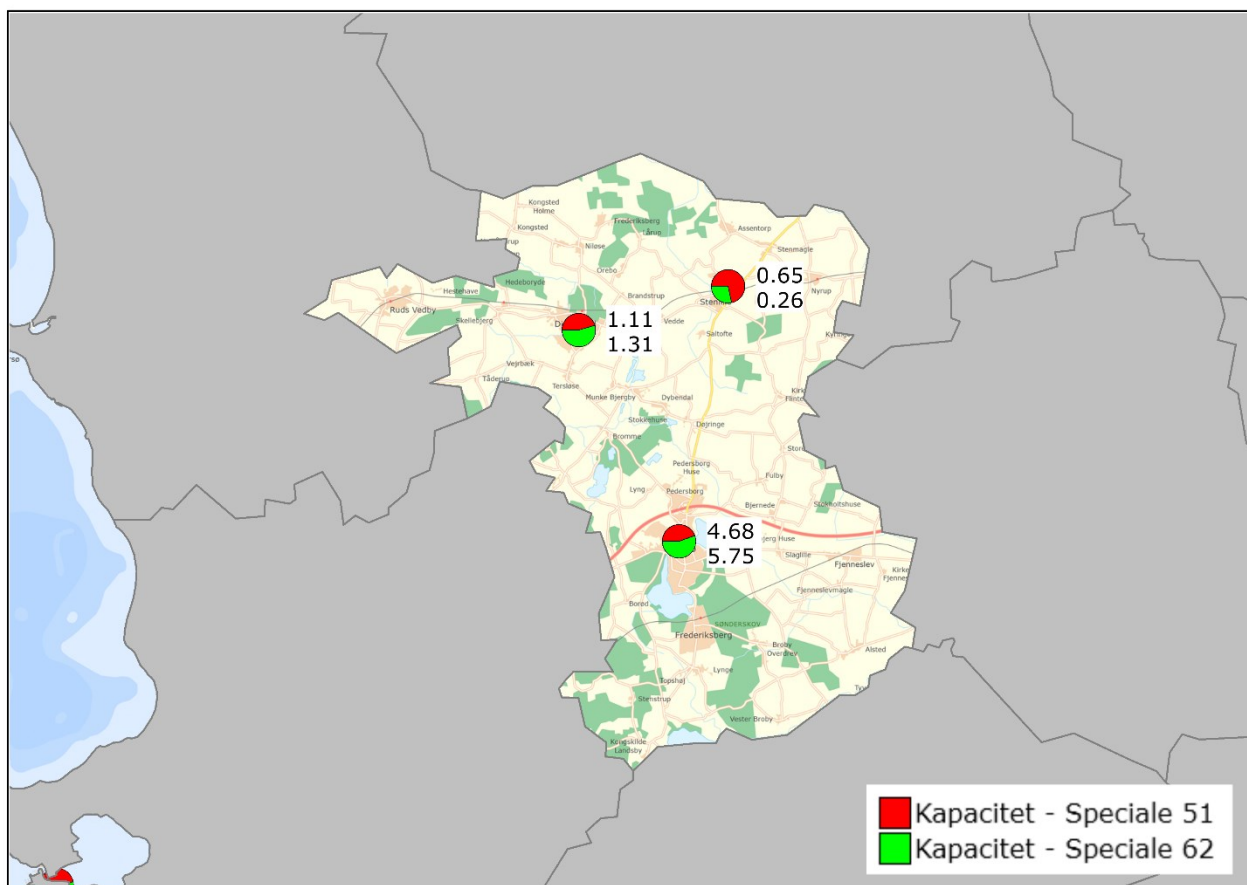

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Solrød Kommune er ikke leverandør af hverken vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) eller vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65).

Sorø Kommune

Antal klinikker	3
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 6,44 kapacitet 62 – 7,32 kapacitet

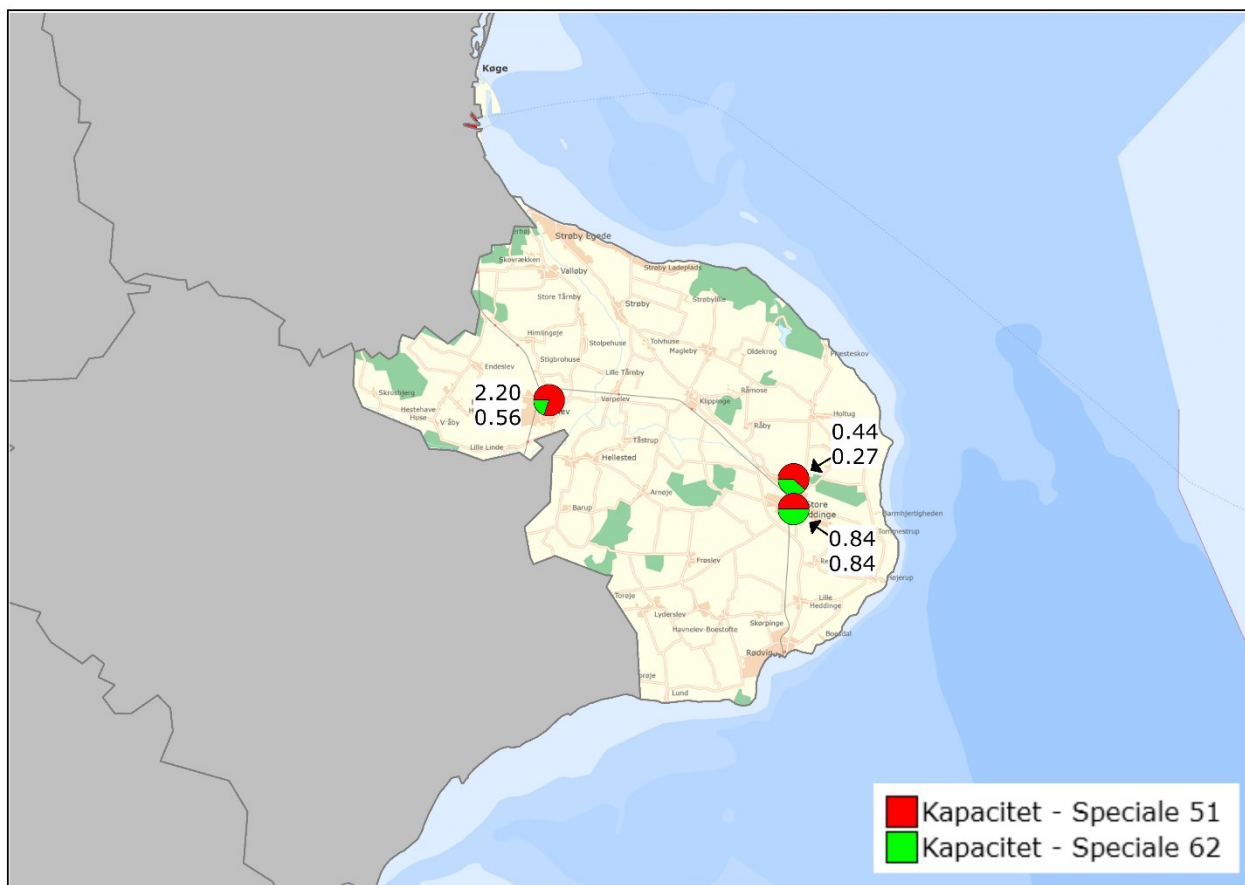

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Sorø Kommune er ikke leverandør af hverken vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) eller vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65).

Stevns Kommune

Antal klinikker	3
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 3,48 kapacitet 62 – 1,67 kapacitet

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Stevns Kommune har indgået aftale med privat rideskole uden om ydernummersystemet vedrørende kommunalt tilbud for vederlagsfri ridefysioterapi (Speciale 65). Målgruppen er alle som er berettiget jf. regler for vederlagsfri ridefysioterapi, Speciale 65.

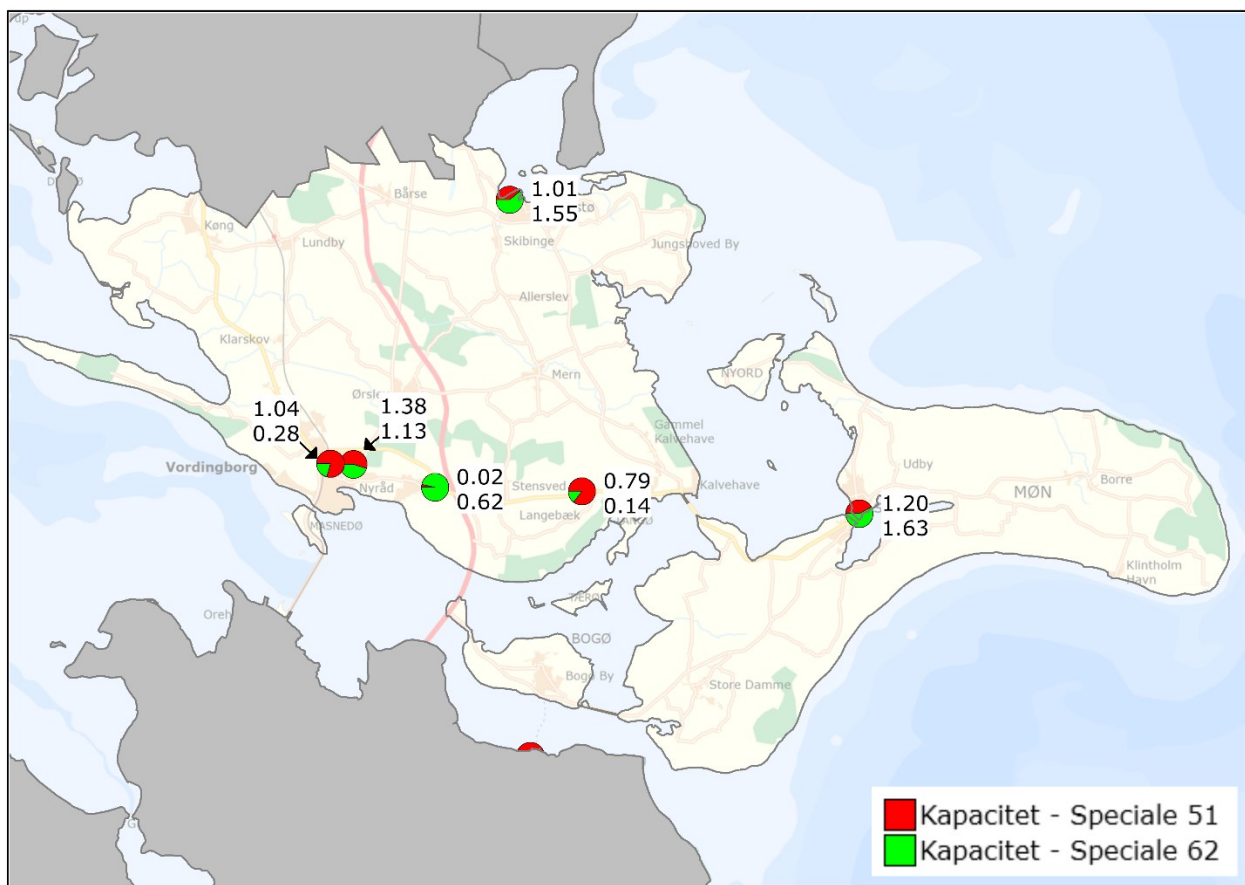
Antal borgere pr. 1.april 2024: 36 borgere via Stevns kommune

Adresse:

Ridecenter Strålen
Maglebyvej 11
4671 Strøby

Vordingborg Kommune

Antal klinikker	6
Kapacitet	Fordeling – Speciale: 51 – 5,44 kapacitet 62 – 5,35 kapacitet

Kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi / ridefysioterapi

Vordingborg Kommune er leverandør af lægeordineret vederlagsfri fysioterapi for så vidt angår Speciale 62. Tilbuddet omfatter borgere med erhvervet hjerneskade.

Antal borgere pr. April 2024: 15

Adresser:

Sankelmarskvej 10A, 4760 Vordingborg

5. Økonomi og nynedsættelser

5.2 Nynedsættelser

Rammer og midler for nynedsættelser

Der fremgår følgende af Overenskomsten for fysioterapi under PROTOKOLLAT OM DECENTRAL UDMØNTNING AF MIDLER TIL NYNEDSÆTTELSE FOR ALMEN FYSIOTERAPI OG VEDERLAGSFRI FYSIOTERAPI:

”Der afsættes decentrale midler svarende til 39,978 mio. kr. i tilskud til vederlagsfri fysioterapi (2022-niveau) med henblik på udmøntning af nynedsættelser i forbindelse med håndtering af lokale demografiske udfordringer (midler til forhøjelser af rammen for speciale 62 inkl. midler vedr. aftale om forhøjelse af rammen med 1,5% i 2023). Parterne er enige om, at regioner og kommuner råder over de decentrale midler, men i videst muligt omfang forpligter sig på at anvende midlerne til nedsættelse af nye ydernumre med nye ejere efter § 20 om praksisplanens realisering.

Regionen og kommunerne i regionen reviderer kapacitetsdelen af praksisplanen senest den 1. juli 2025 med henblik på udmøntning af nynedsættelserne i 2025 og 2026. Midlerne finder anvendelse i regioner og kommuner pba. regionernes bloktilskudsnøgle. For vederlagsfri fysioterapi udmøntes decentrale midler i 2022-niveau svarende til: - 31,850 mio. kr. i 2025 - 8,127 mio. kr. i 2026 Det er parternes forventning, at udmøntningen af demografimidler til nynedsættelser på speciale 62 i tilsvarende omfang medfører nynedsættelser på speciale 51. Regionen meddeler ved nynedsættelse fysioterapeuten, hvordan kapacitetens tilskud er fordelt på de 2 specialer og samlet.

RLTN følger løbende op på, om udmøntningen af decentrale midler medfører nynedsættelser som forventet og indgår i dialog med kommuner og regioner herom. Hvis ikke alle de decentrale midler disponeres til nynedsættelser inden udgangen af overenskomstens 3. år (2026), tillægges de ikke-disponerede midler via en procentuel forhøjelse af eksisterende klinikkers kapacitet på specialet. For speciale 51 foretager parterne denne opgørelse i forhold til det beløb, som parterne i beregningen af klinikkernes kapacitet i 2024 afsatte til forventet udmøntning af nynedsættelser i løbet af overenskomstperioden.”

Helt konkret betyder dette, at Region Sjællands andel af de 39,978 mio. kr. til vederlagsfri fysioterapi (Speciale 62) udgør i alt 6.180.598 kr., når fordelingsnøglen for sundhed i Region Sjælland anvendes (Angivet i 2022-niveau). Overenskomsten har som forventning, at et tilsvarende beløb anvendes indenfor den almindelige fysioterapi (Speciale 51).

RLTN har meldt ud til regioner og kommuner, at det er op til de enkelte regioner at fordele de afsatte midler herunder fordelingen på speciale 51 og 62.

Ved tildeling af ny kapacitet tilfalder udgifterne for speciale 62 patienterne 100 % den bopælskommune, hvorfra de behandlede patienter har bopæl. Der er ikke afsat midler nationalt eller igennem bloktilskud til den enkelte kommune ifm. eventuel tildeling af kapacitet. Det samme gælder Region Sjælland på speciale 51 kapaciteter. Det skal bemærkes, at tildeling af midler under speciale 62 ligeledes kræver tildeling af midler under speciale 51 til pågældende klinikker

Fordeles midlerne ikke til konkrete kapaciteter i enkelte kommuner, tilfalder det afsatte beløb den nationale økonomiramme.

Kriterier for tildeling af nynedsættelser

I forbindelse med udarbejdelse af ny kapacitetsplan er der opstillet en række kriterier, som er en forudsætning ifm. tildeling af de nye kapaciteter:

- Der skal være mulighed for holdtræning, handicapadgang mm. i den klinik, hvor nedsættelser sker:
 - Eksisterende ejere kan ikke søge om nynedsættelse. Fysioterapeuter med en aftale om tilknytning til eksisterende klinik kan prioriteres, med henblik på at sikre et tilstrækkelig grundlag for sparring samt sikre egnede lokaler til forskellige behandlingsindsatser.
- Nærhed – lighed i sundhed. Alle områder bør have mulighed for adgang til fysioterapi. Det skal i tildelingsprocessen vurderes i hvilke områder, man bedst kan styrke den nære fysioterapeutiske kapacitet i lokalområderne.
- Tyngde af patienter og særlige patientgrupper i områderne.
- Det bør vurderes, hvilken betydning en tildeling af kapacitet har for borgere pr. kapacitet i de berørte kommuner.

Der udarbejdes senere et papir i forlængelse af kapacitetsplanen, der beskriver de tekniske og juridiske detaljer i forhold til tildeling af kapaciteter. Når kapacitetsplanen er godkendt, vil arbejdet med udbydelse af de ny kapaciteter opstartes i Fællessekretariatet for Fysioterapi.

Anbefaling - tildeling af nynedsættelser

Speciale 62:

På baggrund af talmaterialet fra kapacitetsanalysen i kapitel 3 i forhold til tildeling af ny nedsættelser, ligger der fra Region Sjælland og KKR Sjælland en faglig anbefaling om, at man afsætter 1 kapacitet på speciale 62 i følgende kommuner:

- Stevns Kommune - 1 kapacitet som pr. 1. april 2024 udgør 1.067.003 kr.
- Faxe Kommune - 1 kapacitet som pr. 1. april 2024 udgør 1.067.003 kr.
- Vordingborg Kommune - 1 kapacitet som pr. 1. april 2024 udgør 1.067.003 kr.

Anbefalingen skal ses i lyset af, at det er de 3 kommuner som har det højeste antal borgere pr. kapacitet. I Region Sjælland og KKR Sjælland er der et ønske om lighed i sundhed og adgang til fysioterapi i alle områder i regionen. Det anbefales på den baggrund, at man tilbyder 1 ny kapacitet i de tre ovenstående kommuner i henhold til de opstillede kriterier.

I forhold til de resterende midler på speciale 62, som udgør i alt ca. 3,1 mio. kr. (2022-niveau), er der to muligheder. Enten lægges disse midler tilbage i den nationale ramme på speciale 62 af de centrale parter. Eller også fordeles midlerne ud til interesserede kommuner, som i høringsprocessen har mulighed for at byde ind, hvis man ønsker øget kapacitet.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at den nationale ramme er solidarisk og midlerne fordeles derfor ud på hele landet (gælder alle regioner).

Speciale 51:

På baggrund af talmaterialet i kapacitetsanalysen i kapitel 3 i forhold til tildeling af ny nedsættelser, ligger der fra Region Sjælland og KKR Sjælland en faglig anbefaling om, at man afsætter 0,5 kapacitet på speciale 51 i følgende kommuner:

- Stevns Kommune – 0,5 kapacitet som pr. 1. april 2024 vil udgøre 209.742 kr. uden patientandel.
- Faxe Kommune – 0,5 kapacitet som pr. 1. april 2024 vil udgøre 209.742 kr. uden patientandel.
- Vordingborg Kommune – 0,5 kapacitet som pr. 1. april 2024 vil udgøre 209.742 kr. uden patientandel.

Ligesom på speciale 62 tager anbefalingen af de 3 samme kommuner udgangspunkt i det højeste antal borgere pr. kapacitet.

I Region Sjælland og KKR Sjælland er der et ønske om lighed i sundhed og adgang til fysioterapi i alle områder i regionen. Det anbefales på den baggrund, at man tilbyder 0,5 kapacitet i de tre ovenstående kommuner i henhold til de opstillede kriterier.

I forhold til de resterende midler på speciale 51, er der to muligheder. Enten fastholdes disse midler i den nationale ramme på speciale 51 af de centrale parter. Eller også fordeles midlerne ud i relevante områder, hvor det i høringsprocessen er blevet klarlagt, at der ønskes en øget kapacitet.

Det er besluttet i overenskomsten, at nynedsættelse skal ske i en kombination mellem speciale 51 og speciale 62. Det er således ikke muligt blot at øge kapaciteten af f.eks. speciale 51 i et specifikt område ifm. nynedsættelse, hvor der måske ikke ses samme problematik ift. speciale 62. Dermed vil muligheden for og relevansen af en øgning af kapaciteten på speciale 51 skulle vurderes i relation til tilbagemeldingerne vedr. ønsker til øget kapacitet på speciale 62.

5.3 Samlet Kapacitet

Den samlede kapacitet- og borger pr. kapacitet på Speciale 51 vil fordele sig således fremover, såfremt man vælger at følge anbefalingen om øget kapacitet på 0,5 i Stevns, Vordingborg og Faxe Kommune på Speciale 51.

Speciale 51 – Fordeling af borgere pr. kapacitet efter tilpasning

	Indbyggere:	Samlet kapacitet	Borgere pr. kapacitet
Roskilde	90.931	21,93	4.146
Næstved	84.747	15,59	5.436
Slagelse	79.923	14,99	5.332
Holbæk	74.129	15,78	4.698
Køge	62.848	13,07	4.809
Guldborgsund	59.759	10,72	5.575
Greve	52.157	12,88	4.050
Kalundborg	48.309	10,24	4.718
Vordingborg	45.751	5,44 + 0,5 = 5,94	8.410 -> 7.702
Lolland	39.632	7,13	5.559

Faxe	37.753	5,48 + 0,5 = 5,98	6.889 -> 6.313
Ringsted	36.356	8,39	4.333
Odsherred	32.605	8,79	3.709
Sorø	30.478	6,44	4.733
Lejre	29.347	6,41	4.578
Solrød	24.579	6,65	3.696
Stevns	23.649	3,48 + 0,5 = 3,98	6.796 -> 5.942
	I alt: 852.953	I alt: 173,41 -> 174,91	Gns. 5.145 -> 4.877

Nedenstående tabel viser fordelingen af den samlede kapacitet- og borger pr. kapacitet på Speciale 62, såfremt man vælger at følge anbefalingen om øget kapacitet på 1 i Stevns, Vordingborg og Faxe Kommune.

Speciale 62 – Fordeling af borgere pr. kapacitet efter tilpasning

	Indbyggere:	Samlet kapacitet	Borgere pr. kapacitet
Roskilde	90.931	14,81	6.140
Næstved	84.747	12,69	6.678
Slagelse	79.923	20,23	3.951
Holbæk	74.129	12,85	5.769
Køge	62.848	9,09	6.914
Guldborgsund	59.759	9,75	6.129
Greve	52.157	6,75	7.727
Kalundborg	48.309	9,9	4.880
Vordingborg	45.751	5,35 + 1 = 6,35	8.552 -> 7.205
Lolland	39.632	8,52	4.652
Faxe	37.753	4,03 + 1 = 5,03	9.368 -> 7.506
Ringsted	36.356	7,27	5.001
Odsherred	32.605	8,19	3.981
Sorø	30.478	7,32	4.164
Lejre	29.347	5,18	5.665
Solrød	24.579	5,55	4.429
Stevns	23.649	1,67 + 1 = 2,67	14.161 -> 8.857
	I alt: 852.953	I alt: 149,15 -> 152,15	Gns. 6.362 -> 5.606

Opsummerende må det siges, at man med det faglige forslag om tildeling af 1 kapacitet på speciale 62 samt 0,5 kapacitet til speciale 51 til kommunerne: Vordingborg, Faxe, Stevns – tager hensyn til de tre kommuner som ligger højest i antal borgere pr. kapacitet både på speciale 51 og 62.

En tildeling af de foreslåede kapaciteter vil fortsat betyde de tre kommuner ligger højt eller i nogle tilfælde højest, men det er KKR Sjælland og Region Sjællands vurdering, at man vil gøre tilgængeligheden til fysioterapi bedre i disse kommuner, og mindske uligheden i sundhed i regionen samlet set.

Det er dog muligt at fordele kapaciteterne på andre måder end det faglige oplæg, og det er muligt for kommunerne at byde ind i høringsprocessen, såfremt man ønsker mere kapacitet. Dog skal man være opmærksom på, at hvis der ønskes kapacitet på speciale 62, skal man også have speciale 51 kapacitet med.

Det skal i den forbindelse nævnes, at beregningerne vil ændre sig i ovenstående tabeller, hvis man fordeler kapaciteten anderledes end den faglige anbefaling.

2.8

**Orienteringssag: Politiske aftaler på erhvervsområdet:
Aftale om et stærkere erhvervsliv (opfølgning på Frigast-
rapport) og Aftale om iværksætterpakke**

Erhvervsminister Morten Bødskov
Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen
Økonomiminister Stephanie Lose
Finansminister Nicolai Wammen

Erhvervsordførerne for Folketingets partier

Brev fra KKR Sjælland om anbefalinger fra ekspertgruppen for fremtidens erhvervsstøtte (Frigast-udvalget)

Kære ministre og ordførere

Vi er – på vegne af borgmestrene i de 17 kommuner i KKR Sjælland – meget optagede af anbefalingerne fra ekspertgruppen for fremtidens erhvervsstøtte (Frigast-udvalget), som blev fremsat forleden. Vi synes, at det er fornuftigt at få et kritisk blik på, om de mange ordninger giver mening og effekt.

Vi vil dog pege på, at store dele af de ordninger, der foreslås saneret, er etableret som led i erhvervsfremmereformen i 2018 med regionale udviklingsmidler. Omlægningen af ordningerne blev da begrundet bl.a. med behov for professionalisering, konsolidering og national rækkevidde for at styrke den internationale konkurrencekraft for dansk erhvervsliv og turisme. Hvis ordningerne nu saneres, og det i stedet bliver op til lokalt initiativ at sikre finansiering, vil ambitionerne om sammenhæng, konsolidering, afbureaukratisering og forenkling blive modarbejdet.

Det er vigtigt for os at være tydelige: Vi har i kommunerne ikke midler til at samle ordninger op, hvis den statslige finansiering fjernes. Vi vil derfor opfordre til stor omtanke, inden tæppet rives væk under velfungerende ordninger.

Samtidig vil en realisering af anbefalingerne forringe mulighederne for lokalt/regionalt at sikre finansiering til udvikling af erhverv inkl. turisme og bredere lokal udvikling.

Vi er især bekymrede for anbefalingerne om at sanere turismeudviklingsselskaber og puljen til lokal og tværgående turismeudvikling. Turisme er et betydeligt erhverv i mange kommuner i KKR Sjælland og har betydning for erhvervslivet i endnu flere kommuner. Der lægges betydelige ressourcer i at udvikle turismen, herunder tiltrækning af investeringer i overnatningskapacitet og attraktioner.

KKR Sjælland har i 2020 vedtaget "[Udviklingsplan for turisme for Sjælland og øerne](#)" med fælles pejlemærker og ambitioner for turisme som væksterhverv.

Realisering af udviklingsplanen (og af udvikling i turismen som sådan) kræver både viden og koordinering for, at disse bestræbelser har bidraget

Dato: 19. marts 2024

Sags ID: SAG-2024-00056
Dok. ID: 3436587

E-mail: JEBJ@kl.dk
Direkte: 4132 4706

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

www.kl.dk
Side 1 af 2

og fortsat bidrager til, at turismeerhvervet skaber vækst og arbejdspladser – ikke mindst arbejdspladser til mennesker på kanten af arbejdsmarkedet.

Udviklingsplanens ambitioner er på vej til at blive indfriet. Således er turisme-forbruget steget til 13,5 mia. kr. i 2021 fra 12,9 mia. kr. i 2019 (nyeste tal). Døgnforbruget er øget fra 550 kr. i 2019 til 900 kr. i 2022. Antallet af kommercielle overnatninger er steget med 0,5 mio. til 5,3 mio. i 2023. Samtidig er der en stor andel af de lokale befolkninger (72 pct.), som vurderer, at turisme har en positiv betydning for lokalområdet. Dette er gode resultater, som kommer store områder og mange mennesker til gode i vores kommuner.

Ovenover dette sætter regeringens nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme en række pejlemærker, som også bliver vanskeligere at nå.

Dansk Kyst- og Naturturisme har et højt kompetenceniveau, der har været og fortsat er afgørende for at understøtte succesrig implementering af Udviklingsplan for turisme i Sjælland og øerne i samarbejde med kommuner, destinationsselskaber og private aktører. Dansk Kyst- og Naturturisme har bl.a. en stor rolle ift. at rådgive om udviklingspotentialer samt sikre videns- og datagrundlag for det arbejde, der laves i regi af udviklingsplanen. Samtidig kan Dansk Kyst- og Naturturisme medvirke til at sikre fælles strategisk retning, som også danner synergi med hovedstadsturismen, som hænger tæt sammen med turismen i Sjælland og øerne samt med nationale indsatser.

Kommuner, eventuelt i destinationsselskaber kan ikke opbygge et tilsvarende kompetenceniveau med specialisering, erfaring og netværk. I hvert fald ikke i vores kommuner.

Samlet vil vi derfor opfordre til grundig omtanke, når regeringen og Folketingets partier skal drøfte realisering af Frigastudvalgets anbefalinger. Der er alvorlig risiko for at ødelægge velfungerende og rentable ordninger. Og det vil have store konsekvenser for især de tyndere befolkede områder, hvor behovet for arbejdspladser og omsætning er størst.

Vi står til rådighed for at uddybe og tager gerne møder. I er velkomne til at kontakte os via KKR Sjællands sekretariat (chefkonsulent Jesper Bøjer, mail: jebj@kl.dk).

Med venlig hilsen

Mikael Smed
Formand for KKR Sjælland
Borgmester i Vordingborg Kommune

Pernille Beckmann
Næstformand for KKR Sjælland
Borgmester i Greve Kommune

Dato: 19. marts 2024

Sags ID: SAG-2024-00056
Dok. ID: 3436587

E-mail: JEBJ@kl.dk
Direkte: 4132 4706

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

www.kl.dk
Side 2 af 2

4.2

Meddelelser fra KKR-formandskabet

Kristina Olivia Lykke Brandt

Fra: Jesper Bøjer Jensen
Sendt: 4. juli 2024 16:18
Til: uim@uim.dk; Anne.berthelsen@ft.dk; lars-christian.brask@ft.dk; astrid.caroe@ft.dk; peter.christensen@ft.dk; morten.dahlin@ft.dk; louise.elholm@ft.dk; sascha.faxe@ft.dk; miljoeministeren@mim.dk; charlotte.bagge@ft.dk; min@fm.dk; Brigitte.Jerkel@ft.dk; claus.joergensen@ft.dk; susie.jessen@ft.dk; Pia.Kjaersgaard.Sekretaer@ft.dk; astrid.krag@ft.dk; rasmus.langhoff@ft.dk; tanja.larsson@ft.dk; trine.mach@ft.dk; jacob.mark@ft.dk; mads.olsen@ft.dk; udenrigsministeren@um.dk; kasper.roug@ft.dk; sandra.skalvig@ft.dk; charlotte.larsen@ft.dk; zenia.stampe@ft.dk; frederik.vad@ft.dk
Emne: KKR Sjællands høringssvar vedr. Sundhedsstrukturkommissionens rapport - og bekymring for det regionale samarbejde
Vedhæftede filer: KKR Sjællands høringssvar vedr. Sundhedsstrukturkommissionens rapport.pdf

Kære medlemmer af Folketinget valgt i Sjællands Storkreds

Vi sender til orientering KKR Sjællands høringssvar vedrørende Sundhedsstrukturkommissionens rapport, som vi netop har sendt til Indenrigs- og Sundhedsministeriet (vedhæftet).

Det er vigtigt for os at gøre jer opmærksomme på, at en reform af regionerne for at styrke sundhedsvæsenet også vil få betydning for andre opgaveområder. Sundhedsstrukturkommissionen har i alle sine forslag til nye forvaltningsmodeller kun fokus på sundhedsområdet. De har således forudsat, at de øvrige opgaver, regionerne i dag har ansvar for, skal placeres hos andre myndigheder. Det bekymrer os!

Regionalt samarbejde og den nærhed, det giver, er afgørende for at skabe god velfærd og udvikling i hele Danmark – og ikke alene på sundhedsområdet. Det er vores erfaring! Samarbejdet mellem kommuner og mellem region og kommunerne i en region sker, fordi det er den bedste måde, vi som folkevalgte kan skabe målrettede lokale og regionale løsninger til borgere og virksomheder i den konkrete geografi.

Siden 2007 har vi opbygget samarbejde med Region Sjælland på en lang række områder for at give vores borgere og virksomheder de bedst mulige rammer for at leve og udvikle sig i Sjælland og øerne. Det er opgaver, som tager udgangspunkt i de borgere, der bor i regionen og i de lokale/regionale forhold, der er særlige for vores område. Og det er svært for os at se, at de opgaver bedre kan løses i en megaregion eller på statsligt niveau. Samarbejderne tager også udgangspunkt i, at vi i kommunerne har ansvaret for det nære og den lokale sammenhængskraft, mens det regionale niveau kan have et perspektiv på tværs af kommunerne og kapacitet til at analysere og investere i løsninger målrettet regionen eller dele af regionen.

Det gør vi fx på infrastrukturområdet, hvor vi gennem årene i fællesskab har prioriteret, hvilke baneprojekter, motorvejsstrækninger og andre projekter vi ser som vigtigst at gennemføre for, at vores borgere og virksomheder får de bedste transportmuligheder i en region med relativt store afstande og en stor pendleraktivitet over længere afstande. Vores prioriteter har vi samlet i det fælles udspil [Sjælland baner vejen frem](#), og det har givet stærke resultater gennem årene.

Vi har også tætte samarbejder om fx velfærdsuddannelser, om digital infrastruktur, om det specialiserede socialområde og om klima og miljø. Alt sammen tager udgangspunkt i de regionale og lokale forhold, der er vigtige for borgerne og virksomhederne. Men det er også samarbejder, der

involverer andre aktører med regionale perspektiver: Uddannelsesinstitutioner, forsyningsselskaber, trafikselskaber og så videre.

Vi skal have bedre sammenhæng i det nære sundhedsvæsen, men det skal være gennemtænkt. Og vi må ikke smide barnet ud med badevandet, så velfungerende samarbejder og strukturer omkring den lokale og regionale udvikling ødelægges i kølvandet på en sundhedsreform.

Med venlig hilsen

Mikael Smed
Formand for KKR Sjælland
Borgmester i Vordingborg Kommune

Pernille Beckmann
Næstformand for KKR Sjælland
Borgmester i Greve Kommune

Med venlig hilsen

Jesper Bøjer Jensen

Chefkonsulent
KKR Sjælland

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

M +45 4132 4706
E JEBJ@kl.dk
W kl.dk

4.2

Meddelelser fra KKR-formandskabet

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
sum@sum.dk

KKR Sjællands høringssvar vedr. Sundhedsstrukturkommissionens rapport

Dato: 24. juni 2024

Sags ID: SAG-2024-02667
Dok. ID: 3470247

E-mail: JEBJ@kl.dk
Direkte: 4132 4706

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

www.kl.dk
Side 1 af 4

Vi har i de 17 kommuner i KKR Sjælland set frem til Sundhedsstrukturkommissionens rapport, fordi vi anerkender, at der er behov for at styrke sundhedssystemet i Danmark. Ikke mindst for at sikre bæredygtighed og sammenhæng i det primære/nære sundhedsvæsen uden for sygehusene, så danskerne kan leve sunde, trygge og selvstændige liv i hele landet. Og vi takker for muligheden for at give vores bemærkninger til rapporten og ser frem til det kommende udspil fra regeringen og den efterfølgende politiske stillingtagen til forbedringer af sundhedsvæsenet. KKR Sjællands høringssvar skal ses i sammenhæng med det fælles høringssvar fra KL.

For os er det let at genkende de tendenser og udfordringer, kommissionen beskriver. Både alders- og sundhedsprofil og de socio-økonomiske profiler hos borgerne på Sjælland og øerne vidner om behov for forebyggelses- og sundhedsindsatser til borgere i alle aldersgrupper. Indsatser, der skal ske under hensyntagen til den enkelte borgers hverdag – ofte i sammenhæng med andre kommunale tilbud, borgeren gør brug af, fx hjemmepleje, beskæftigelsesindsats, sociale tilbud, sundhedspleje, tandpleje, skole og dagtilbud. Det er behov, som vi imødekommer nu, men som bliver udfordret af, at rammer og ressourcer ofte er uklare og utilstrækkelige.

Den kommunale sundhedsindsats har ift. mange opgaver nået et højt niveau, selvom der ikke er fulgt økonomi, ansvar eller faglige retningslinjer med opgaveudviklingen. Kommunerne har sikret borgerne pleje, genoptræning, omsorg og behandling samtidig med, at indlæggelsestiderne og antallet af senge på sygehusene er blevet reduceret markant. Og imens vi har oplevet alvorlig mangel på sundhedspersonale og sundhedstilbud til borgerne i særligt de egne af vores region, som ligger længst fra hovedstaden og de større byområder.

Det nære sundhedsvæsen bliver ikke styrket af centralisering

Sundhedsstrukturkommissionen fremsætter en række fornuftige anbefalinger. Vi ser store potentialer i de seks tværgående anbefalinger, der er uafhængige af struktur, opgaveændringer og forvaltningsmodeller.

Vi er helt enige i, at der er brug for at forny og forandre sundhedsvæsenet – ikke mindst for at styrke det nære sundhedsvæsen. Men vi ser ikke behov for store strukturelle ændringer med nye forvaltningsmodeller, fordi der dels er betydelige transaktionsomkostninger forbundet med strukturændringer, dels er det ofte erfaringen, at centralisering af opgaver, magt og ansvar fører til, at tilbuddene også centraliseres. Det kan være godt, hvis tilbuddene er

specialiserede og kræver stort befolkningsunderlag, men det er forringende og usikkert, hvis helt basale tilbud fjernes fra lokalområdet. Forvaltningsmæssige strukturer ændrer ikke på, hvor folk bor og lever!

Så det er helt afgørende, at beslutninger og prioriteringer, som har stor betydning for lokalsamfundene, træffes af politikere med kendskab til borgerne og forholdene i det nære. Jo større afstanden bliver til beslutningstagerne, jo mindre vil der blive taget højde for vilkårene lokalt og for den enkelte borgers livssituation. F.eks. at afstanden til et sundhedstilbud er relativt lang i en geografi, hvor den kollektive trafik er begrænset. Her har vi lokalt erfaring med enten at tilrettelægge udkørende funktioner eller lave virtuelle kontakter med borgerne om deres sundhedstilstand. Eksempelvis har vi opnået rigtig gode resultater med PreCare-programmet, som er et tilbud til borgere med KOL, hvor kommuner samarbejder med læger og sygehus om behandlingen

Det er vores helt klare vurdering, at de vigtigste præmisser for at skabe et endnu bedre nært sundhedsvæsen er 1) tydelige regler og rammer om opgaverne, så faglighed, ansvar og patientsikkerhed mv. er på plads 2) nødvendig finansiering især af det nære sundhedsvæsen, så de ansvarlige myndigheder har ressourcer til at løse opgaverne, og 3) sikring af de rette sundhedsfaglige kompetencer i hele landet, så borgerne oplever et ensartet højt kvalitetsniveau uanset, hvor de bor.

Fornuftige tværgående anbefalinger

Som nævnt er vi i kommunerne udfordrede af, at Region Sjælland er den region i landet, der har den højeste andel af ældre (65+), den højeste andel af rygere, den højeste andel af borgere med svær overvægt og den højeste andel af førtidspensionister. Og samtidig er der stor mangel på almen praktiserende læger, markant færre speciallæger og massiv mangel på andre sundhedsfaglige medarbejdere, særligt social- og sundhedsassistenter.

Med andre ord er der brug for forandringer, hvis ikke den ulighed i sundhed, vores borgere oplever i forhold til de store byområder, skal blive endnu større. Vi bakker derfor i store træk op om kommissionens tværgående anbefalinger, der har fokus på at udligne social og geografisk ulighed i sundhed. Det gælder **Kapacitetsudvidelse og ændret organisering af det almenmedicinske tilbud**, som vil give både bedre lægedækning og bedre vilkår for de almen praktiserende læger til at sikre behandlingen af ældre, kronikere og andre målgrupper i vores geografi. Tilsvarende gælder for anbefalingen om bedre geografisk fordeling og mere effektiv brug af privat praktiserende speciallæger. Og **Tilpasset fordeling af ressourcer i sundhedsvæsenet**, med forslag om en national sundhedsplan, der bl.a. skal bidrage til at fordele flere af sundhedsvæsnets ressourcer til det nære/primære sundhedsvæsen. Dette er helt afgørende for vores borgere og os, fordi vi netop oplever, at behovet for behandling, pleje og omsorg er stort hos mange borgere i vores kommuner, mens ressourcer i form af økonomi, sundhedstilbud og ikke mindst sundhedsfagligt personale er væsentligt dårligere i det nære sundhedsvæsen end i andre geografier og på sygehusene. Heri ligger også, at flere ressourcer til patientrettet forebyggelse og genoptræning vil kunne øge kapaciteten i de allerede velfungerende indsatser, vi laver i kommunerne.

Anbefalingen **Ny organisering af digitalisering og data** ser vi også gode perspektiver i. Det er meget vigtigt, at vores sundhedsfaglige medarbejdere har adgang til korrekte og tidstro oplysninger om borgernes sundhed og behandling.

Dato: 24. juni 2024

Sags ID: SAG-2024-02667
Dok. ID: 3470247

E-mail: JEBJ@kl.dk
Direkte: 4132 4706

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

www.kl.dk
Side 2 af 4

Og at de samtidig kan videregive relevante oplysninger til almen praksis og sygehusvæsnet, fx når en borger indlægges på sygehuset. Manglen på korrekte oplysninger er en væsentlig grund til, at der kan opstå fejl eller unødigt ventetid i de forløb, borgerne oplever. På et mere aggregeret niveau vil vi med afsæt i data også kunne tilbyde endnu bedre sundhedstilbud til borgerne. Endvidere er det vigtigt i anbefalingen, at der sættes fokus på digitale løsninger. Vi gør flittigt brug af digitale løsninger i samarbejdet med borgerne, almen praksis og sygehusene – og det til stor tilfredshed for langt de fleste. **Styrket sammenhæng og kvalitet i indsatsen for mennesker med psykiske lidelser** er vi også helt med på. Det er et vigtigt fokusområde, hvor kommissionens forslag til at styrke det tværsektorielle samarbejde på tværs af somatik og psykiatri og på tværs af behandlingspsykiatri og socialpsykiatri er rigtige. Ikke mindst forslag om fast tilknyttede læger på botilbud og kvalitetsstandarder mv. har efter vores vurdering har stort potentiale.

Fokus på kvalitet og økonomi, fremfor struktur

Alt i alt er vi positive i forhold til en reformering af sundhedsvæsenet med fokus på indhold og kvalitet i indsatserne og på de faglige, økonomiske og juridiske rammer.

Men vi siger, nej tak til store strukturelle ændringer eller centralisering af opgaver på sundhedsområdet, fordi det efter vores mening risikerer at ødelægge de gode løsninger, kommunerne og regioner i fællesskab har bygget op på tværs af sektorer. Det vil indsnævre mulighederne ind for at lave målrettede og differentierede tilbud på lokalt niveau. Endelig er vi dybt bekymrede for, at større enheder (eventuelt uden demokratisk valgt ledelse) vil fremmedgøre borgerne og fjerne den legitimitet, som det lokale demokrati giver.

Vi ser frem til den videre dialog om at udvikle vores fælles sundhedsvæsen, og vi står gerne til rådighed for at uddybe og supplere.

Med venlig hilsen

Mikael Smed (A)
Formand, KKR Sjælland
Borgmester, Vordingborg Kommune

Pernille Beckmann (V)
Næstformand, KKR Sjælland
Borgmester, Greve Kommune

Ole Vive (V)
Borgmester, Faxe Kommune

Simon Hansen (A)
Borgmester, Guldborgsund Kommune

Christina Krzyrosiak Mark Hansen (A)
Borgmester, Holbæk Kommune

Martin Damm (V)
Borgmester, Kalundborg Kommune

Marie Stærke (A)
Borgmester, Køge Kommune

Tina Mandrup (V)
Borgmester, Lejre Kommune

Dato: 24. juni 2024

Sags ID: SAG-2024-02667
Dok. ID: 3470247

E-mail: JEBJ@kl.dk
Direkte: 4132 4706

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

www.kl.dk
Side 3 af 4

Holger Schou Rasmussen (A)
Borgmester, Lolland Kommune

Karina Vincentz (L)
Borgmester, Odsherred Kommune

Tomas Breddam (A)
Borgmester, Roskilde Kommune

Emil Blücher (I)
Borgmester, Solrød Kommune

Henning Urban Dam (A)
Borgmester, Stevns Kommune

Tina Beck-Nilsson (A)
Kalundborg Kommune

Lars Hoppe Søe (B)
Næstved Kommune

Mads Andersen (C)
Køge Kommune

Mette Scharbau Feenstra (F)
Odsherred Kommune

Lars Lindskov (C)
Roskilde Kommune og
Region Sjælland

Niels Rolskov (Ø)
Køge Kommune

Claus Bedemann (N)
Ringsted Kommune

Merete Dea Larsen (O)
Roskilde Kommune

Carsten Rasmussen (A)
Borgmester, Næstved Kommune

Klaus Hansen (V)
Borgmester, Ringsted Kommune

Knud Vincents (V)
Borgmester, Slagelse Kommune

Gert Jørgensen (C)
Borgmester, Sorø Kommune

Mette Jorsø (B)
Køge Kommune

Andreas Karlsen (C)
Ringsted Kommune

Lars Christiansen (F)
Lolland Kommune

John Brædder (L)
Guldborgsund Kommune

Nickolai Hamann (O)
Næstved Kommune

Thomas Clausen (Ø)
Slagelse Kommune

Susanne Borggaard (N)
Sorø Kommune

Dato: 24. juni 2024

Sags ID: SAG-2024-02667
Dok. ID: 3470247

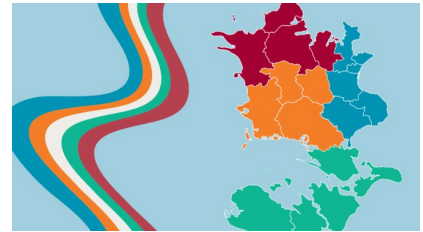
E-mail: JEBJ@kl.dk
Direkte: 4132 4706

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

www.kl.dk
Side 4 af 4

4.2

Meddelelser fra KKR-formandskabet

Dato: 05. august 2024

Sags ID: EMN-2022-08440

Dokument ID: 11694998

Sundhedsstrukturkommissionens rapport

– Høringsvar fra Sundhedssamarbejdsudvalget i Region Sjælland

Sundhedssamarbejdsudvalget i Region Sjælland takker for muligheden for at afgive høringsvar til Sundhedsstrukturkommissionens rapport.

Ulighed i sundhed

Som repræsentanter for almen praksis, region og kommuner i Region Sjælland er Sundhedssamarbejdsudvalget enig i de udfordringer, rapporten beskriver i relation til demografien og sundhedsbilledet med flere ældre og flere kronikere nu og i fremtiden. Der er stor social og geografisk ulighed i sundhed på tværs af regionerne. Det kommer særligt til udtryk i mangel på sundhedsfaglige medarbejdere, herunder ikke mindst ujævn geografisk tilgængelighed til almen praktiserende læger og speciallæger.

I januar 2024 fremsendte formandskabet for Sundhedssamarbejdsudvalget et bidrag til Sundhedsstrukturkommissionen for at gøre opmærksom på den sociale og geografiske ulighed. I Region Sjælland er der færrest ressourcer til håndtering af flest syge sammenlignet med de andre regioner.

- I Region Sjælland er der væsentligt færre sygehusansatte speciallæger (133 pr. 100.000) end i Region Hovedstaden (178 pr. 100.000), hvilket øger ulighed.
- Region Sjælland og Region Nordjylland er de regioner, der har flest ubesatte uddannelsesstillinger i almen medicin, samt den ringeste lægedækning med hensyn til alment praktiserende læger.
- Region Sjælland er den region, hvor gabet mellem efterspørgsel og udbud af social- og sundhedsassistenter vil blive størst i de kommende årtier. Denne udvikling forventes særligt at påvirke ældre- og sygeplejen i kommunerne.
- Region Sjælland var den landsdel, der i 2023 havde flest (35 %) forgæves forsøg på rekruttering af social- og sundhedsassistenter og flere end 20 % af forsøg på rekruttering af sygeplejersker endte i 2023 uden ansættelse. Det er et mønster, der hver dag giver udfordringer for medarbejdere, patienter og borgere.

Sundhedssamarbejdsudvalget bakker op om en kommende reform af sundhedsvæsenet, der i højere grad omfordeler økonomi, faglige ressourcer og sundhedstilbud, så det kommer de borgere med størst behov til gavn.

Gode perspektiver i tværgående anbefalinger

Vi ser gode perspektiver i at ændre rammer, prioriteringer og incitament i sundhedsvæsenet med afsæt i de tværgående anbefalinger, kommissionen har fremsat vedr. almen praksis. Der er behov for udvikling af almen praksis - med øget tilgængelighed i hele landet, kapacitetsudvidelser og bedre tid til patienter med størst behov. Denne anbefaling er helt central, fordi almen praksis spiller en nøglerolle for borgernes sundhed i det nære. Tilsvarende gælder for anbefalingen om bedre geografisk fordeling af speciallæger generelt og mere effektiv brug af privat praktiserende speciallæger.

Kommissionens forslag om en national sundhedsplan for ressourcefordelingen på tværs af landet og mellem det primære og sekundære sundhedsvæsen kan blive et væsentligt bidrag til at reducere den sociale og geografiske ulighed i sundhed. Det er vigtigt at få klare rammer om ansvar og opgaver, hvor flere opgaver forventes at blive flyttet fra sygehusene til kommuner, almen praksis, speciallæger og andre aktører i primærsektoren. I forlængelse heraf ser vi også positivt på kvalitetsstandarder, der kan give en højere og mere ensartet kvalitet for borgerne på tværs af Danmark.

Med sundhedstilbud, der i stadig større grad ligger i nærmiljøet (f.eks. hjemmebehandling og hjemmemonitorering), er der behov for velfungerende it-systemer, telemedicinske løsninger og retvisende data. Her giver kommissionen gode forslag til løsninger, der kan medvirke til at styrke kvalitet, sammenhæng og effektivitet for borgerne og i samarbejdet på tværs af almen praksis, kommuner og region.

Det tværsektorielle samarbejde i psykiatrien er også vigtigt. Forslagene om fast tilknyttede læger på botilbud og kvalitetsstandarder rummer muligheder, såfremt ressourcerne er til stede. Her har vi gode erfaringer med samarbejde på tværs af kommuner og regioner om at tage et fælles ansvar for de psykiatriske patienter.

Styrkelse af lokalt forankrede samarbejdsstrukturer

I Region Sjælland har almen praksis, kommuner og region i årevis samarbejdet tæt om at udvikle sammenhængende sundhedstilbud til borgerne. Der er fortsat brug for stærke samarbejdsstrukturer for at sikre fælles løsninger i sektorovergangene til gavn for borgerne.

Både det primære og sekundære sundhedsvæsen bør udvikles i lokalt forankrede samarbejdsfora med demokratisk legitimitet. Udviklingen bør være baseret på et solidt kendskab til Region Sjællands borgere og regionens særlige geografiske muligheder og udfordringer.

Sundhedssamarbejdsudvalget ser gerne, at en kommende sundhedsreform har fokus på at videreudvikle de tiltag, der allerede viser sig effektive til at løse udfordringerne, og som kan få endnu større positiv effekt med en bedre fordeling af ressourcer gennem de tværgående anbefalinger.

Sundhedssamarbejdsudvalget i Region Sjælland ser frem til at fortsætte samarbejdet om udvikling af et nært og sammenhængende sundhedsvæsen og står til rådighed i forhold til at udfolde ovenstående synspunkter i eventuelle møder og debatter.

På vegne af det samlede Sundhedssamarbejdsudvalg i Region Sjælland

Pernille Beckmann

Borgmester, Greve Kommune og
Sundhedssamarbejdsudvalget

Heino Knudsen

Regionsformand, Region Sjælland og Næstformand i
Formand i Sundhedssamarbejdsudvalget

4.2

Meddelelser fra KKR-formandskabet

Lokale politikere til kamp mod »megaregion« på Sjælland

Af Flemming Steen Pedersen step@berlingske.dk

Regeringen ventes snart at komme med sit bud på en stor sundhedsreform. Nu advarer regioner og kommuner i hele Østdanmark mod at gå for langt. Region Hovedstaden frygter blandt andet for børne- og ungepsykiatrien.

Glem det. Det kører fint, som det gør nu. Derfor er der ingen grund til at lave om på tingene og oprette flere regioner eller trække stregerne anderledes på regionskortet.

Det er holdningen i de to regioner på Sjælland, der nu går til modstand mod planer om dramatiske forandringer af sundhedsvæsenet i hovedstaden og ude på Sjælland, herunder overvejelser om blandt andet at etablere én stor »megaregion«, der dækker hele det østlige Danmark, fra Nakskov i syd til Hundested i nord.

»Jeg anerkender behovet for forandringer for at ruste sundhedsvæsenet til fremtiden, men kan godt frygte, at hvis man går i gang med at splitte regioner op i flere mindre enheder eller lægge regioner sammen, så vil det skabe problemer i et sundhedsvæsen, hvor det i det store hele går ret godt,« siger formanden for regionsrådet i Region Hovedstaden, Lars Gaardhøj (S).

Der lyder også advarende røster mod at røre ved de nuværende regionsgrænser fra naboregionen Region Sjælland, hvor formanden for regionsrådet, Heino Knudsen (S), og borgmestre i flere kommuner er alvorligt bekymrede for, hvad man kalder én stor »megaregion i Østdanmark med halvdelen af Danmarks befolkning«.

De frygter ikke mindst for, at borgerne i Region Sjælland vil blive tromlet af det tættere befolkede hovedstadsområde, der har langt lettere ved at skaffe læger og sygeplejersker til sine hospitaler og klinikker end ude på Sjælland, hvor der er et hav af ubesatte stillinger.

Advarslerne kommer i forbindelse med høringsvar, som de to regioner er på vej med i kølvandet på en rapport fra Sundhedsstrukturkommissionen, hvor der luftes flere forslag om gennemgribende forandringer af strukturen og organiseringen af sundhedsvæsenet.

I en model foreslås at indføre op til otte-ti sundheds- og omsorgsregioner, ledet af 21-25 direkte valgte politikere.

I en anden model åbnes for, at antallet af regioner reduceres fra de nuværende fem til tre, og hvor de to »små« - Region Nordjylland og Region Sjælland - slås sammen med henholdsvis Region Midtjylland og Region Hovedstaden.

I regeringen har indenrigs- og sundhedsminister Sophie Løhde (V) signaleret, at man har et særligt blik på, at ressourcerne i sundhedsvæsenet i dag er alt for ulige fordelt, og at det blandt andet rammer borgere i Region Sjælland.

Regionen selv fremhæver, at man har væsentligt færre sygehusansatte speciallæger (133 pr. 100.000) end i Region Hovedstaden (178 pr. 100.000).

Samtidig har Region Sjælland 15 procent flere ældre over 65 år end i resten af landet og ni procent flere borgere med kronisk sygdom. Berlingske har tidligere erfaret, at der ind-

Tirsdag den 11. juni fik Innenrigs- og sundhedsminister Sophie Løhde (V) overrakt Sundhedsstrukturkommissionens rapport af formanden for kommissionen, Jesper Fisker. Snart kommer regeringen med sit udspil til en sundhedsreform, som regionerne på Sjælland er på vagt overfor. Foto: Ida Marie Odgaard/Ritzau Scanpix

går ganske opsigtsvækkende forslag i de interne drøftelser i regeringen om, hvordan fremtidens sundhedsvæsen skal se ud.

Dels om at fusionere Region Hovedstaden og Region Sjælland og dels om at splitte Region Hovedstaden op og lægge dele af regionen - Københavns og Frederiksberg kommuner med dertil hørende store hospitaler som Rigshospitalet og Hvidovre og Bispebjerg hospitaler - sammen med sundhedsvæsenet i Region Sjælland.

Kilder har dog også understreget, at der i regeringen er så forskellige synspunkter og dagsordener, at det også meget vel kan ende med, at man kører videre med de nuværende strukturer - men med en strammere national styring af, hvordan ressourcerne på sundhedsområdet fordeles mere ligeligt.

Dette kan gå tabt

Under alle omstændigheder - og for en sikkerheds skyld - går man nu i Region Hovedstaden og Region Sjælland behårdt efter at afværge tanker om at trække regionsgrænserne anderledes.

I Region Hovedstaden peges der blandt andet på, at man har samlet behandlinger og andre funktioner på få hospitaler og høstet store fordele i kvalitet og økonomi.

Frygten er nu, at man skal til at gå den anden vej, og at det vil betyde, at man for eksempel må til at splitte børne- og ungepsykiatrien samt driften af ambulancer og 1813 op i flere enheder.

»Det forudser jeg vil resultere i tab af behandlingskvalitet, mere administration og dyrere drift. Vi er i Region Hovedstaden stolte over, at vi hævler af på ventetider og overholder aftaler med regeringen. Jeg kan være nervøs for, at en stor forandringsproces vil flytte fokus fra patienterne,« siger Lars Gaardhøj.

Han anerkender, at de to mindre regioner, og måske særligt naboregionen Region Sjælland, har særlige udfordringer med blandt andet at tiltrække det fornødne antal læger og sygeplejersker.

Men det må kunne løses på andre måder end ved fusioner eller opsplitning i flere regioner.

Region Hovedstaden vil således gerne tage et større ansvar for at »understøtte« Region Sjælland gennem tættere hospitalssamarbejder og »ligeværdige partnerskabsaftaler«, som man har internt i Region Hovedstaden, hvor Bispebjerg Hospital deler ansvaret for blandt andet bemandingen på Bornholms Hospital.

Lars Gaardhøj peger også på, at det hverken kræver flere eller færre regioner at få fordelt lægerne bedre ud over hele landet. Erfaringen er således, at lægerne ofte bliver ansat der, hvor de er uddannet.

»Så måske skulle man øge antallet af pladser på lægeuddannelsen i Nordjylland og Sjælland. Det vil være en god investering.«

Demokratisk underskud

I naboregionen fremhæves det, at en fusion af de to regioner til en »østdansk storregion« vil medføre en centralisering og et »markant demokratisk underskud« for borgerne i det nuværende Region Sjælland.

I et høringsvar regner regionen sig frem til, at et samlet østdansk regionsråd med 41 medlemmer vil bestå af 29 procent politikere fra det nuværende Region Sjælland svarende til 12 mandater. De resterende 29 ville komme fra Region Hovedstaden.

»Jeg er meget nervøs for, at det vil ende på den måde. Politikere skal jo genvælges hvert fjerde år, og hvad vil man så prioritere: Sygehusene i Nykøbing Falster og Holbæk eller hospitalerne i hovedstadsområdet, hvor de fleste skal vælges. Det vil ikke blive godt for borgerne i Region Sjælland,« siger Heino Knudsen.

Berlingske har spurgt Sophie Løhde, om regeringen vil gå efter at øge eller reducere antallet af regioner.

Det ønsker man stadig ikke at melde ud.

I et skriftligt svar oplyser ministeren, at regeringen »sener på året« vil fremlægge sit bud på, hvordan man kan styrke det nære sundhedsvæsen, skabe bedre balance i ressourcefordelingen på tværs af landet og dermed for eksempel sikre, at »der er læger de steder, hvor der er størst behov«.

»Jeg er ligesom regionsformændene optaget af, at vi får større lighed i sundhed, og derfor skal vi have en bedre fordeling af ressourcerne i vores sundhedsvæsen end i dag,« siger Sophie Løhde.

»Det forudser jeg vil resultere i tab af behandlingskvalitet, mere administration og dyrere drift.«

LARS GAARDHØJ (S), FORMAND FOR REGIONSRÅDET I REGION HOVEDSTADEN